

ՄԵՐ ԱՆԿԻՆԵՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԸ ԹՈՐԵԱԼ ՋՈՒՐԻ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ԵՒ ԱՆՄՇԱԿ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐՈՒ ՈՌՈԳՄԱՆ ՍԱՐՏԱՀՐԱՒԵՐԻ ԱՈԱԶ

ՏՕԳՔ. Ա. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

Հայաստան Համահայկական Հիմնադրամը այս տարի, 25 Նոյեմբեր 2010-ին, համայն հայութեան կրկնակայանայեցական նշանակություն ունեցող մարտահրաւերով մը: Այդ մարտահրաւերը կը բացայայտէ հերոսական Արցախ աշխարհի ծայրամասերուն ծուարած, այլապէս մոռացութեան տրուած, կենցաղային իմաստով տարրական կարիքներէ գրկուած մեծ թիւով չճանաչուած գիւղերու միջնադարեան իրավիճակէն դուրս բերելու, անոնց կեանքի պայմանները բարելաւելու անհրաժեշտութիւնը:

Համաձայն Հայաստան Համահայկական Հիմնադրամի լոյս ընծայած հաղորդագրութիւններուն՝ Արցախի սահմանային շրջաններուն վրայ նստած են երկու հարիւր գիւղեր անլի քան եօթանասուն հազար բնակիչներով, որոնք կ'ապրին միջին դարը յիշեցնող խղճալի պայմաններու մէջ: Անոնց կեանքի պայմանները, որոշակիօրէն, ոչ միայն կը խոչընդոտեն դոյզ կարգի յառաջխաղացք, այլ նաեւ, կ'առաջնորդեն դէպի ինքնամեկուսացում, ինքնաբնակում, որոնք իրենց բացատրութիւնը կը գտնեն ապրուստի դժուարութեան հետեւանով, այդ հայրենական շրջաններէն մի անգամ ընդմիջու հեռացման մէջ: Գիւղերը կը պարպուին, եւ անոնց վերաբնակեցումը կը դառնայ հիմնական խնդիր:

Անդրադառնալով այդ երկու հարիւր գիւղերու դիմագրուած ամենօրեայ դժուարութիւններուն մասին, Հայաստան Համահայկական Հիմնադրամը դիտել կու տայ, թէ անոնց անլի քան եօթանասուն հազար հաշուող բնակիչները գրկուած են խմելի մաքուր ջուրէ: Զուրը թորեալ չէ եւ կը պարունակէ մանրէներ: Այդ շրջաններէն ներս գոյութիւն ունեցող հիւանդութիւններու գլխաւոր պատճառը, ուրտուն առ հարիւր տոկոսով այդ չմաքուած ջուրն է: Այնուամենայնիւ, իրենց առօրեայ խմելի ջուրին ապահովման նախապահիւն, ընտանիք մը ջուրի աղբիւրը երբայլու համար պարտաւոր է օրական երկու քմէր մը միջոցով նախապահելու: Դիտել կը տրուի միաժամանակ, թէ ընտանիք մը իր կեանքին քառասուն տոկոսը կը յատկացնէ խմելի ջուրը կրելու նախապահիւն վրայ:

Խմելի ջուրի ապահովման մշտական այլ սպառիչ յոգնութեան

Շաբ.ը էջ 19

ՄԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆ. «ԵԹԵ ՄԵՉ ՊԱՐՏԱԴՐԵՆ, ԱՊԱ ԱՅՍ ԱՆԳԱՍ ՄԵՐ ՀԱՐՈՒԱԾԸ ՊԵՏՔ Է ԼԻՆԻ ԿՈՐԾԱՆԱՐԱՐ ԵՒ ՎԵՐՋԻՆԸ»

Հայաստանի գործող նախագահ Սերժ Սարգսեան Նոյեմբեր 12-ին, Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի պաշտպանութեան նախարարներուն հետ միասին ներկայ գտնուած է ԼՂՀ Պաշտպանութեան բանակի գործարժուութիւններուն: Այս առթիւ Սերժ Սարգսեան յայտարարած է. «Հայկական կողմը չի պատրաստուած նախարարական լինել, բայց անհրաժեշտութեան դէպքում հակահարուածը վերջնական կը լինի»:

Զօրավարժութիւնները, որոնք տեղի ունեցած են Ադտամի մօտակայքը, ըստ Սերժ Սարգսեանի պատասխանն են սահմանի միւս կողմէն հնչող սպառնալիքներուն: «Զօրավարժութիւնները, որ առաւելագոյնս մօտ էին մարտական իրադարձութեանը, պէտք է զգուշացում լինի ուրիշների համար՝ եթէ հանկարծ գայ ժամը, մենք կարողանալու ենք ոչ թէ կրկնել

այն, ինչ տեղի ունեցաւ 92-94 թուականներին, այլ մենք վերջնականապէս ինդիքը լուծելու ենք, վերջնականապէս հարցը փակուելու է», - յայտարարած է ան ուսուցողացած, որ պիտի ձեռնարկուին բոլոր քայլերը՝ սահմանները անստիկ պահելու ու հայ գիւղերի կեանքը անվտանգ պահելու համար:

«Որովհետեւ շարունակուած են սադրանքները, որովհետեւ շարունակուած են կրակոցները, զորուած են մարդիկ, ու ոչ բոլորն են պատշաճ ուշադրութեան արժանացնում Ադրբեջանի այսպիսի պահուածքը», - ընդգծած է Սարգսեան:

Յայտնենք, որ մի քանի օր առաջ Ատրպեյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւը հանդէս եկած էր հերթական յայտարարութիւնով, հայկական կողմին սպառնալով պատերազմով եւ ատրպեյճանական բա-

նակի «մարտունակութեամբ»: Ան ընդգծած էր, որ Ատրպեյճան ամէն բան կ'ընէ Հայաստանը աշխարհէն մեկուսացնելու համար: «Հայաստան այժմ աշխարհագրական փակուղի է», - յայտարարած էր Ալիեւ: Այս առնչութեամբ, Սերժ Սարգսեանն ըսած է. «Մենք երբեք չենք ցանկացել պատերազմ, մենք այն ժամանակ ուղղակի պարտադրուած էինք պաշտպանելու մեր հայրենիքը, հիմա էլ մենք երբեք նախարարական չենք կարող լինել, բայց եթէ պահը գայ, եթէ մեզ պարտադրեն, ապա այս անգամ մեր հարուածը պէտք է լինի կործանարար եւ վերջինը»:

Հայաստանի եւ Ատրպեյճանի դեկլարներու փոխադարձ սպառնալիքներուն առնչութեամբ, քաղաքագետ Դաւիթ Յովհաննիսեան այն կարծիքին է, որ Լեռնային

Շաբ.ը էջ 4

ԷԴՈՒԱՐԴ ՆԱԼԲԱՆԴԵԱՆ ԿԸ ՊՆԴԵ ՈՐ, ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԵՏ ՆՈՐ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՉԿԱՆ

Հայաստանի Արտաքին Գործոց նախարար Էդուարդ Նալբանդեան Նոյեմբեր 17-ին Խորհրդարանէն ներս տեղի ունեցող հարց ու պատասխանի ժամանակ անդրադարձած է Թուրքիոյ նախագահի այն յայտարարութեան, թէ հայթրքական լուռ շփումները կը շարունակուին:

«Բազմաթիւ անգամ Թուրքական կողմը հնչեցրել է, մենք էլ բազմաթիւ անգամ մշտապէս պատասխանել ենք, որ նոր բանակցութիւններ Թուրքիայի հետ չեն վարուել եւ չեն վարուած», - յայտարարած է Էդուարդ Նալբանդեան:

«Եթէ Թուրքական կողմն անկեղծ է իր ցանկութեան մէջ՝ կարգաւորելու հայ-թուրքական շարքերութիւնները, ապա մի պարզ բան պէտք է անի՝ վաւերացնի եւ առանց նախապայմանների եւ այլեւայլի իրազործի այն Արձանագրութիւնները, որոնք պայմանաւորուած են երկու երկրների միջեւ ու ստորագրուած են», - ըսած է նախարարը:

ՀՀԿ-ական պատգամաւոր Գագիկ Մելիքեանի այն դիտարկման, թէ ըստ երեւոյթին, առանց նախապայմաններու յարաբերութիւնները կարգաւորելու մեր նախապայմանը անընդունելի է Թուրքիոյ համար, Էդուարդ Նալբանդեան պատասխանած է. «Եթէ դա անընդունելի է, ապա այս գործընթացը ոչ միայն առաջ չի գնաց, այլեւ ձախողման կ'ենթարկուի Թուրքիոյ պատճառով»:

ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ 55-ԱՄԵԱԿԻ ՓԱՌԱՅԵՂ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆԸ

Հայկազեանի 55րդ տարեդարձի «Կարկանդակի Հատուկ» Համալսարանի այժմու եւ նախկին նախագահներու մասնակցութեամբ ԳԵՈՐԳ ՔԵՏՇԿԵՐԵԱՆ

Պէլլուրի (Լիբանան) Հայկազեան Համալսարանը միակ հայկական համալսարանն է սփիւռքի տարածքին՝ որ վերջին 55 տարիներու ընթացքին բարձրագոյն ուսում ջամբած է ոչ միայն Մերձաւոր Արեւելքի զանազան երկրներէն դիմող հայ ուսանողներու, հապա նաեւ արաբ եւ օտար դպրոցական աշակերտներու: Անոնք հաւասարապէս օգտուած են այս հաստատութեան ընթացած մտային ու հոգեկան դաստիարակութենէն:

Հայկական Համալսարանի հիմնադրութեան շքեղ ու պանծալի տօնակատարութիւնը տեղի ունեցաւ, Ուրբաթ, 12 Նոյեմբեր 2010-ի երեկոյեան ժամը 7:00ին, Կլենտոնի Հիլթըն Պանդակի ընդարձակ ու շքեղօրէն զարդարուած հիւրասրահին մէջ՝ անլի քան 400 հանդի-

սականներու մասնակցութեամբ: Ներկաներուն մէջ կային մեծ թիւով անձնաւորութիւններ, որոնք եկած էին հեռաւոր Պէլլուրէն, Գանատային եւ Միացեալ Նահանգներու զանազան շրջաններէն: Իսկապէս բացառիկ եւ ուրախալի երեւոյթ մըն էր Համալսարանին նախագահ Վեր. Դոկտ. Փօլ Հայտոսթեանի կողքին տեսնել հաստատութեան Հիմնադիր Նախագահ Վեր. Դոկտ. Ճան Մարգարեանը, եւ անոր յաջորդող երկու նախագահները, յանձինս Վեր. Դոկտ. Ժիլպէր Պիլիպիկեանի եւ Վեր. Դոկտ. Ճան Խանճեանի, որոնք դժուարին պայմաններու ներքեւ, ու մեծ նուիրումով ծառայեցին այս համալսարանին՝ նախանձելի վիճակի հասցնելով զայն:

Հանդիսականներուն մէջ ակնբախ էր ներկայութիւնը՝ շրջանիս

Շաբ.ը էջ 17

ՊԱՏԵՐԱԶՍՈՒՄ ԻՆՉՊԵՍ ՊԱՏԵՐԱԶՍՈՒՄ

ՄԱՐԿ ՆՇԱՆԵԱՆ

Դատելով ամեն ինչից՝ դարաբաղեան հարցում իրավիճակը լրջանում է: Ընդ որում, խօսքն ամենեւին էլ Աստանայում կայանալիք հանդիպման եւ այդ հանդիպման ընթացքում ինչ-որ համաձայնագրի ստորագրման հաւանականութեան մասին չէ: Իշխանութիւնները, բնականաբար, պիտի յայտարարեն, որ Աստանայում ոչինչ էլ տեղի չի ունենալու, անհանգստանալու կարիք չկայ, ընդդիմութիւնն իր հերթին պիտի կանխատեսի, որ Աստանայում ճակատագրական որոշումներ են ընդունուելու. եւ դա կարող է կործանարար լինել Հայաստանի համար եւ այլն: Այդ ամէնը հասկանալի է: Բայց անկախ այս ամենից՝ դարաբաղեան հարցում ինչ-որ բան իսկապէս այն չէ: Եւ այդ «ինչ-որ բանը» սկսուել է բոլորովին վերջերս՝ ընդամենը վերջին երկու-երեք շաբաթուայ ընթացքում: Ինչի՞ մասին է խօսքը: Նախ՝ Աստանայում տեղի է ունենում Հայաստանի, Ադրբեջանի եւ Ռուսաստանի նախագահների եռակողմ հանդիպումը, ընդ որում՝ խօսքն «ինքնաբերաբար» հանդիպման

նում են դարաբաղեան պատերազմի վերսկսման հաւանականութեան թէմային եւ անպայման նշում, որ եթէ պատերազմը վերսկսուի, Թուրքիան, իհարկէ, կը միջամտի դրան (հետեւաբար՝ Ռուսաստանը նոյնպէս ստիպուած կը լինի միջամտել): Հաճելի գրոյց է, չէ՞: Իսկ վճռական ճակատամարտից առաջ ո՞րն է հրամանատարի հիմնական խնդիրը: Ճիշդ է, շարքային զինուորի մարտական ոգին բարձր պահելը: Դրա համար էլ ե՛ւ Նիկոլայ Ռիժկովը (անուղղակիօրէն), ե՛ւ ռուսական լրատուամիջոցները (ուղղակիօրէն) փառաբանում են հայկական բանակի բարձր մարտունակութիւնը: Մի խօսքով, «արտաքին աշխարհը» մեզ կամաց-կամաց նախապատրաստում է պատերազմի: Արտաքին աշխարհը «Չանդամը», կարեւորն այն է, որ ռուսներն են մեզ նախապատրաստում այդ պատերազմին: Ընդ որում՝ նախապատրաստում են միայն բարոյապէս (հակառակ դէպքում ադրբեջանցիներին C-300 հրթիռային համակարգեր չէին վաճառի): Հիմա՝ աւելի կոնկրետ: Հայաստանի ժողովուրդը դարաբաղեան պատերազմի երկրորդ փուլին

Ինչպէ՞ս է հայ զինուորը կռուելու այն բանակում, որի գերագոյն-գլխաւոր հրամանատարը Սերժ Սարգսեանն է, որի անվտանգութեան խորհրդի քարտուղարը Արթուր Բաղդասարեանն է, եւ որի բանակի շտաբի պետը Եւրի Խաչատուրովն է

մասին է, որովհետեւ նախապէս այդ հանդիպման մասին ոեւէ մէկը տեղեկացուած չէր: Հանդիպումն ակնյայտօրէն ձախողում է, եւ կողմերը ստիպուած են լինում Ռուսաստանի դէմքը փրկելու համար գոնէ ինչ-որ փաստաթուղթ ստորագրել (սուեալ դէպքում՝ ռազմագերիների փոխանակման մասին): Անցնում է մի քանի օր, եւ ԱՊՀ գործադիր քարտուղարը յայտարարում է, թէ բա գիտէ՞ք, մենք (այսինքն՝ Ռուսաստանը, Հայաստանն ու Ադրբեջանը) քննարկում ենք օկուպացուած տարածքների վերադարձը, ու հետն էլ մտածում ենք, թէ ո՞նց անենք, որ Հայաստանի ու Ղարաբաղի միջեւ էլ միջանցք լինի, Ադրբեջանի ու Նախիջևանի միջեւ էլ: Հայաստանի իշխանութիւնները, բնականաբար, շուկի մէջ են. ոեւէ մէկն այս յայտարարութիւնը չի մեկնաբանում: Անցնում է եւս մի քանի օր, եւ Ռուսաստանի Դաշնային խորհրդի պատուիրակութիւնը ժամանում է Հայաստան: Այդ պատուիրակութեան ներկայացուցիչ Նիկոլայ Ռիժկովն էլ Երեւանում յայտարարում է, թէ դարաբաղեան հարցում «չատ առումներով հարցը մտնում է փակուղի, դա մենք գգում ենք, բայց թէ ինչպէս դուրս գալ այդ փակուղուց՝ չգիտենք»: Յետոյ էլ աւելացնում է, թէ «մենք գգում ենք, որ մեր եւ ձեր հարեւանները ձեռքները ծալած չեն նստում»: Յետոյ էլ, իր կարծիքով, հանգստացնում է մեզ՝ յայտարարելով, թէ «եթէ իրավիճակը վատանայ, մենք, բնականաբար, կը յայտնենք մեր տեսակէտը»: Զարմանալի գուզադիպութեամբ, նոյն օրը ռուսական ամենահեղինակաւոր լրատուամիջոցներն անդրադառ-

վում հոգեբանօրէն վաղուց է պատրաստ: Բոլորն էլ գիտեն, որ պատերազմի երկրորդ փուլն անխուսափելի է (եթէ չենք ցանկանում անընդունելի եւ անիմաստ զիջումների գնալ): Հարց է ծագում՝ իսկ ի՞նչ ակնկալիքներ ունենք մեր դաշնակիցներից: Պարզ ասած՝ «ռուսներից հասնում է» այնպէս անել, որ Թուրքիան չխառնուի. մնացածը մենք ինքներս կ'անենք: Բայց այստեղ էլ առնուազն երկու հարց է առաջանում: 1. Կարելի՞ է արդեօք վստահ լինել, որ Ռուսաստանն ի վիճակի է ապահովել Թուրքիայի (եւ որեւէ այլ երրորդ երկրի) ինքնուրուիւնը: 2. Ինչպէ՞ս է հայ զինուորը կռուելու այն բանակում, որի գերագոյն-գլխաւոր հրամանատարը (հեռու տնից-տեղից) Սերժ Սարգսեանն է, որի անվտանգութեան խորհրդի քարտուղարը Արթուր Բաղդասարեանն է, եւ որի բանակի շտաբի պետը (չատ հեռու տնից-տեղից) Եւրի Խաչատուրովն է: Լաւ, ենթադրենք՝ Ռուսաստանը կատարեց իր դաշնակցային պարտաւորութիւնները, ենթադրենք՝ Հայաստանի զինուած ուժերն իսկապէս ի վիճակի են հակառակորդին խաղաղութիւն պարտադրել (կասկածող ենք ման գալիս), բայց ա՛յս քաղաքական իրավիճակում: Այնպէս որ՝ պատերազմի նախապատրաստուել իսկապէս պէտք է: Միայն թէ՛ առաջին քայլը պիտի լինի բարձրագոյն հրամակագրող փոխելը: Եւ անպայման պէտք է սկսել գերագոյն-գլխաւոր հրամանատարից: Մնացած ամէն ինչը ճիշդ է:

«ԶՈՐՐՈՐԴ ԻՆՔՆԻՇԻԱՆՈՒԹԻՒՆ»

ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ ԲԱՅՔԱՅԻՈՒՄ Է

ՆԱԻՐԱ ՀԱՅՐՈՒՄԵԱՆ

Համակարգը, որ այնքան հոգատար ու երկար կառուցել է հայկական իշխանութիւնը, դարձել է սեղմօղակ նրա պարանոցին: Եւ իշխանութեանը, իր գոյութիւնը պահպանելու համար, ոչինչ չի մնում, քան հրաժարուել համակարգից: Երկար տարիներ Հայաստանում կառուցուել էր իշխանութեան բուրգը, որի հիմքն էին կոռուպցիան, քրէական աշխարհի հետ գործարքները, փողերի լուսցումը, բռնութիւնը, պաշտօնների, մենաշնորհների ու միջոցների քվոտաւորումը, ինչպէս նաեւ իրեն նման իշխանութիւնների հետ գործարքները: Համակարգը հասցուել էր գրեթէ կատարելութեան, սակայն ինչ որ պահի այն խափանուեց: Տարբեր կէտերում «կարճ միացումներ» են տեղի ունենում, եւ արդէն անխափան աշխատելու յոյս չկայ: Լուրջ խնդիրներ սկսեցին բանակում. Այնտեղ տիրող բարքերը դարձան հասարակութեան սեփականութիւնը, եւ կասկածի ենթարկուեց իշխանութեան կարողութիւնը՝ վերահսկել բանակի իրավիճակը: ձեռքբուած քննարկումն առաջացել իրաւապահ համակարգում՝ ոստիկանութեան ու դատախազութեան միջեւ բացայայտ հակասութիւնները բացայայտ են դարձել, ոստիկանութեան բաժանմունքում սպանութեան համար դատում են ոստիկանների: Կրթութեան համակարգը անգործունակ դուրս եկաւ՝ իշխանութիւնն ընդունեց, որ հայկական դպրոցը չի համապատասխանում համաշխարհային ստանդարտների, եւ Հայաստանին պէտք են իսկական, «էլիտար» դպրոցներ: Կոռուպցիան այնքան ակնյայտ է դարձել, որ միջազգային կառուցները վարկային ծրագրերի հետագայ իրականացումը կապում են երկրում կոռուպցիայի դէմ պայքարի հետ՝ մէկ հարկային, մէկ լեռնահանքարդիւնաբերութեան ոլորտում: Սակայն վերջին հարուածը հայկական զանազան յանցախմբերի բացայայտումն էր տարբեր երկրներում եւ իշխանութեան հետ դրանց կապերի մասին ակնարկները: Անսպասելի պարզուեց, որ համակարգը կառուցուել էր խախուտ հիմքի վրայ, եւ սկսել է փախչել ոտքի տակից: Իշխանութիւնը վախեցել է: Նա հասկացել է, որ համակարգը սպանում է իրեն, եւ ներկայումս փորձում է վերահաստել ինքզինքը: Բանակում ներկայումս ծառայող երիտասարդները պատմում են, որ վերջին կէս տարում կարգապահութիւնը բանակում բաւական բարելաւուել է: Ծառայելը բաւական հեշտացել է՝ նախ, գործառնելով ներկայ են ռազմական ոստիկանութեան ներկայացուցիչներ, ովքեր կարող են գործ յարուցել եւ ձերբակալել սպաներին, ովքեր նոյնիսկ կը հայհոյեն զինուորիներին: Բացի այդ, այն դէպքից յետոյ, երբ զինուորը մարտական դիրքերում գնդակահարել էր իր ծառայակիցներին, սպաներն աշխատում են չվիրաւորել մարտական գէնք կողմ զինուորիներին: Դա չի նշանակում, որ բանակում ամէն ինչ լաւ է, արմատախիլ են արուել բոլոր արատաւոր երեւոյթները, սակայն ակնյայտ է, որ համակարգը յայտնուել էր բուռնօրէն եզրին, եւ իշխա-

նութիւնը հասկացել է, որ եթէ այդպէս շարունակուի, առանձին «կարճ միացումները» կարող են անջատել ամբողջ համակարգը: Թերեւս, հենց դրանով են պայմանաւորուած առողջապահութեան նախարարի տեղակալների հրաժարականները: Ըստ ամենայնի, նախարար Քուչուկեանին նոյնպէս առաջարկուել է հրաժարական տալ, սակայն նրա թիկունքում Գագիկ Ծառուկեանն է, եւ նա չի ցանկանում, որ «վիրահատական գործողութեան» գոհ դառնան իր նախարարները: Երկրորդ «թոյլ օղակը» Սոցապահութեան հիմնադրամն է Վազգէն խաչիկեանի գլխաւորութեամբ, ով նոյնպէս համակարգի առողջացման «գոհն» է: Կասկած չկայ, որ ներկայումս իշխանութիւնն ամէն կերպ փորձելու է հեռաւորութիւն պահել յանցաւոր կապերից, գոհրաբերելով նախկին գործակիցներին: Չի բացառում, որ գոհների մէջ կը լինեն շուռ-աստղեր, որոնց միջոցով իրականացուել էր կապը: Զուր չէ, որ իշխանութիւնը Թաթարի հարցաբնութեանն ԱՄՆ-ում արձագանքեց շարագուշակ լուրթեամբ: Մի կողմից, լաւ է, որ համակարգը առողջանալու փորձեր է անում, սակայն, միւս կողմից, ակնյայտ է, որ իրեն լիովին վարկաբեկած համակարգին ոչ ոք չի հաւատում: Բոլորին պարզ է, թէ որտեղ են համակարգի արմատները, եւ բոլորը հասկանում են, որ այդ քայլերը իմիտացիոն բնոյթ ունեն:

«ԼՐԱԳԻՐ»

ՄԱՍԻՍ ՇԱՐԱԹ-ԹԵՐԹ
 ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
 ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈՒԿՐԱՏ ԶՆՁԱԿԵԱՆ
 ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
 Արեւմտեան Ամերիկայի Մրջանի

ԽՄԲԱԳԻՐ՝
 ՏՕԲԹ ԱՐՇԱԿ ՂԱԶԱՆԾԵԱՆ
 ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄ՝
 ԳԱՐԻԷԼ ՍՈԼՈՅԵԱՆ
 ՍԱՐԱԿ ԹՈՒԹԵԱՆ
 ՅԱՐՈՒԹ ՏԵՐ ԴԱԻԹԵԱՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ
 ԼԵՆԱ ՍԱՆՈՒԿԵԱՆ
 Պեռ. (626) 797-7680
 Ֆաքս. (626) 797- 6863
 E-Mail: massis2@earthlink.net
 http://www.massisweekly.com

MASSIS Weekly
 Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
 1060 N. Allen Ave.
 Pasadena, CA 91104
 Phone: (626) 797-7680
 Fax: (626) 797-6863
 E-Mail: massis2@earthlink.net
 http://www.massisweekly.com

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
 Published Weekly
 Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
 USA \$50.00, Canada \$60 (Second Class), \$75.00 (Air Mail)
 Overseas \$85.00 (2nd Class Mail), \$125.00 (Air Mail).
 All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.
 Periodicals Postage Paid at Pasadena CA.
 Please Send Address Change To MASSIS WEEKLY
 1060 N. Allen Ave.
 Pasadena, CA 91104

ՐԱՅԱՍՏԱՆ

ԽՄԲԱԳԻՐՆԵՐՈՒ ՑՈՅՑԸ Ի ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ՆԻԿՈՒ ՓԱՇԻՆԵԱՆԻ

Հայաստանեան մամուլի խմբագիրները կը բողոքեն Նիկո Փաշինեանի դէմ կատարուող բռնութիւններուն դէմ

Հայաստանեան մի շարք լրատուամիջոցների խմբագիրներ ու ղեկավարներ, լրագրողներ Նոյեմբեր 16-ին բողոքի ակցիա անցկացրեցին Մարեանի արձանի մոտ՝ պահանջելով իշխանութիւններից ապահովել «Հայկական ժամանակ» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր, քաղաքապետի Նիկոլ Փաշինեանի անվտանգությունը:

Ակցիայի մասնակիցները ստորագրեցին յայտարարություն, որով իրենց վրդովմունքն են արտայայտում Փաշինեանի նկատմամբ «կոշ» ՔԿԶ-ում տեղի ունեցած յարձակման առնչությամբ՝ միաժամանակ պահանջելով իշխանութիւններից ապահովել Փաշինեանի կեանքի անձեռնմխելիությունը ու երաշխաւորել նրա անվտանգութիւնը: Մօտ 15 լրատուամիջոցների ներկայացուցիչներ ստորագրեցին յայտարարություն տակ:

Նիկոլ Փաշինեանի կիներ՝ «ՀԺ»-ն հրատարակող «Դարեակիցը» ՍՊԸ տնօրէն Աննա Յակոբեանը, նշեց, որ Փաշինեանին երեք պահանջ է ներկայացուել՝ ներման դիմում գրել, փակ ռեժիմով կրել պատիժը կամ դադարեցնել հրատարակչին գործունէութիւնը: «Ամէն կերպ, կարծում եմ, փորձում են խնդրագիր կորզել կամ լուծեն», - ասաց Աննա Յակոբեանը:

Խօսքի ազատութեան պաշտպանութեան կոմիտէի նախագահ Աշոտ Մեղիքեանը նկատեց, որ «որոշակի ուժերի կողմից Փաշինեանին լուծեցնելու նպատակ է հետապնդւում: Դա ակնյայտ է»: Ըստ Մեղիքեանի՝ «ՀԺ» գլխավոր խմբագրի

նկատմամբ կատարուած յարձակումը մարդու իրաւունքների, առաջին հերթին՝ ազատ արտայայտուելու իրաւունքի ոտնահարում է: «Դա իսկապէս նմանում է պլանատրուած եւ մշակուած գործողութիւնների», - նշեց նա:

«Իշխանութիւններն իրենց հաշուարկներում մի բան հաշուի չեն առել, որ Նիկոլի հետ ամէն ինչ կարելի է անել, բաց նրան չեն կարող լուծեն», - լրագրողների հետ զրոյցում ասաց «Հետք» թերթի խմբագիր Էդիկ Բաղդասարեանը: Ըստ նրա՝ Փաշինեանի դէմ յարձակման նպատակը նրան լուծեն է: Ինչ վերաբերում է այն խօսակցութիւններին, որ Փաշինեանի դէմ յարձակման պատճառը խցակիցների հետ նրա ունեցած տարաձայնութիւններն են, Էդիկ Բաղդասարեանն ասաց. «Ես գիտեմ դատապարտեալների վերաբերմունքը լրագրողների նկատմամբ, նրանք չեն ցանկանայ լրագրողների հետ խնդիր ունենալ»:

«Հրատարակ» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր Արմինէ Օհանեանն իր գործընկերներին տեղեկացրեց, որ առաջարկուել է յայտարարութեան տեքստում աւելացնել նաեւ Փաշինեանին ազատ արձակելու պահանջը, ինչին ներկաները դրական արձագանքեցին:

Ակցիայի մասնակիցները Նիկոլ Փաշինեանի լուսանկարները պարզած պահեցին մի քանի րոպէ: Նրանք պարզել էին նաեւ «Կեցցէ Ազատութիւնը, կեցցեն մեր երեխաները, որ ապրելու են Ազատ եւ Երջանիկ Հայաստանում» գրությունները ցուցապատաւ:

«ԺԱՌԱՆՎՈՒԹԻՒՆ» ԱՆԸՆԴՈՒՆԵԼԻ Է ՀԱՄԱՐՈՒՄ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՕՐԱԿԱՐԳՈՒՄ ՀԱՅ-ԹՈՒՐԲԱԿԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՊԱՅԵԼԸ

Աժ «Ժառանգութիւն» խմբակցութիւնն անընդունելի է համարում հայ-թուրքական յարաբերութիւնների կարգաւորմանն ուղղուած Արձանագրութիւնները Ազգային ժողովի մեծ օրակարգում պահելը: Այս մասին Խորհրդարանի նիստի ժամանակ յայտարարեց «Ժառանգութիւն» խմբակցութեան պատգամաւոր Արմէն Մարտիրոսեանը:

«Աժ մեծ օրակարգի առաջին բաժինը մեզ համար անընդունելի է, քանի որ պահանջում է հայ-թուրքական Արձանագրութիւնները: «Ժառանգութիւնը» շարունակում է մնալ այն կարծիքին,

որ պէտք է ստորագրութիւնը հետ վերցնել Արձանագրութիւնների տակից», - յայտարարեց Արմէն Մարտիրոսեանը:

Միաժամանակ նա յիշեցրեց, որ թուրքիայի նախագահ Աբդուլլահ Գիւլը նախորդ շաբաթ ChatSam House-ից մրցանակ է ստացել, ինչի ժամանակ շեշտուել է, որ նա է հայ-թուրքական յարաբերութիւնների նախաձեռնողը: Ըստ պատգամաւորի՝ սա եւս հիմք է տալիս, որ պէսզի հայկական իշխանութիւնները հետ վերցնեն Արձանագրութիւններից իրենց ստորագրութիւնը:

Այլուհանդերձ, Աժ մեծ օրակարգի

«ԿԸ ՅԱՂԹԻ ՆԱ, ՈՎ ԿԸ ԿԵՂԾԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ»

Հայաստանում ոչ մի ներքին վերադասաւորում չի եղել, ներքաղաքական դաշտը իր որակը չի փոխել: Այս տեսակէտին է Լեւոնային Ղարաբաղի նախկին արտգործնախարար Արման Մեղիքեանը:

Նրա խօսքով՝ ինչպէս միշտ կայ իշխանութիւն, կայ ընդդիմութիւն, հիմնականում՝ ի դէմս ՀԱԿ-ի:

ՀՀԿ պատգամաւոր Համլետ Յարութիւնեանի հետ բանավէճի ժամանակ Մեղիքեանը նշեց, որ այս իրավիճակը ձեւաւորուեց նախագահական ընտրութիւններից յետոյ եւ հանգեցրեց հասարակութեան բեւեռացման:

Սակայն, ըստ Մեղիքեանի, հասարակութեան մեծամասնութիւնը չի հաւատում ոչ իշխանութեանը, ոչ ընդդիմութեանը:

«Քանի որ ներքաղաքական վիճակը չի փոխուել, յաջորդ ընտրութիւնները կը կեղծուեն, իսկ շահող կը լինի այն ուժը, որը կը կարողանայ կեղծել ընտրութիւնները: Այդ լծակները իշխանութիւնների ձեռքում է», - ասաց նա՝ միաժամանակ նշելով, որ իշխանութիւնն անում է ամէն ինչ, որպէսզի փողոցային բախումների հաւանականութիւնը գրոյցական լինի:

«Մենք ունենք տրոհուած հասարակութիւն: Այս ճգնաժամը պէտք է լուծուի», - ասաց Մեղիքեանը:

Համլետ Յարութիւնեանը չհամաձայնեց Մեղիքեանի տեսակէտներին:

«Կատեգորիկ դէմ եմ: Բեւեռացում Հայաստանում բացարձակապէս գոյութիւն չունի», - ասաց նա՝ յաւելելով, որ հասարակութեան տրոհման պատճառը սոցիալական վիճակն է:

Միաժամանակ նա նշեց, որ «կայ օբիեկտիւ իշխանութիւն եւ պայքարող ընդդիմութիւն»:

Խօսելով սպասուող խորհրդարանական ընտրութիւնների մասին՝ հանրապետական պատգամաւորը նշեց, որ կը յաղթի կազմակերպուած այն քաղաքական ուժը, որը անցած տարիներին աշխատել է ժողովրդի հետ, ինչ-որ չափով նպաստել է տարբեր խնդիրների լուծմանը:

«Ես բախտագուշակութեամբ չեմ գբաղւում, բախտագուշակութիւնը շնորհալի աշխատանք է, ես վերապահում եմ ինձ դրանից: Ես ի՞նչ իմանամ՝ ով ինչքան կը հաւաքի», - ասաց նա՝ յաւելելով, որ ՀՀԿ-ի շանսերը պէտք է ժողովուրդը գնահատի:

«ՆԱԻՐԻՏ»-Ի ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐԸ ՊԱՅԱՆՁՈՒՄ ԵՆ ՉՈՐՍ ԱՄՍՈՒԱՅ ԱՇԽԱՏԱՎԱՐՁ

«Նաիրիտ» գործարանի աշխատակիցներու ցոյցը Հայաստանի նախագահի նստավայրի մօտ

Երեւանի «Նաիրիտ» գործարանի հարիւրաւոր աշխատակիցները Նոյեմբեր 12-ին գործարանից երթով հասան Հայաստանի նախագահի նստավայր՝ պահանջելով վճարել չորս ամսուայ աշխատավարձը:

Ցուցարարների պատուիրակութեան ու «Նաիրիտ»-ի տնօրէնի հետ անցկացուած քննարկումից յետոյ նախագահի աշխատակազմի ղեկավար Կարէն Կարապետեանը խոստացաւ, որ «խնդիրները կը կարգաւորուեն»:

«Պարտաւորեցնում ենք, որպէսզի ձեր հարցերը արագ կարգաւորուեն», - ցուցարարներին վստահեցրեց Կարապետեանը՝ յաւելելով, որ գործարանի տնօրէնը «չատ լուրջ քննադատութեան է ենթարկուել, որ գործարանը հասցրել է այս վիճակին»:

«Նաիրիտ»-ի տնօրէն Վահան Մելքոնեանը յայտնեց, թէ կոնկրետ ինչ է որոշուել. - «Առաջիկայ մէկ

շաբաթուայ ընթացքում վճարել մէկ ամսուայ աշխատավարձի գծով պարտքը ամբողջութեամբ եւ այդ մէկ ամսուայ ընթացքում որոշել գործարանի հեռանկարը՝ գործարկել կամ վերակառուցման անցնելը»:

Բողոքող բանուորներին, բացի աշխատավարձից, յուզում է նաեւ գործարանի ապագան:

«Եթէ դրական որոշումը կայացուի յաջորդ շաբաթուայ ընթացքում այն մարմնում, որտեղ այն պէտք է կայացուի, մենք յուսով ենք, որ ղեկատեմբերի 1-ից հրամանը կ'արձակենք գործարկելու: Դա կը նշանակի, որ գործարանը կը մտնի աշխատանքի մէջ Փետրուարի 1-ից», - ցուցարարներին ասաց Վահան Մելքոնեանը:

«Ազատութիւն» ռադիոկայանի հետ զրոյցում Մեղքոնեանը ասաց. - «Եթէ ես չկարողացայ կատարել նախագահի յանձնարարութիւնը, ես պէտք է տամ հրաժարական»:

Դրուեց քուէարկութեան եւ ընդունուեց 86 «կողմ» ձայնով:

ԼՈՒՐԵՐ

«ԷԿՈՆՈՄԻՍՏԸ» ԶՐԱՊԱՐԱԿԵԼ Է ԶԱՅԱՍՏԱՆԻՆ ԿԵՐԱԲԵՐՈՂ ԶԵՐԹԱԿԱՆ ԶԵԿՈՅՑԸ

Քաղաքական ոլորտում «Էկոնոմիստ»-ի վերլուծաբանները փաստում են, որ «Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսյանի դիրքերը այժմ առաւել ապահով են թուում. տնտեսական իրավիճակը բարելավուել է անցեալ տարի գրանցած 14.4 տոկոսանոց անկումից յետոյ»:

«Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի ղեկավարած ընդդիմադիր Հայ ազգային կոնգրէսի նարարուութիւնները կառավարութեան երկարակեցութեանը վտանգելու կամ նշանակալի փոփոխութիւնների հասնելու համար ներկայումս մեծ չեն: Չնայած 2010 թուականի Մարտին ՀԱԿ-ը հանրահաւաք կազմակերպեց 2008 թուականի մարտեան դէպքերի գոհերի իշխատակին, դա չվերաճեց կառավարութեան կամ իշխանութիւնների դէմ բողոքի ցույցի: ՀԱԿ-ը համախմբուած միասնական քաղաքական ծրագիր չունի եւ կառավարութեանը քննադատում է՝ առանց այլընտրանքային քաղաքականութիւն առաջարկելու: Այսպիսի գործողութիւնները հազիւ թէ համոզեն հասարակութեանը, թէ ՀԱԿ-ը կարող է համախմբուած ընդդիմադիր ուժ ձեւաւորել: Բացի այդ, Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի ջանքերը ընդդիմադիր առաւել լայն հարթակ ստեղծելու ուղղութեամբ՝ Դաշնակցութեան եւ «Ժառանգութեան» հետ միասին, արդիւնք չտուեցին: Նախագահ Սերժ Սարգսյանին, մինչդեռ, յաջողուեց ամրապնդել իր իշխանութիւնը քաղաքական եւ գործարար վերնախաւի շրջանում», - ասուած է գեկոյցում:

«Եւ նոյնիսկ 2009 թուականի տնտեսական անկումը հակասօրէն չթուլացրեց նախագահ Սարգսյանի դիրքերը, - շարունակում են

գեկոյցի հեղինակները: - «Տնտեսական ակտիւութեան հեռանկարները 2011-2012 թուականներին բարելավման միտում ունեն արտաքին տնտեսական միջավայրի վերականգնման եւ տեղական պահանջարկի աւելացման հաշուին, ինչը կը պակասեցնի սոցիալական չուզումների հնարաւորութիւնը: Լարուածութիւնը, այնուամենայնիւ, սրուած է մնում իշխանական կողմից ինտրուէմ»:

Ինչ վերաբերում է սպասուող 2012 թուականի խորհրդարանական եւ 2013-ի նախագահական ընտրութիւններին՝ վերլուծութիւնը հաւանական է համարում, որ նախագահ Սերժ Սարգսյանի գլխաւորած Հանրապետական կուսակցութիւնը «կը շարունակի իր գերակայութիւնը խորհրդարանում»:

Զեկոյցի հեղինակները կարծիք են յայտնում, որ Հանրապետականը ընտրութիւններում իր դիրքերն ամրապնդելու համար «կ'օգտագործի վարչական ռեսուրսը, իսկ ընդդիմութիւնը կրկին դժուարութիւնների կը հանդիպի միասնական բլոկով հանդէս գալու անհնարինութեան պատճառով»:

Զեկոյցի հեղինակները փաստում են, որ չնայած Հայաստանում ընտրական գործընթացները բարելաւուելու համար որոշակի քայլեր կատարուել են, ընդդիմութիւնն ակնկալում է, որ կը վիճարկի ընտրութիւնների արդիւնքները: Բացառուած չեն նաեւ յետընտրական ցույցերը. «Իշխանութիւնները ցույցերը բռնի ուժով ցրելու հարցում աւելի գոլայ կը լինեն, քանի որ նրանց այդպիսի գործողութիւնները 2008 թուականին միջազգային հանրութեան կողմից լայնօրէն քննադատուեցին»:

ՄԻԽԵԻԼ ԱՎՐԱԿԱՇՎԻԼԻՆ ԱԽԱԼՔԱԼԱՔՈՒՄ ԶԱՅԵՐԵՆ Է ԽՕՍԵԼ

Վրաստանի նախագահ Միխէիլ Սահակաշվիլին ժամանել է Զաւախք՝ նոր միջպետական մայրուղու բացմանը մասնակցելու նպատակով: 203 կիլոմետր երկարութիւն ունեցող ճանապարհը, որը կառուցուել է «Հագարամեակի մարտահրաւէր» ծրագրի շրջանակներում, երկրի կենտրոնական շրջանները կապում է Հայաստանի եւ Թուրքիայի հետ:

Դիմելով Ախալքալաքի կենտրոնական հրապարակում հաւաքուած տեղի բնակիչներին՝ Սահակաշվիլին նախ հայերէն ասել է. - «Բարեւ ձեզ, եղբայրներ եւ քոյրեր: Ծնորհաւորում եմ ձեզ՝ մեր պայմանաւորուածութիւնների, ձեր երազանքի կատարման առթիւ: Այսօր մեծ օր է ողջ Վրաստանի համար»:

Այնուհետեւ, անցնելով վրացերէնի, Վրաստանի նախագահը շարունակել է. - «Սա շատ ուրախալի եւ պատմական օր է Վրաստանի համար: Վերջին մի քանի դարերի ընթացքում մեր երկրում 3 ճանապարհ է կառուցուել: Առաջինը Ռագմա-Վիրական ճանապարհն էր, որի նպատակը Վրաստանն ու ողջ Կովկասը անկախութիւնից գրկելն էր: Երկրորդը՝ Ռոքի լեռնանցքն էր: Դրա գործարկումը նպատակ ունէր կտրել այս տարածաշրջանի կապերը հարեւան միւս շրջանների հետ: Այդ ճանապարհը իսթարեց պատմական կապերը: Այս երրորդ ճանապարհը Ռոքի լեռնանցքի հակապատկերն է: Սա Վրաստանի միաւորման ճանապարհն է, սա ուղի է, որը

տանում է մեզ դէպի Վրաստանի միաւորումը»:

Անդրադառնալով Զաւախք-հայրենիքի ինդիւրներին՝ Սահակաշվիլին ասել է. - «Տարիներ շարունակ ճանապարհների վատ վիճակի պատճառով այս շրջանը գործնականում կտրուած էր կեանքից: Նախորդ կառավարութիւններն անում էին ամէն ինչ, որպէսզի շրջանը անտեսուած ու օտարուած մնայ: 2004 թուականից, սակայն, իրավիճակը փոխուել է»:

Թբիլիսի-Մալկա-Նինոծմինդա-Ախալքալաք նորաբաց ճանապարհի շինարարութեան արժէքը կազմել է 209 միլիոն ամերիկեան դոլար: Ծինարարութիւնը տեւել է մօտ 2 տարի: Եթէ նախկինում ավտոմեքենայով Թբիլիսիից Ախալքալաք ճանապարհը մօտ 8 ժամ էր տեւում, ապա այս նոր մայրուղու գործարկումից յետոյ մայրաքաղաքից հայաբնակ Զաւախք հասնելու համար ընդամէնը երկուսուկէս ժամ կը պահանջուի:

ԱԲԴՈՒԼԼԱՅ ԳԻԼ. ՄԵՆՔ ՄՇՏԱՊԵՍ ՇՓՄԱՆ ՄԷՋ ԵՆՔ ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ ԶԵՏ

«Մենք մշտապէս շփման մէջ են ՀՀ նախագահ Սերժ Սարգսյանի հետ»: Այս մասին յայտարարել է Թուրքիայի նախագահ Աբդուլլահ Գիլը:

Թուրքիայի նախագահի թուրքիա վերադառնալու ճանապարհին օդանաւում ի պատասխան լրագրողի այն հարցին, թէ «Ներկայ պահին թուրքում ենք Հայաստանի օդային տարածքով: Հայաստանի հետ յարաբերութիւններում ինչպե՞ս նկատուում: Որեւէ յոյս կա՞ց գործընթացի առնչութեամբ», Թուրքիայի նախագահը յայտարարել է.

«Սա ասել եմ նաեւ խորհրդարանում՝ այսօրուայ իրավիճակը ոչ մէկի շահերից չի բխում: Եթէ ինդիւրները լուծուեն ու կասկած-

ները վերանան, շատ մեծ տնտեսական համագործակցութիւն կը ծնուի, եւ կարճ ժամանակամիջոցում պայթիւն տեղի կ'ունենայ Կովկասում: Իսկ այս ամէնի բացակայութիւնը ոչ մէկի շահերից չի բխում: Համարձակօրէն շատ լաւ սկիզբ է դրուել: Դա արուել է իմ նամակով»:

Ընդգծելով, որ գործընթացը չի մահացել, Աբդուլլահ Գիլը յայտարարել է. «Կովկասի հետ կապուած աշխատանքներ ենք իրականացնում: Այդ առնչութեամբ որոշակի հրահանգներ եմ տալիս պատկան մարմիններին, նախարարներին: Սարգսյանի, Ալիեւի, Պուտինի եւ Մեդվեդեւի հետ մշտապէս շփման մէջ ենք: Թեման շարունակում է տաք մնալ»:

ԱՄՆ-Ը «ՅԵՏԱՔՐՔՐՈՒՄԸ Է» ԶԱՅԱԿԱՆ ԱՏՈՍԱԿԱՅԱՆԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ԾՐԱԳՐՈՎ

Միացեալ Նահանգները յոյս ունի, որ ամերիկեան ընկերութիւնները կը մասնակցեն Հայաստանում նոր ատոմակայանի կառուցման աշխատանքներին: Այս մասին Նոյեմբեր 15-ին Երեւանում յայտարարեց ԱՄՆ-ի Պետդեպարտամենտի Եւրոպական եւ Եւրասիական երկրներին ամերիկեան օժանդակութեան ծրագրերի համակարգող Դենիէլ Ռոզենբլումը:

Դենիէլ Ռոզենբլում

Յիշեցնենք, Հայաստանի կառավարութեան եւ ռուսաստանեան «Ռոսատոմ» կորպորացիայի միջեւ Օգոստոսին ստորագրուած համաձայնագրի համաձայն ատոմակայանի նոր էներգաբլոկի միջուկային կղզեակը կառուցելու է ռուսական «Ատոմատրոյէքսպորտը»: Սակայն անվտանգութեան սարքաւորումների մատակարարման համար մրցոյթ է յայտարարուելու, եւ Հայաստանցի պաշտօնեաների հաւաստիացմամբ մրցոյթին կարող են մասնակցել տարբեր երկրների կազմակերպութիւններ: Ըստ Դենիէլ Ռոզենբլումի, այդ հարցին այսօր անդրադարձել են Հայ-ամերիկեան միջկառավարական յանձնաժողովի նիստում:

ման հարցերի շուրջ: Այդ ոլորտում պատրաստ ենք շարունակել համագործակցութիւնը: Բայց միաժամանակ, կ'ողջունենք, եթէ ամերիկեան մասնաւոր սեկտորը հնարաւորութիւն ունենայ ներգրաւուել նոր էներգաբլոկի կառուցման աշխատանքներում», - նշեց ամերիկացի պաշտօնեան:

Հայ-ամերիկեան միջկառավարական յանձնաժողովի նիստում անդրադարձ է եղել նաեւ ամերիկեան կառավարութեան ջանքերը «Հագարամեակի մարտահրաւէրներ» ծրագրին: Նիստից յետոյ Հայաստանի էկոնոմիկայի նախարար Ներսէս Երիցեանի հետ համատեղ մամուլի ասուլիսում Դենիէլ Ռոզենբլումը մարտահրաւէրներ» կորպորացիայի կողմից Հայաստանում ֆինանսաւորուող ծրագրերը կ'աւարտուեն 2011 թուականի Սեպտեմբերին:

«Մենք հետաքրքրուած ենք, որպէսզի ամերիկեան ընկերութիւնները հնարաւորութիւն ունենան մասնակցել: Հայաստանի կառավարութեան հետ երկար տարիներ սերտօրէն համագործակցել ենք միջուկային անվտանգութեան, ատոմակայանի անվտանգ շահագործ-

ԵԹԵ ՄԵՋ ՊԱՐՏԱԴՐԵՆ

Շարունակուած էջ 1-էն

Ղարաբաղի հարցով Հայաստանի նկատմամբ կայ ուժեղ միջազգային ճնշում, քանի որ վերջին շրջանին աշխարհի տարբեր մասերում վրայ, յանկարծ ոճրագործ, յանցագործ եւ հայ բառերը սկսան իրար հետ կապակցուած օգտագործուիլ: Ըստ քաղաքագետի, Լեւոնային Ղարաբաղի Պաշտպանութիւն բանակի գորավարժութիւններու ժամանակ Հայաստանի նախագահի հնչեցուցած յայտարարութիւնը «որոշակիօրէն պէտք է ցոյց տայ, որ Հայաստանի նկատմամբ Լեւոնային Ղարաբաղի հարցով իրականացուող ճնշումները չեն աշխատում»:

Ռազմավարական եւ Ազգային Հետազօտութիւններու Հայկական կենտրոնի փորձագետ Մանուէլ Սարգսյանի կարծիքով, Սարգսյանի յայտարարութիւնը կատարուած էր ե՛ւ Ատրպէյճանի, ե՛ւ միջազգային հանրութեան համար՝ հասկացնելու, որ Հայաստան չի կրնար սպասել, թէ աշխարհը ինչպիսի համաձայնութեան կու գայ Ատրպէյճանի հետ:

Փորձագետի համաձայն, Հայաստան նման քայլերու կը դիմէ, յատկապէս վերջին շրջանին Ատրպէյճանի ղեկավարութեան կողմէ շարունակուող ռազմատենչ յայտարարութիւններու ու սահմանի վրայ շարունակաբար տեղի ունեցող բախումներու պատճառով:

ՎԱՐՑԱԶՐՈՅՑ

«ԹՐՔԱՐԱՅ ԶԱՄԱՅՆՔԸ՝ ԹՈՒՐԲԻԱՅԻ ԶԱՐԱՏՈՒԹԻՒՆՆ Է»

ԸՍԱԾ Է ԹՈՒՐԲԻԱՅ ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ՊՈԼՍԱՐԱՅ ԽՄԲԱԳԻՐ ԱՐԱ ՔՈՉՈՒՆԵԱՆԻ ԴԵՏ ԶԱՐՑԱԶՐՈՅՑԻ ԸՆԹԱՑՔԻՆ

Պոլսոյ մէջ լոյս տեսնող «Ժամանակ» թերթի խմբագիր Արա Քիչունեան բացառիկ հարցազրոյց մը ունեցած է թուրքիոյ վարչապետ Ռեճեփ Էրտողանի հետ: Ստորեւ՝ այդ հարցազրոյցը:

- Վերջին տարիներուն մեր երկրին մէջ ապրուեցաւ մշտական բարեփոխումներու մթնոլորտ մը ու մեր ժողովրդավարութիւնը հասաւ նոր հարթութեան մը: Վերջին համաքուէի արդիւնքը կը ստեղծէ այն ակնկալութիւնը, որ այս թափը աւելնալով պիտի շարունակուի: Յառաջիկայ շրջանին համար ինչպիսի՞ թուրքիա մը կը նախատեսէք, եւ այս ամբողջին մէջ ինչպէ՞ս պիտի ըլլայ փոքրամասնութիւններուն դիրքն ու կացութիւնը:

- Ինչպէս գիտէք, Սեպտեմբեր 12-ին մեր ազգի գնահատանքով գործադրութեան անցաւ սահմանադրական փոփոխութիւնը, որ կը բաղկանայ 26 յօդուածէ: Իրականութեան մէջ այդ 26 յօդուածը չի դիմադրաւեր այն բոլոր փոփոխութիւնները, որոնք փափաքելի են սահմանադրութեան մէջ:

Սակայն այստեղ կայ կարեւոր կէտ մը: Մասնաւորապէս իրաւունքի գերակայութիւնը ամրապնդելու չափումով, Սեպտեմբեր 12-ի փոփոխութիւնը շատ ամուր հիմք մը ստեղծեց յառաջիկային կատարուելիք փոփոխութիւններուն եւ բարեփոխումներուն համար: 1982 թուականի սահմանադրութեան մէջ առաջին անգամ այս աստիճան հիմնական փոփոխութիւն մը կատարուեցաւ եւ առաջին անգամ այս աստիճանով միջամտութիւն մը կատարուեցաւ ոգիին այն սահմանադրութեան, որ բխած էր միջամտութեան մը: Մենք դուռը որոշ չափով բացինք, ճանապարհ հարթեցինք: Այս փուլէն վերջ, ժողովրդավարականացման բարեփոխումները այլեւս անցելի հետ անբաղադարելի թափով մը կեանքի կոչուելու հնարաւորութիւնը ունին: Այս 26 յօդուածներու փոփոխութեամբ նետը աղեղէն դուրս եկաւ: Հիմա 2011-ի ընտրութիւններէն վերջ նոր սահմանադրութեան մը աշխատանքներուն ալ պիտի սկսինք: Վստահ եմ, թէ այլեւս աւելի առողջ ու ժողովրդավարական գետնի մը վրայ կարելի պիտի ըլլայ պատրաստել այնպիսի սահմանադրութիւն մը, որ պիտի գրկէ մեր 73 միլիոնը, ու պիտի արտայայտէ մեր ամբողջ ազգին փափաքները, պահանջներն ու իտեղները: Այս հանգրուանէն վերջ այլեւս ինքզինք առարկայ չի կրնար ըլլալ թուրքիոյ մէջ ձեռքբերումներէ ետ քայլը, ժողովրդավարութեան գիշումը, ժողովրդավարական իրաւունքներու չետաձգումը կամ թուրքիոյ ժողովրդավարացման ուղղութեան շեղումը: Թուրքիա միշտ յառաջ պիտի երթայ, ամէն օր ալ աւելի պիտի ամրապնդէ իր ժողովրդավարութիւնը: Հարկ կը նկատեմ ընդգծել, որ այս բոլոր բարեփոխումները, այս բոլոր ձեռքբերումները շրջանակի մը, գանգուածի մը անդորրութեան համար չեն, այլ ամբողջ 73 միլիոնին երջանկութեան համար: Մենք ամբողջ 73 միլիոնը կ'ընկալենք որպէս առաջին կարգի քաղաքացի եւ ինչ որ կ'ընենք, մեր բոլոր քաղաքացիներուն համար կ'ընենք:

- Փոքրամասնութիւններու հաստատութեանց վերաբերեալ խնդիրները, մասնաւորապէս եւ վարժարաններու ոլորտին մէջ, զանազան դրակայն եւ յուսադրիչ զարգացումներով հանդերձ, կը շարունակեն մնալ օրակարգի վրայ: Նկատի ունենալով, որ այս ուղղութեամբ կը շարունակուի մեր կառավարութեան քաղաքական կամքն ու վճռակամութիւնը, ինչե՞ր կարելի է ակնկալել յառաջիկայ շրջանին համար:

- Մասնաւորապէս կ'ուզեմ հետեւեալը արտայայտել, որ ութ տարուն ընթացքին տարբեր հաւատքի խումբերու եւ էթնիք խումբերու խնդիրներուն վրայ ծանրացանք իսկական անկեղծութիւնով մը: Բացարձակապէս օրը փրկելու փափաքը չունեցանք: Բան մը ըրած ձեւացնելով, ժամանակաւոր լուծումներ արտադրելով գործելը բացարձակապէս տեղ չունի մեր քաղաքական հասկացողութեան մէջ: Նոյնպէս այս գործընթացին մէջ բացարձակապէս մերժեցինք պարտադրութիւնները: Բոլոր հաւատքի խումբերուն, բոլոր էթնիք խումբերուն հետ գտնուեցանք ամբողջական երկխօսութեան մը, խորհրդակցութեան մը մէջ: Մեր իւրաքանչիւր քայլին կապակցութեամբ տեսակէտները, առաջարկները, քննադատութիւնները նկատի առինք, ամէն հանգրուանին ներկայացուցինք ներուն, հասարակական կազմակերպութիւններուն հետ համագործակցութեան մէջ եղանք: Բնականաբար կը գնահատէք, որ հարիւրամեակներու ընթացքին կուտակուած խնդիրներ կան եւ անկարելի է գանտնք լուծել: Կարճ խօսքով, մեր առած իւրաքանչիւր քայլին դէմ մեր ժողովական մտայնութիւնով հանդէս եկող ընդդիմութեան նպատակն է հարցերու լուծումը դանդաղեցնել: Մենք սակայն առանց չքմեղանքներու, պիտի շարունակենք յառաջանալ մեր որդեգրած ուղղութեամբ:

- Թուրքիա-Յայաստան յարաբերութիւններու բնականոնացման գործընթացը, Ձեր ենթադրութիւններով, ինչպիսի՞ մթնոլորտի մը մէջ կրնայ շարունակուիլ: Յոռետեսութեան յաղթահարման ուղղութեամբ լաւատես ակնկալութիւններ ունենալը այս հանգրուանին միթէ շատ հեռու է իրատեսութենէ:

- Նայեցէք, թուրքիա որեւէ պետութեան դէմ թշնամանքի մէջ չէ: Մենք ցայսօր պատմութեան մէջ ապրուած ցաւալի դէպքերը երբեք որպէս գործոն չնկատեցինք ապագայի վերաբերեալ ընկալման ձեւաւորման գծով: Մենք 100-150 տարի առաջ որպէս ազգ բազմաթիւ պետութիւններու դէմ ինքնապաշտպանութեան պարտաւորուեցանք: Սակայն մեր անկախութեան պատերազմը յաղթանակով աւարտելէ վերջ, այդ բոլոր պետութիւններուն հետ նոր շրջանի մը սկիզբը դրինք եւ ծայր աստիճան բարեկամական յարաբերութիւններ հաստատեցինք: Նոյնը կրնանք յաջողիլ նաեւ Հայաստանի հետ: Ես ի սրտէ կը հաւատամ այս բանին: Պատմութիւնը թողնելով պատմաբաններուն, գիտնականներուն, մենք կրնանք միասնաբար ընթանալ դէպի ապագայ: Կը շարունակեմ հաւատալ, որ տակաւին կարելի է այս բանը: Հայկական Սփիւռքի մէկ մասը այսպիսի տեսլականով մը չի դիտարկեր հարցը, ինչ որ կարեւոր

Արա Քիչունեան եւ Ռեճեփ Էրտողան

խոչընդոտ մըն է այս գործընթացին տեսակէտէն: Իրականութեան մէջ համոզուած չեմ, որ հայկական Սփիւռքին մէկ մասը լաւութիւն կ'ընէ Հայաստանի համար: Կը յուսամ, որ այս խնդիրները կը յաղթահարուին: Ես կը պահեմ յոյսս:

- Թուրքիոյ մէջ գտնուող Յայաստանէն եկած գաղթականներուն վերաբերեալ մտաւորանցեալի Ձեր արտայայտութիւնները ստեղծած էին մեծ արձագանք: Ընթացքին արդեօք նոր չափումներ աւելցա՞ն այս միջին վերաբերեալ Ձեր տեսակէտներուն ու մտեցումներուն վրայ:

- Իրականութեան մէջ նոյն ինքն Ձեր հարցումը յստակօրէն կը պարզէ, թէ ինչպէս աղաւաղուած են իմ խօսքերս: Ես բացարձակապէս չակնարկեցի հայերուն, Հայաստանէն գաղթածներուն: Իմ խօսքիս մէջ անցած է «Թուրքիոյ մէջ ապօրինի աշխատող հայեր» արտայայտութիւնը: Ազգային եւ միջազգային մամուլին մէջ իմ այս արտայայտութիւններս օգտագործուեցան յետին նպատակով արշաւանքի մը համար որպէս աղաւաղուած նիւթ: Ապօրինի աշխատողն ու գաղթականը, զբօսաշրջիկը, քաղաքացին, օրինաւոր աշխատողը իրարմէ

բոլորովին տարբեր երեւոյթներ են: Իմ արտայայտութիւններս ծայր աստիճան յստակ են: Եթէ փորձուի հասկնալ անկեղծ ձեւով, ապա պիտի տեսնուի, թէ որեւէ խնդիր գոյութիւն չունի:

- Թրքահայ համայնքը վերջին շրջաններուն դժուարութիւններ կ'ապրի պատրիարքական ընտրութեան շուրջ: Համայնքէն ներս ակնկալութիւնները տեսակաւոր են: Անոնց եւ այս գործընթացին վերաբերեալ ի՞նչ է Ձեր մտեցումը:

- Որպէս կառավարութիւն, մեր պարտականութիւնն է հաւատքի գանազան խումբերու պարագային գետին ապահովել ազատ պաշտամունքի եւ արտայայտութեան ազատութեան համար: Մենք կ'ընենք մեզի վիճակածը ու պիտի շարունակենք ընել: Թրքահայ համայնքը ես կը նկատեմ թուրքիոյ կարեւոր եւ արժէքաւոր հարատւութիւնը: Գնահատանքով կը հետեւիմ այն պայքարին, զոր թրքահայերը կու տան ներքին անդորրի պահպանման եւ թուրքիոյ բարգաւաճման ուղղութեամբ: Անգամ մը եւս կ'ուզեմ նշել, որ մենք կ'աշխատինք 73 միլիոնի ամբողջին համար եւ հաւասար հեռաւորութեան վրայ կը մնանք 73 միլիոնին:

Հ.Մ.Մ. ի Տիկնանց Յանձնախումբը սիրով կը հրաւիրէ ձեզ

«Փուլ եւ քննեֆէ պրնպնէ»

Ուսխանաշի որ տեղի պիտի ունենայ Դեկտեմբեր 5-ին

«Կարօ Սողանալեան» սրահէն ներս առաւօտեան ժամը 10-ին

1060 N. Allen Ave., Pasadena, CA 91104

Հեռաձայնել Քնարիկին (626) 497-5111 կամ Ծովիկին (626) 492-8366

ՄՏՈՐՈՒՄՆԵՐ ԶԵՌՈՒՄՏԱՄԱՐԱԹՈՆԻ ԱՌԹԻ

ՎԱՀԱՆ ԲԱՀԱՐԵԱՆ

Յաճախ ինձ հարցնում են, թե ինչո՞ւ առաջուկ նման շուտ-շուտ յօդուածներ չեմ գրում:

Մօտ մի տասնամեակ է հեռացել եմ ազգային-հասարակական ակտիվ գործունեությունից առողջական վիճակիս պատճառով, բայց մինչև 2006 թ. գոնե թղթակցում էի թերթերին: 2006 թ. Երեւանում եղբորս սղալի վաղաժամ մահից յետոյ հոգեբանական ապրումների մէջ եմ եւ ինձ մօտ յօդուածները դժուար երկունքով են մէջտեղ պալիս...:

Սոցիալական Երեւանի 25-ին տեղի է ունենալիք «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի հեռուստամարաթոնի առթիւ որոշեցի որոշ մտորումներ կիսել ընթերցողի հետ:

Իմ ազգային-հասարակական գործունեությունն ընթացքում, երբ Պէյլանի հայրենակցական միությունն ատենապետն էի եւ Հայրենակցական միությունների միացյալ մարմին (ՀՄՄ) փոխատենապետը, միշտ մասնակցել եմ «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի հեռուստամարաթոնների կազմակերպչական աշխատանքներին, իսկ մինչ այդ, երբ թե՛ պատերազմ էր Արցախում՝ Medical Outreach for Armenians հաստատությունն Արցախին օգնելու կազմակերպած հեռուստամարաթոններին աշխատանքներին, որոնց մասին մանրամասն գրել եմ 2002 թ. Երեւանում լոյս տեսած իմ «Պէյլանի հայրենակցական միություն: 1989-2001 թթ.» գրքում: Անկախ Հայաստանում տեղի ունեցող իրադարձություններից եւ այն բանից, թե՛ հաւաքուած գումարը որքանով է ծառայում իր նպատակին..., բոլոր հեռուստամարաթոնների ժամանակ նուիրատուներին արել եմ, իսկ թոշակի անցնելուց յետոյ 4 ընկերներով 100-ական տոլարով ենք մասնակցել եւ 1959 թ-ից վաղեմի ընկերս՝ Նուպար Յարուսթիանեանը կանխիկ 400 տոլարը տանում յանձնում էր «Հայաստան» հիմնադրամի գրասենեակը: 2009 թ. Նուպարը եւ մի այլ ընկեր հեռացան երկրաչին կեանքից, Աստուած լուսաւորի հոգիները: Նուիրատուները շարունակուելու է, բայց...:

«Հայաստան» հիմնադրամի հեռուստամարաթոնի նպատակը միայն դրամ հաւաքելը չէ: Այն այդ առիթով համախմբում է հայրենիքի եւ սփիւռքի հայ ժողովրդին մի նպատակի շուրջ՝ հզորացնել հայրենիքն ու սփիւռքը միասնական ուժերով:

ուժերով:

Գաղտնիք չէ, որ հայկական սփիւռքը հիմնականում առաջացաւ 1915 թ. Հայերի ցեղասպանությունից հետեւանքով եւ իր գոյությունն ընթացքում պայքարում է պահպանել ինքնութիւնը եւ փարուել հայրենիքին, որպէսզի կարողանայ յարատեւել մինչեւ պայմաններ ստեղծուեն իր կեանքը գոյատեւելու հայրենիքում: Հետեւաբար, սփիւռքը սիրաշահելու ու համախմբելու համար անհրաժեշտ է նրա հետ անկեղծ վարուել, վատահուստութիւն ձեռք բերել, հաշուի առնել նրա կարծիքը եւ յարգել Հայաստանում ներդրում կատարող սփիւռքահայերին՝ չվնասել նրանց, ունեցուածքը ձեռքներից չխլել ... ու ահ տալով չվնասել հայրենիքից: Անհրաժեշտ է նրանց (ինչպէս նաեւ Հայաստանի ժողովրդի) համար իրաւական դաշտի ուժը կիրառել ու անձնական ունեցուածքի ապահովութիւնը երաշխաւորել պետական մակարդակով: Եթէ Հայաստանի դեկավարները այս քայլին դիմէին ժամանակին, սփիւռքահայ ներդրողը չէր հրաժարուի ու հեռանայ հայրենիքից եւ այսօր կ'ունենայինք զգալի բարգաւաճ Հայաստան:

Հեռուստամարաթոնը նաեւ առիթ է հանդիսանում բազմաթիւ իրար կորցրած հարազատների իրար գալու: Այս կապակցութեամբ նշեմ հետեւեալը.

1915 թ. Հայերի ցեղասպանությունից ժամանակ 3 քեռիներիցս մէկն է ողջ մնացել, որ, չնայած որպէս գրագէտ թրքական բանակում եղել է բանակի հրամանատարի քարտուղարը եւ մեծ յարգանք է վայելել, սակայն չհաղուրժելով թուրքերին փախել է Եգիպտոս, բնակութիւն հաստատել Գահիրէում, ամուսնացել ու երկու տղայ է ունեցել, որոնք բարձրագոյն կրթութիւն են ստացել, բայց հայերէն գրել-կարդալ չեն իմացել: Քանի դեռ ողջ էին քեռիս ու կինը մենք Հայաստանում նամակակցում էինք նրանց հետ: Մամաս ու եղբայրն այս աշխարհից հեռացան իրար տեսնելու կարօտը սրտներում: Մեր կապը կտրուեց նրանց տղաների հետ: Անցեալ տարուայ՝ 2009 թ. հեռուստամարաթոնի ժամանակ հեռուստացոյցի էկրանին ցուցադրուող նուիրատուների անունների մէջ կարդացի քեռիս տղայի՝ Վահրամ Մուրադեանի անունը՝ ժնեւից, որը հիմնադրամին նուիրել էր 320 եւրօ: Ծատ ուրախացայ, որ հիմնադրամի միջոցով կարող եմ կապ ստեղծել նրա հետ: Դեկտեմբեր 14-ին զանգահարեցի «Հայաստան» հիմնադրամի գրասենեակը Լոս Անճելեսում: Կրէկ անունով մի երիտասարդ պատասխանեց զանգիս, որը սփիւռքահայ էր: Ես աւելի ուրախացայ, քանի որ սփիւռքահայը ցեղասպանությունից արհարհուրեց զգացել է իր կաշուի վրայ եւ նրա սերունդը աւելի շուտ կը հասկանայ քեզ: Նրան պատմեցի քեռիս ու մամայիս պատմությունը եւ ինդրեցի, եթէ հնարաւոր է գտնել ու ինձ յայտնել Վահրամի հեռախօսի համարը: Նա խոստացաւ, բայց խոստումը մնաց օդում...: Այս տարուայ (2010 թ.) Հոկտեմբերի 21-ին նորից զանգեցի գրասենեակ եւ քարտուղարուհուն՝ Ազատուհին ինդրեցի լսափողը փոխանցել տնօրէնին՝ պրն. Սարգիս Քոթանջեանին, որպէսզի նրա օգնութեամբ դիմեմ այդ հարցում: Ազատուհին յայտնեց, որ նա տեղում չէ, ինչ հարցով եմ զանգում: Ես նրան պատմեցի վերոյիշեալ պատմութիւնը: Նա խոստացաւ իմ ինդրանքը անյապաղ հաղորդել տնօրէնին: Ես շնորհակալութիւն յայտնեցի ու սպասեցի պատասխանին ու չստանալով այն, մի քանի օր յետոյ նորից զանգեցի: Ազատուհին տարբեր մօտեցում ունեցաւ. տնօրէնը խիստ զբաղուած է ու համարեա տեղում չի լինում եւ այլն: Յետագայ զանգերով ես այդպէս էլ չկարողացայ խօսել նրա հետ: Երեւի նրան չի հետաքրքրում այդպիսի «մանրմունք» հարցերը, բացի հիմնադրամի համար դրամ հաւաքելուց:

Պրն. Քոթանջեանը վիրաւորեց ոչ միայն իմ ինքնասիրութիւնը, այլ յանձին ինձ՝ ամբողջ հայ ժողովրդի ինքնասիրութիւնը, չէ՞ որ զանգողը կարող էր լինել ցանկացած հայ: Բայց եթէ զանգողը նրան յայտնէր, որ շօշափելի գումար է նուիրելու հիմնադրամին, նա անմիջապէս կը պատասխանէր զանգին: Չի կարելի բիւրոկրատական վերաբերմունքով արհամարհել ցանկացած մարդուն որտեղ էլ լինի, մանաւանդ Ամերիկայում: Նա պէտք է հասկանայ, որ ինքը ժողովրդի համար է աշխատում, որի լուծմաներից է գոյանում հիմնադրամի ֆոնդը եւ պարտաւոր է յարգել իւրաքանչիւր հայի բեկորն ու պատշաճ վերաբերմունք ունենալ նրա նկատմամբ: Չպէտք է մոռանալ, որ հիմնադրամի գրասենեակներում աշխատողների մեծ մասն եկամտանեղը հիմնադրամի ֆոնդից են: «Հայաստան» հիմնադրամի գրասենեակներն ու Հայաստանի այլ կառույցներն սփիւռքում պէտք է կազմաւորուեն բարձր ազգային գիտակցութեամբ, ազգա-

սէր, կիրթ եւ բարեհամբոյր աշխատողներից, որոնք իրենց հետ շփուող անհատներին ձգեն դէպի հիմնադրամն ու հայրենիքը սիրալիք վերաբերմունքով:

Սփիւռքն ապրում է հայրենիքով եւ նաեւ հանդիսանում է նրա թիկունքը: Հայրենիքն իր արարքով պէտք է վստահութիւն ներշնչի սփիւռքին: Ֆուտբոլային քաղաքականութիւնը եւ այդ առիթով Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանի ներկայութիւնը սփիւռքում շատ սահմանափակներ ունեցաւ եւ մեծացրեց ճեղքը հայրենիքի ու սփիւռքի միջեւ: Սակայն սփիւռքն հասկանալով Հայաստանի պետական կայացման ճանապարհի դժուարութիւնները հայի գոյատեւման համար, աշխատում է ամէն կերպ օգտակար լինել Հայաստանին:

1980-ական թուականներին բազմաթիւ հայ երիտասարդներ իրենց կեանքով հատուցեցին Հայերի ցեղասպանութիւնը միջազգայնացնելու ճանապարհին, որից յետոյ աշխարհի բազմաթիւ պետութիւններ ճանաչեցին Հայերի ցեղասպանութիւնը:

2009 թ. Օգոստոսի 31-ին Շուեյցարիայի Յիւրիխ քաղաքում հայ-թրքական յարաբերութիւնների մասին ստորագրուած արձանագրութիւնները սառեցրին Հայերի Յեղասպանութեան միջազգային ճանաչման գործընթացը: Յնուելով արձանագրութիւնների վրայ, ԱՄՆ-ի նորընտիր նախագահ Պարաք Օպաման չկատարեց իր խոստումը, չճանաչեց Հայերի ցեղասպանութիւնը՝ նշելով, որ այդ հարցը քննարկում է Հայաստանի ու թուրքիայի միջեւ: Դա դեռ բաւական չէր: Այս օրերին աւելի անաւոր նորութիւն յայտնուեց: Ըստ տարածուած լուրերի պարզուեց, որ Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանը զանգահարել է ԱՄՆ-ի փոխնախագահ Ճօ Պայտինին եւ ինդրել նրան Հայերի ցեղասպանութեան հարցով ճնշում չգործադրել

Մար.ը էջ 19

Bedros S. Maronian
818/500-9585

Siamanto B. Maronian
818/269-0909

SERVING THE COMMUNITY SINCE 1975
More locations and more ways to service your insurance and financial needs

<p>6300 Wilshire Blvd. Suite 1900 Los Angeles, CA 90048</p> <ul style="list-style-type: none"> • Life Insurance • Health Insurance • Group & Individual • Long Term Care • Disability 	<p>805 East Broadway Glendale, CA 91205</p> <ul style="list-style-type: none"> • Estate Planning • Will & Living Trust • Full Annual Review • Mortgage Protection • College Planning 	<p>300 N. Lake Ave. Suite 500 Pasadena, CA 91101</p> <ul style="list-style-type: none"> • Workman's Compensation • Employee Benefits • Annuity • IRA • 401K & 403B
--	---	---

A.B.A. INSURANCE SERVICES

Insurance coverage can help you financially!
Ապահովագրութիւնը Աճիրածեղս է

Coverage & Protection should be on the top of your priority list.

Seniors 65 & Up Medicare Supplements • Insurance • Prescriptions Drugs RX • Benefits

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԾՆՈՂԱԶՈՒՐԿ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒՆ Ի ՆՊԱՍՏ 11-ՐԴ ԱՆՆԱԽՆԸՆԹԱՅ ԹԵԼԵԹՈՆ

Թելեթոնի մասնակից ազգայիններ եւ հասարակական գործիչներ

Արժ. Տ. Յովսէփի Քահանայն, Գերշ. Տ. Յովնան Սրբազանի օրհնաբեր պատգամով եւ աղօթքով սկիզբ դրեց Հոկտեմբեր 31, 2010 թելեթոնին

Ազգանուէր հայորդի 91 ամեայ Գրիգոր Այվազեան իր որդու Հերիի հետ ջերմացրին թելեթոնի ընթացքը թէ իրենց ջերմ ուղղչյուններով եւ թէ իրենց բացառիկ նուիրատուութեամբ

Յովհաննէս Բալայեան, Կլեմտէյի Բաղաճապետարանի խորհուրդի անդամ Ֆրանկ Քինթրո եւ Յովիկ Գապիկեան

ԽԱՉԻԿ ՃԱՆՈՅՆԱՆ

Կիրակի, Հոկտեմբեր 31, 2010-ին, Լոս Անճելըսի AMGA 380, HIGH VISION 381 և AABC 384 կայաններէն կ.ե. ժամը 4:00-էն մինչեւ երեկոյեան ժամը 12:00 մեծ խանդավառութեամբ տեղի ունեցաւ Հայաստանի ծնողազուրկ եւ հաշմանդամ մանուկներուն ի նպաստ դրամահաւաք-թելեթոն մը: Այս փոքրիկներէն ոմանց հայրերը հայրենիքի փառքին եւ Արցախի ազատագրման համար իրենց կեանքը զոհեցին եւ արդարօրէն արժանացան «ազատամարտիկ»ի պատուաբեր անունին, այս պղտիկներէն ոմանք այս հերոսներուն զաւակներն են:

Այդ օր, բազմահազար հայորդիներ, որոնց սիրտն ու հոգին օրուան բոլոր ժամերուն կը տրոփեն հայրենիքի եւ մեր ժողովուրդի ծառայութեան բաբախումներով, մաս կազմեցին այդ թելեթոնին եւ պէտք է ըսել, որ այդ օր, այս թելեթոնով Լոս Անճելըսի հայութեան պատմութեան մէջ պատուաբեր էջ մը արձանագրուեցաւ: Այս կարճատեւ եւ համեստ ուժերով կազմակերպուած թելեթոնով, հայ ժողովուրդը անգամ մը եւս ցոյց տուաւ, թէ կարիքներու եւ դժուարութիւններու պարագային, հայը զիտէ զոհաբերել, զիտէ միանալ եւ զիտէ համախմբուած ճիգերով հայրենաշէն գործեր կատարել:

Ահա մեզի այսպիսի պատկեր մը եւ պատգամ մը եկաւ այդ թելեթոնին: Կազմակերպիչ մարմնի անդամները, բոլորն ալ Մեծն Լոս Անճելըսի հայութեան քաջ ծանօթ,

սիրուած եւ յարգուած երիտասարդներ էին, ղեկավարութեամբ «չաւերժ երիտասարդ», չոզնիլ չգիտցող «Քաջ Նազար» թելթի եւ հեռատեսիլի ժամի ղեկավար՝ Յովհաննէս Բալայեանի:

Թեմիս բարեջան Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանի բացման աղօթքով եւ օրհնութեամբ, որ ի բացակայութեան Նորին Սրբազանութեան, կատարեց Լա Քրեսանթա Մուխի հովիւ Արժ. Տ. Յովսէփ Ա. քհնյ. Յակոբեան, սկսաւ այս թելեթոնը:

Ապա ժողովուրդը հեղեղի պէս իր նուիրատուութիւնները սկսաւ հասցնել եւ տալ այս թելեթոնին, մեծատունը իր գանձով, համեստ աշխատողները իրենց լուծումներով, մտաւորական, հասարակական գործիչները իրենց կոչերով, բոլորը, բոլորը ջերմ ու սրտազին կոչերով դիմեցին ժողովուրդին մաս կազմելու այս թելեթոնին:

Այդ օր, իրենց կոչերով, խօսքերով ելոյթ ունեցան Կաթողիկէ համայնքի հոգեւորականներէն, Կլեմտէյի Ս. Գրիգոր Լուսաւորչեկեղեցուց փոխ-հովիւ Տ. Արմենակ Վարդապետ Պետրոսեան, Կլեմտէյի քաղաքագլուխ Տիար Արա Նաճարեան, քաղաքապետարանի խորհուրդի անդամներ Լաուրա Ֆրիտման, Ֆրանք Քինթրո, Նախկին քաղաքապետ Լարի Չարեան, Հնչակեան կուսակցութեան Յարութ Տէր Դաւիթեան, Էստիմպլիմէն Մաչք Կաթօ, «Սարեան մեղրի ընկերութեան» սեփականատէր Վրէժ Սարեան եւ այլն:

Հո՞՞ք բազմութիւն մը անձամբ ներկայ էր AMGA հեռատեսիլի

կայանը իր նիւթական լուծումներովն իր աչս գործին:

Ոմանք իրենց տարեդարձին, ուրիշներ իրենց ուրախ առիթներու եղած ու հաւաքուած նուէրները բերին և յանձնեցին այս գործի պատասխանատուներուն:

Տիար Գրիգոր Այվազեան, պատուաբեր հայորդի մը, որուն ծննդեան 91-ամեակն էր, ներկայ եղաւ եւ սրտազին կոչ ըրաւ ժողովուրդին եւ իր տարեդարձին առթիւ հաւաքուած 2000 տոլարը նուիրեց այդ օր, իսկ իր զաւակը՝ Կէրի Այվազեան նոյն ուրախ առիթով 5000 տոլար եւս նուիրեց այս թելեթոնին:

Գաղութիս հանրածանօթ և շատ յարգելի իրաւաբան՝ Տիկ. Ռիթա Մահտեսեան շատ յուզիչ եւ սրտաշարժ կոչ մը ուղղեց ժողովուրդին, եւ հայ ժողովուրդին ծանօթացուց Siophan Nash անունով համալսարանի պատմութեան դասախօս-փրոֆեսորի մը, որ քանի մը անգամ Հայաստան այցելած է: Յարգելի հիւրը, խորապէս ազդուած, կոչ մը ըրաւ մեր ժողովուրդին սատար եւ օժանդակ հանդիսանալու մարդասիրական այս սուրբ եւ պատուական գործին:

Նմանապէս բազմաթիւ ազգայիններ, հասարակական գործիչներ մաս կազմեցին եւ կոչ ըրին. օրինակ, Շահէ Քէօրօղլեան, ծանօթ գրող Սարգիս Մաճառեան, ղեղադործ Վահան Ալադադեան, հանրա-

ծանօթ գործիչ Վարդան Կարապետեան, Տոքթ. Արամ Գարագաշեան:

Ութ ժամ տեւած այս թելեթոնին, ելոյթ ունեցան բազմաթիւ երգիչներ եւ արուեստագէտներ, որոնց բոլորին կ'ըսենք՝ «ձեր վարձքը կատար»:

Կարելի չէ մեր այս համեստ գրութիւնը վերջացնել, առանց գնահատանքի մեր ամենաջերմ խօսքերը ուղղելու այն բոլոր երիտասարդներուն, որոնք այնքան մեծ «ճանով-ճիկարով», խանդավառութեամբ և մեծագոյն հաճոյքով ութ ժամ վարեցին այս թելեթոնը: Անոնք են՝ Չաթրեան Վիտէյի սեփականատէր աննման Աբօ Նազարեան, Լոս Անճելըսի ողջ հայութեան շատ լաւ ծանօթ Յարութիւն Յարութեան, երիտասարդներ Ստեփան Յովակիմեան, Յովիկ Գապիկեան, Սարգիս Թօփալեան, Արմէն Բարսեղեան եւ այլ համբուրելի երիտասարդ-երիտասարդուհիները, որոնք ամէն տարի 11 անգամ ըլլալով զիրենք այդ հեռաձայններուն ետին տեսած ենք:

Գնահատանքի մասնաւոր խօսք AMGA, HIGH VISION և AABC TV կայաններուն, որոնք

ինչպէս ամէն տարի, այս տարի եւս մեծագոյն ուրախութեամբ կայաններու սուղ ժամերը տրամադրեցին այս գործին:

Վարձքը հազար կատար ըլլալ, Յովհաննէս Բալայեան:

ՄԱՍԻՍ
ԱՄԵՆԱՎԱՍՏԱՎԵԼԻ ԱՂԲԻՐԸ ՀԱՅՐԵՆԻ ԼՈՒՐԵՐՈՒ

ՀԱՅ ՔՈՅՐԵՐՈՒ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՓԱՌԱՏՕՆ

ԼԻՆՏԱ ԳԱՆՏԻԼԵԱՆ

Ժողովուրդի մը ինքնուրույնութիւնը գոյաւորող եւ պահպանող գլխաւոր ազդակը անոր հոգեմտաւոր յոյզերուն եւ մտածումներուն ամբողջութիւնը հանդիսացող Մշակոյթն է: Մշակոյթն է որ կը բնորոշէ իւրաքանչիւր ազգ եւ կը տարբերէ ու կը զանազանէ իր նմաններէն: Մշակոյթն է դարձեալ, որ որպէս ինքնաճանաչման գործօն կը կերտէ մարդ անհատը անոր տալով իր ազգային լիարժէք յատկութիւնները: Իսկ մշակոյթի ողնաշարն է՝ գայն բաղկացնող բոլոր տարրերը ինչպէս՝ լեզու, գիր, գրականութիւն, երաժշտութիւն, բարքեր ու սովորութիւններ, տարագրներ, ճարտարապետութիւն, եւ այլն: Աշխարհի այլազան ժողովուրդներու մէջ Հայ ազգը այն բախտաւորներէն է, որ օժտուած է իր սեփական տառերով եւ հազար վեց հարիւր եւ աւելի տարիներէ ի վեր կը վայելէ անոր բերած բարիքները, կ'ապրի անով եւ կ'ապրեցնէ գայն պահելով իր ինքնուրոյնութիւնը, հակառակ անոր, որ յաճախ շրջապատուած է այլ ազգերով, զանազան մշակոյթներով, ինչպիսին է այսօր Ամերիկահայ գաղութը: Սակայն հայ ժողովուրդը իր դարերու փորձառութեամբ եւ գոյատեւելու իր տարօրինակ կամքով ու կորովով գտած է այլասերման դէմ պայքարելու միջոցներ, որոնցմէ ամենէն ազդեցիկն է հայ մշակոյթն ու դպրոցը:

Հայ Քոյրերու Վարժարանն ալ որպէս մշակոյթի ամրոց, այս տարի վարժարանի 25 ամեակի տօնակատարութիւններու շարքին մեծ շուքով նշեց Մշակոյթի Ամիսը գայն վերածելով միօրեայ հայկական փառատօնի, անգամ մը եւս շեշտելով հայ վարժարանի առաքելութիւնը, յատկապէս հայ ուսուցիչին դերը՝ կոփելու հայ մարդը, կերտելու անոր հոգեմտաւոր աշխարհը՝ հայ երգով պարով, գրականութեամբ եւ սովորութիւններով:

Վարժարանիս Հայկական բաժանմունքը, այս տարի նկատի ունենալով Վարժարանի 25 ամեակը, որոշեց «Օր մը» Մշակոյթին նուիրել աշակերտներն ու ծնողները ներգրաւելով ծրագրին մէջ:

Շաբաթ, Հոկտեմբեր 30ին տեղի ունեցաւ վարժարանիս Մշակոյթի օրուան հանդիսութիւնը առաւօտեան ժամը 10:00էն սկսեալ ամբողջ օր մը: Ժամանակէն շատ առաջ արդէն ծնողներ եւ հիւրեր հաւաքուած էին եւ մեծ խանդավառութեամբ կը սպասէին յայտագրին:

Սրահը զարդարուած էր աշակերտներու աշխատանքներով, պատերը վերածուած էին մեր ոսկեղնիկ տառերուն, որոնք գունաւորուած էին աշակերտներու հարուստ երեւակայութեամբ, ապա հայոց վանքերն ու եկեղեցիները, հայկական տարագրերը իրենց պսպղուն գոյներով կենդանացած էին հոն, իսկ տարբեր անկիւնէ մը հայ կնոջ համբերութեան եւ շնորհքին արձագանքը եղող ձեռագործներ կու գային ամբողջացնելու սրահին օր-

ՄՈՆԹԵԱԼ Հ.Մ.Մ.Ի ՆՈՐ ԺՈՂՈՎԱՏԵՂԻԻ ԲԱՑՈՒՄԸ

Երկար տարիներ Մոնթրէալի Հայ Մարմնամարզական Միութեան ակումբը անգործունեայ վիճակի մատնուած էր: Այժմ վերաշիտուածացման նոր թափ ու եռուզեր կը տիրէ անդամա-համակրական շրջանակէն ներս: Այս կապակցութեամբ վերջերս տեղի ունեցաւ բազմադամ հաւաք մը Casa Nova շքեղ ճաշարանին մէջ: Սոյն միջոցառումին բացումը կատարեց շրջանի ատենապետ ընկեր վահրամ Քէօշկերեան: Ան ողջունեց ներկաները, յատկապէս Գալիֆորնիայէն ժամանած Հ.Մ.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան երկարամեայ ատենապետ Տէր եւ Տիկ Ընկեր Տիգրան Սարաֆեանը, որոնք հիւրաբար քաղաքս կը գտնուէին: Այնուհետեւ խօսք առաւ ընկ. Տիգրան Սարաֆեան եւ իր ուրախութիւնը յայտնեց ի տես նոր հաւաքավայրին եւ յոյս յայտնեց որ ան վերստին ժամադրավայր կը դառնայ Հ.Մ.Մ.-ականներուն եւ շրջանի վանիկ մասնաճիւղին, նոր աշխուժութիւն մը

ստեղծելով գաղութէն ներս: Ընկ. Սարաֆեան ապա շրջանի մասնաճիւղին նուիրեց վերջերս հրատարակուած Արմէն Ղարիպի «Յուշերու Բագին» գիրքէն քանի մը օրինակներ:

Ստեղծուած ընկերային ջերմ մթնոլորտին մէջ տեղի ունեցաւ հիւրասիրութիւն եւ խորհրդակցութիւն մօտաւոր ծրագիրներու գործադրութեան շուրջ:

ուան իմաստը տուող զարդարանքները:

Իսկական Մշակոյթի փառատօն, վարժարանի բակը նոյնպէս մշակոյթի խօսուն բեմ դարձած էր, ամէն կողմ ցուցադրուած էին հայկականութիւն բուրոյղ սեղանիկներ,

հայ գիրքն ու գրականութիւնը իր պատուաւոր տեղը գրաւած էր, ուրիշ կողմ մը ախորժաբեր հոտով իր կողմ հրաւիրող բաժինը՝ այս տարուան նորութիւնը եղող հայ-

Շաբ.ք էջ 18

ԱՄԱՆՈՐԻ ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ ԽՐԱԽՃԱՆՔ

**Խանդավառութեամբ՝
UNEEK ENTERTAINMENT
DJ Սազո**

Կադանդ Պապա, փոքրիկներու նուէրներ,
ճոխ յայտագիր եւ անակնկալներ
31 Դեկտեմբեր 2010 – Երեկոյան Ժամը 8էն սկսեալ
Կարօ Սողանալեան սրահէն ներս
1060 N. Allen Ave., Pasadena, CA 91104
Մուտքի նուէր \$50 (\$25 5-12 տարեկան Փոքրիկներու)
Հեռաձայնէլ (626) 497-5111 Քնարիկին

NEW YEAR'S EVE

Dinner Dance

Music performed by
UNEEK ENTERTAINMENT

DJ Sako

Entertaining program with many surprises
Santa Claus, gifts for children,
December 31, 2010, starting at 8 pm.

Garo Soghanalian Hall
1060 N. Allen Ave., Pasadena, CA 91104
Donation: \$50 (\$25 for children)
Please call (626) 429-8366 Dzovig

Massis Weekly

Volume 30, No. 42

Saturday, NOVEMBER 20, 2010

Sarkisian Threatens Azerbaijan With a "Devastating and Final Strike"

STEPANAKERT -- Armenia and Nagorno-Karabakh will deal a "devastating and final" blow to Azerbaijan if it attempts to resolve their conflict by force, President Serzh Sarkisian warned at the weekend after monitoring large-scale military exercises held by Karabakh Armenian troops.

Sarkisian as well as Defense Minister Seyran Ohanian and Karabakh's top political and military leaders inspected Armenian frontline positions east of the disputed territory on Friday before attending the final phase of the drills held in the same area since November 1. He then discussed the situation in the conflict zone with the top brass of the Nagorno-Karabakh Defense Army closely integrated with the armed forces of Armenia proper.

"The military exercises, which were maximally adapted to a combat situation, must be a warning to others," Sarkisian told them. "If push suddenly comes to shove, we will manage not just to repeat what happened in 1992-1994 but to finally resolve the conflict and the issue will be closed once and for all."

"We never wanted war, we were simply compelled to defend our homeland at that time," he said, referring to the first Armenian-Azerbaijani. "We will not attack first now either. But if the moment arrives, if they force us, our strike must be devastating and

final this time around."

Sarkisian confirmed that the exercises were held in response to Azerbaijani President Ilham Aliyev's growing threats to reconquer Karabakh and Azerbaijani districts surrounding them. Aliyev reiterated those threats as he visited Azerbaijani-controlled territories across the heavily fortified "line of contact" earlier in the week.

The Azerbaijani Defense Ministry dismissed the Karabakh exercises as a publicity stunt on Saturday. "Their exercises now resemble children's games," ministry spokesman Eldar Sabiroglu told the APA news agency.

Sabiroglu claimed that the Armenians are too cash-strapped to stage genuine war games. He said they have held more than a dozen exercises this year involving only "five or six tanks" and "sometimes a couple of salvos."

Azerbaijani news agencies reported on Friday, however, that residents of four Azerbaijani districts close to the frontline have heard over 100 powerful explosions from the Armenian side in recent days. Citing local residents, the government-linked APA suggested that the Karabakh Armenians are holding their biggest ever exercises.

A military official in Stepanakert likewise said on Saturday that the latest drills "stand out in terms of the quantity and quality of forces involved."

Haigazian University 55th Anniversary Celebration Highlights Past Presidents

Haigazian president Rev. Dr. Paul Haidostian

GLENSDALE, CA --The Haigazian University 55th Anniversary Banquet on November 12, 2010 at the Glendale Hilton Hotel was both a reunion with University Presidents, alumni, Women's Auxiliary, board members— and a celebration with friends for the long, triumphal history of this institution of higher learning in

Beirut, Lebanon. Today, graduates of Haigazian, representing scores of races, creeds, and nationalities, serve in prominent positions world-wide— bringing pride to their alma mater.

Raffi Kendirjian, co-chair of the 55th Anniversary Celebratory Commit-

Continued on page 4

Chairman of Armenia's NSRC: "Weapons Grade Uranium Does not Exist in Armenia"

YEREVAN -- Ashot Martirosian Chairman of Armenia's Nuclear Safety Regulatory Committee stated today that weapons-grade uranium, as recently reported to have been smuggled into Georgia from Armenia, has never been available in Armenia.

Martirosian was unable to answer how such material wound up in neighbouring Georgia. "How it got there or if it indeed ever got there, I can't say. We have no such information."

He stated that monitoring equipment to spot such material has been installed at border crossing points for many years now.

Two Armenians, Smbat Tonoyan and Hrant Ohanian, were arrested in Tbilisi last March on charges of smuggling 18 grams (0.6 ounces) of uranium from Armenia. They allegedly tried to sell it an undercover Georgian police agent posing as a Turkish Islamist radical. Both men reportedly pleaded guilty at their closed trial that

began earlier this month.

Garik Dadayan, another Armenian man who allegedly provided the uranium sample to Tonoyan and Ohanian, was arrested by Armenia's National Security Service (NSS) in April. The NSS said last week that he was charged under an article of the Armenian Criminal Code that deals with nuclear material smuggling.

The smuggled uranium is said to have originated in the Russian city of Novosibirsk.

Martirosian did not deny the fact that the Metzamor plant uses Russian fuel.

When asked by reporters how the smuggling incident would impact on Armenia's reputation overseas, Martirosian answered that there would be no negative fallout since Armenia possesses no such nuclear material.

He refuted allegations that the uranium might have come from

Continued on page 2

US Interested in Construction of New Nuclear Power Plant in Armenia

YEREVAN -- US is interested in the construction of the new nuclear power plant in Armenia, Coordinator of US Assistance to Europe and Eurasia at the US State Department Daniel Rosenblum said at a joint press conference with Armenia's Ministry of Economy Nerses Yeritsian during a regular meeting in Yerevan of the U.S.-Armenia Joint Economic Task Force (USATF), which he co-chairs with Armenia's Economy Minister.

"We are interested in having U.S. companies participate [in the nuclear project,] if possible," Rosenblum told a news conference after the meeting. "We did discuss it today at the session, although it's one among many energy-related issues that were on the agenda."

The Armenian government plans to close the Soviet-built nuclear plant at Metsamor, which generates about 40

percent of the country's electricity, and build a new, modern facility in its place in the coming years. Chances for the implementation of the extremely ambitious projects increased in late August with the signing of a Russian-Armenian agreement on "technical and financial cooperation" over the plant's construction.

Russian energy officials said Moscow could provide up to one-fifth of an estimated \$5 billion in investments needed for the new plant. Yerevan has yet to secure other sources of funding.

The Russian and Armenian governments already set up late last year a joint venture tasked with building the plant's reactor. Armenian officials said other plant facilities might well be built by or receive equipment from Western nuclear energy firms. According to them,

Continued on page 2

Armenia-Turkey Normalization Process not Frozen, Gul says

Turkey's President Abdullah Gul told journalists on his way back from Turkmenistan that Turkey constantly maintains ties with Armenian

Asked whether there are any hopes for overcoming the current stalemate with Armenia, Gul said: "I have announced in parliament and repeat once again that the current situation is in none of the parties' interests. Should the problems and doubts be resolved, there'll be chances for large-scale cooperation and a boom in South Caucasus within a short period. This is a very good beginning which was marked by

my letter," Turkish leader said, adding that the process is not dead.

As to whether the Turkish President will come forward with a new initiative, Gul said the process is underway. According to him, steps have been taken to solve the problems in the South Caucasus. The Turkish president said he ordered instructions to relevant agencies on the matter. "We are in close contact with Sarkisian, Aliyev, Putin and Medvedev. The problem remains urgent," Gul said, stressing that the Armenia-Turkey normalization process is not frozen.

Jailed Opposition Journalist in Solitary Confinement

Nikol Pashinian arguing with security officers

YEREVAN -- Nikol Pashinian, jailed opposition leader and newspaper editor, has been placed in solitary confinement after claiming to have been assaulted at the Kosh prison near Yerevan, it emerged on Tuesday.

Pashinian alleged last week that two masked men woke and hit him overnight. Both the prison administration and the Armenian Justice Ministry strongly denied that.

Pashinian told RFE/RL's Armenian service that the administration offered to move him into a solitary cell for security reasons. "I agreed on the condition that it does not affect my [imprisonment] regime," he said, adding that prison officials guaranteed his continued "normal communication with the outside world."

"The prison administration has broken that pledge. I am now isolated and kept under a stricter regime," said the editor of the pro-opposition "Haykakan Zhamanak" daily.

But according to a Justice Ministry department managing Armenia's

prisons, Pashinian himself wanted to be in solitary confinement "for security considerations." Department spokesman Arsen Babayan also insisted that he is able to leave his cell and make phone calls.

Pashinian was able to briefly speak to RFE/RL during a court hearing held at Kosh on his lawsuit lodged against Armenian prison authorities. He believes that they want to illegally prolong his imprisonment by five months.

Pashinian was sentenced early this year to seven years in prison for his role in the 2008 post-election unrest in Yerevan, a sentence both he and the Armenian opposition consider politically motivated. A general amnesty declared by the authorities last year means that he will have to serve only half of that sentence.

The authorities say Pashinian will walk free in June 2013. The outspoken oppositionist, who surrendered to the police in July 2009, argues that they failed to take into account the time he spent in pre-trial detention.

Weapons Grade Uranium Does not Exist in Armenia

Continued from page 1

Metsamor. "There is no such heavily enriched uranium in Armenia," Martirosian told a news conference. "Nuclear fuel used at the Armenian nuclear plant is of three types: 1.6 percent, 2.4 percent and 3.6 percent [enriched uranium.] That is the most

enriched uranium existing in Armenia."

"All radioactive materials in Armenia, from the nuclear plant's fuel to several micrograms of nuclear materials used by various organizations, are under the control of our agency and the International Atomic Energy Agency," said the official.

US Interested in Construction

Continued from page 1

equipment suppliers will be chosen in international tenders.

"We have worked for many years very closely with the Armenian government, with the nuclear industry here on the safe use of nuclear power and also on issues concerning proliferation of nuclear materials, and we will continue that joint work with the government," said Rosenblum. "But at the same time when there are private sector opportunities, we would like to promote them."

The U.S. government already allocated in late 2007 \$2 million for a feasibility study on the project. "We look

forward to the rapid replacement of the Metsamor facility with a more modern and safer plant," a senior U.S. diplomat in Yerevan said at the time.

The U.S. as well as the European Union have spent much larger sums on wide-ranging safety measures at the Metsamor plant since its reactivation in 1995. The plant was due to be decommissioned by 2017.

However, Ashot Martirosian, the head of Armenia's State Committee on Nuclear Safety, told RFE/RL in August that the shutdown is likely to be delayed by several years because the new plant's construction will last longer than was anticipated by the government.

Georgia Inaugurates New Road to Akhalkalaki

Mikhael Saakashvili driving on the new road to Akhalkalaki

AKHLKALAKI -- Georgia inaugurated new road in its southern regions on November 15, rehabilitated as part of the U.S. aid program, which, Georgian President Saakashvili said, was "a historic" road ending "an actual isolation" of Samtskhe-Javakheti region from rest of Georgia.

The road, which starts from south of Tbilisi, runs through Kvemo Kartli region to Akhalkalaki in Samtskhe-Javakheti region, where it branches off to the Turkish border (to already existing Kartsakhi border crossing point) and to the Armenian border. The road by-passes Georgia's main east-west highway and is shorter route to reach southern parts of Samtskhe-Javakheti region from Tbilisi.

USD 209 million was spent on two-year rehabilitation works on the road with total length of 224 kilometers – the largest portion of the U.S. aid

program to Georgia in frames of Millennium Challenge Account.

The opening ceremony took place on Monday during which Saakashvili addressed thousands of local residents of Akhalkalaki, a predominantly ethnic Armenian populated town, saying at the outdoor rally that it was "a historic day for the entire Georgia."

He said that three roads of key significance were built in Georgia in last couple of centuries; the one known as Georgian Military Road, which in its present form was built in 19th century to link Transcaucasus with the rest of Russian Empire; the second road, he said, was built through Roki Tunnel about twenty five years ago to link Russia's North Ossetian Republic with South Ossetia and the third is this 224km-long roadway which will enable travelers to get to Tbilisi within 2.5 hours instead of 8 hours before renovation.

Armenian Defense Chief Dismisses Azeri Army Buildup

YEREVAN -- Defense Minister Seyran Ohanian insisted on Wednesday that Azerbaijan has not gained the upper hand in the Nagorno-Karabakh conflict despite recent years' spike in defense spending fuelled by its soaring oil revenues.

Meeting with university students who will soon be drafted to the Armenian army, Ohanian said Armenia and Nagorno-Karabakh are successfully "neutralizing" the Azerbaijani military's numerical superiority in weapons and personnel.

"We are maintaining the balance of forces vis-à-vis the Azerbaijani armed forces, not with quantitative data but by raising the qualitative standards of our armed forces," he said. "We are enhancing the combat-readiness and fighting spirit of our armed forces."

The minister added that the Armenian side is also receiving "modern weaponry." He did not elaborate, though.

Azeri government announced recently plans for another sharp rise in Azerbaijani defense spending. It is projected to reach \$3.1 billion next year, a sum exceeding Armenia's entire state budget. The Armenian government plans to spend only about \$400 million on defense in 2011.

The spending gap is somewhat offset by Armenia's military alliance with Russia, which enables it to acquire Russian-made weapons at cut-down

prices or free of charge. A new Russian-Armenian defense agreement signed in August commits Moscow to supplying Yerevan with "modern and compatible weaponry and special military hardware."

"The existing situation allows us to say that the positions of the Republic of Armenia and the Nagorno-Karabakh Republic have not weakened," Ohanian told students at Yerevan State University. "On the contrary, today we have a situation where our positions have strengthened on both the diplomatic and military fronts."

Ohanian also downplayed a recent spate of non-combat deaths and other violent incidents in the Armenian army ranks, which sparked a public uproar and led to the sackings and arrests of several dozen servicemen.

"Of course, this is a worrisome issue," he said, answering a question from a student. "But analyses conducted in the army and statistics lead to the conclusion that, on the whole, abuses and other extraordinary incidents in the armed forces are decreasing, rather than increasing."

Another student wondered which military structure in the country is most corrupt. "There is no [military] area where corruption is particularly rampant," replied Ohanian. "It all depends on the moral integrity of the commanders of a particular field. We are making appropriate efforts in that direction."

Medicare, Uranium...What's Next? Can Armenia Bounce Back from Recent Scandals?

By Levon Hayrapetyan

During the past two months, a series of scandals regarding Armenia has appeared in the international press. Each new revelation seems to build on the previous one, creating a chain growing tighter around the neck of Armenia.

The noose is clearly getting tighter.

The first scandal involved reports about enriched uranium. The U.S. Attorney general demanded that Thailand hand over Viktor Putin, a Russian businessman it had thrown in jail. In 2008, V. Putin had been arrested and charged with illegal arms trafficking. According to press reports enriched uranium 235 had been shipped to Colombia with his connections. The enriched uranium had originated in Armenia. After being shipped to Romania, it was transported to Colombia. The uranium then turned up in the camp of the FARC leader Raúl Reyes. He was killed in a counter-terrorist operation on March 1, 2008.

This incident was followed by the scam to milk millions out of the U.S. Medicare health system. Citizens of Armenia figured prominently in those arrested across the country. The New York FBI called the criminal organization "international" in scope, pointing out that the ringleaders had close connections with Armenia.

The last scandal to hit the papers is no less a blockbuster. It involves the smuggling of 18 grams of enriched uranium to Georgia by two middle-aged Armenians aboard the Yerevan-Tbilisi train. They were caught in a sting operation when they tried to sell the stuff to what they thought to be a terrorist organization. Armenia's National Security Service (NSS) immedi-

ately reacted by stating that they were in close cooperation with Georgian intelligence agencies.

Back in April of this year, Armenia's NSS arrested one Garik Dadayan on suspicion that he was somehow implicated in the above case. Of course, this statement does little to lighten the burden of Armenia's shame in the matter. But if Armenia could reveal how and from where enriched uranium wound up in Armenia in the first place, perhaps perceptions will change.

It goes without saying that Armenia will earn a "unique" spot in various international reports.

To appear in the reports of various international organizations isn't the same as making the Guinness Book of World Records.

You all remember the world's biggest chocolate bar that had a place of honor in Yerevan's Republic Square and the recently inaugurated world's longest aerial tramway in Tatev. I hate to break it to you, but these marvels will not neutralize the negative publicity of the scandals mentioned above.

This latest scandal is a serious one indeed – uranium being ferried around for delivery to terrorists.

What will the next scandal be? What can top the smuggling of uranium? It's a fairly easy one to predict...Drug smuggling across the Iran-Armenia border.

According to Armenian law enforcement statistics, the amount of illegal drugs in circulation has been increasing. It appears that the authorities in charge do not regard it as a major challenge.

On the surface, at least, Armenia's coalition government has yet to show any signs of concern

YouTube, Facebook Emerging as Reform Tools in Armenia

By Marianna Grigoryan

An estimated 700-percent increase in the number of Armenian Internet users since 2009 is changing the way Armenians lobby for social change and protest perceived abuses of power, some media observers say. Others contend, however, that the YouTube and Facebook revolution remains in its infancy, with state-controlled television still dominating the public discourse.

The effects of Armenia's Internet usage explosion have already been seen this year: several cell-phone videos posted on YouTube prompted unprecedented investigations into physical abuse of soldiers within the army and of teachers' use of violence against students in public schools.

"The Internet's influence is growing larger with the increase in the number of Internet users," commented Gegham Vardanian, an online producer at Internews, a media support non-governmental organization.

Internet World Stats, a portal for international Internet access statistics, claims that Armenia's number of Internet users has increased by 700 percent since 2009. Some 47.1 percent of Armenia's population of almost 3 million is now online, according to the Public Services Regulatory Commission. By comparison, just 6.4 percent of Armenia's 2009 population was estimated to have Internet access. Armenia currently holds the highest Internet access rate in the South Caucasus, just ahead of Azerbaijan at 44.4 percent of the population, and far outpacing Georgia's 28.3 percent of the population.

Lower-priced Internet service packages offered by Armenia's three main cell phone companies (Vivacell-MTS, Armentel-Beeline and Orange Armenia) appear to be encouraging growth. Prices for 126 kilobytes/second and 256 kilobytes/second now range on average between 6,000 and 9,000 drams (about \$16.50 - \$25) per month – a noticeable decrease from a few years ago when Internet access was not widely affordable.

One of the more active non-governmental organizations in online media development in Armenia, the Open Society Foundation-Armenia, has underwritten a project to try and enable cell phones to display and use Armenian-language fonts. Conceivably, the option could accelerate the spread of cell-phone-based Internet usage. [The Open Society Foundation-Armenia is part of the Open Society Foundations network. EurasiaNet.org operates under the auspices of the Open Society Institute, a separate part of the foundations network.]

If Internet usage rates are even "maintained, we'll have a situation when people sitting in front of their PCs at home are able to initiate huge changes in the country," predicted Edgar Arakelian, who oversees a 3,300-member-strong Facebook campaign against opening foreign-language schools.

Two sets of YouTube videos have already illustrated the potential for using the Internet to promote reforms.

In September, a cell-phone video entitled "The Real Face of the Army" that showed a drunken army officer

pulling soldiers' ears, hitting them in the face and pouring water on their heads kicked off a series of video postings that documented the physical abuse of Armenian soldiers.

Defense Minister Seyran Ohanian at first declared that he did not believe that such an incident could happen in the Armenian army. Within a few days, however, as popular outrage at the videos increased, a criminal case was filed against the offending officer.

Soon afterwards, two videos appeared on YouTube, shot by students, showing Yerevan public school teachers hitting and yelling at students. Within several hours of the videos' publication, the teachers in question had resigned. The schools' principals received official reprimands.

Vardanian, the Internews producer, said the incidents show that reform-minded citizens are discovering the power of the Internet to mobilize support for struggles against individuals and institutions that traditionally have proven resistant to change. "The latest developments create the impression that the Internet fight is more effective in terms of establishment of civil society and protection of rights than any other options," commented artist Diana Galstian.

The local head of one international media advocacy organization notes that the social network revolution is not just the domain of disgruntled citizens. After the bloody crackdown on opposition protests against the 2008 presidential election results, the government took note of the change as well, commented Media Diversity Institute Director Arthur Papian.

With media restrictions in place post-crackdown, "it became apparent for everybody that social networks and video websites can basically replace" traditional media, Papian said. "So, the state, as well as the mass media understood the power of social media, which have appeared now in the focus of their attention."

Civil society activist Izabella Sargsian, a blogger for more than a decade, believes that Armenia is no different from other countries that have turned to social networks like YouTube and Facebook as a way to overcome problems with freedom of speech. "Social networks have a great role, but we cannot say that the Internet can compete with TV in terms of influence," Sargsian said.

Political PR consultant Armen Badalian believes that the uproar created by the YouTube videos had less to do with ordinary Armenians' Internet usage and more to do with traditional media taking advantage of these online tools. "It's not the influence of the Internet that is great; rather the [mainstream] media makes this influence large," said Badalian, in reference to traditional broadcast media.

By themselves, such videos do not prove conclusively that the Internet is providing a significant boost to civil society development in Armenia, commented blogger Sargsian. While the YouTube videos are "indeed positive," she said, "it's not a total victory."

Marianna Grigoryan is the founder and editor-in-chief of MediaLab.am.

Karabakh Rebuilds Destroyed Mosques

Recently renovated mosque in Shushi

SHUSHI -- Five Azerbaijani mosques and other religious sites located in and around Nagorno-Karabakh have been repaired in recent years as part of a government effort to preserve the republic's Islamic heritage, a senior Karabakh Armenian official said on Wednesday.

Sergey Shahverdian, the head of Karabakh's tourism department, told RFE/RL's Armenian service that the

government in Stepanakert has spent 30 million drams (\$83,000) for that purpose since 2008 and plans to finance more restoration work next year.

"All the cultural heritage preserved in the Nagorno-Karabakh Republic is the property of the Karabakh people," said Shahverdian. "Accordingly, in restoring monuments, we don't

Continued on page 4

USC Diaspora Symposium of Nov. 20 to be Webcast Globally

LOS ANGELES, CA -- After months of preparation, the USC Institute of Armenian Studies is set to present on November 20, a one-day symposium on the Armenian Diaspora in its present configuration, focusing on the imperatives and determinants of collective action, and to explore the modalities of achieving it through electoral processes.

The symposium will discuss critically the different methods of transnational cooperation and cohesion, and search for mechanisms that would maximize the legitimacy and efficacy of a pan-diasporan leadership structure.

By all indications, the Diaspora

Symposium has generated great interest in Armenia and among Diaspora communities worldwide.

Those wishing to attend must RSVP by emailing: armenian@college.usc.edu in order to make arrangements for seating and lunch. There will be no charge for this event except parking fees for those using USC facilities near Gate 3 on Figueroa Street.

The Symposium will meet 9:30 to 4:30 at Town and Gown on the USC Campus.

Those wishing to follow the proceedings on the internet, the Link is: <http://capture.usc.edu/mediasite/Viewer/?peid=555571291d934fcfb6650cb76ebe456d1d>

Haigazian University 55th Anniversary

Continued from page 1

tee, himself a Haigazian University graduate and past instructor of accounting at the University, welcomed those present. Kendirjian, in his remarks said, "Dear alumni; we are being called to duty by our alma mater to establish a Haigazian University Alumni Association in North America. We should all rise to the occasion in support of the institution that made a difference in our lives."

Master of Ceremonies, Levon Filian, Executive Director of the Armenian Missionary Association of America (AMAA) and a Haigazian University alumni, guided the evening through the introductions of the four past presidents in attendance: Rev. Dr. John Markarian, Rev. Dr. Gilbert Bilezikian, Rev. Dr. John Khanjian, and Rev. Dr. Paul Haidostian. Co-Chairs Dr. Ani Darakjian and Raffi Kendirjian presented each president with an etching of the Haigazian Mugar Building created by Mrs. John (Inge) Markarian.

A short video presentation by Rev. Dr. Paul Haidostian, current President and Haigazian alumni, evoked memories of the University—drawing exclamations of recognition from the audience. The popular and versatile Element Band, with its unique instruments and trademark arrangements, created excitement.

Mrs. Joyce Stein later introduced the honoree of the evening, Founding President, Rev. Dr. John Markarian. Mrs. Stein represented the Stephen Philibosian Foundation, which has been one of the great supporters of the University over the decades.

MC Levon Filian, Executive Director of the AMAA, introduced the keynote speaker, Dr. Manoug Manougian, currently Chair of the Mathematics Department at the University of Southern Florida. Dr. Manougian taught math and physics at Haigazian in the 1960's, and created the rocket program—actually launching the first rocket in the Middle East.

The commemorative booklet included messages from each of the presidents, and leading dignitaries. The many generous sponsors were an indication of the prestige Haigazian University has in the Academic world, and

with its many long-time supporters.

Mrs. Joyce Stein, who was the Haigazian Women's Auxiliary President for over a decade, surprised the gathering with a \$55,000 donation to the University from the Conte & Philibosian Foundations—in honor of the 55th anniversary.

The Haigazian Women's Auxiliary, which participated in the planning of the evening with alumni, has during the last 50 years raised more than \$1,000,000 for scholarships and University needs.

Clergy representing the Diocese, Prelacy, Catholic, and Evangelical churches shared their congratulations and best wishes. Also present were representatives of the three Armenian Political Parties, the AGBU, as well as the Lebanese American Foundation and notable academic or community representatives. Also present was Honorable Mr. Grigor Hovhannissian, Consul General of the Republic of Armenia in Los Angeles.

What began as a dream of the late Dr. Armenag Haigazian, (and carried out in 1955 by his descendents, the Mehagian family,) Mr. Stephen Philibosian, and the AMAA, became this shining reality of an institution that never denied any qualified Armenian student admission.

The only Armenian University outside of Armenia survived the trauma of the civil war in Lebanon under the leadership of Dr. John Markarian, followed by ten years of dedicated leadership under Wilma Cholakian, Administrative Dean. With each subsequent president bringing his own expertise and talents, Haigazian has become one of the most highly regarded, premier educational institutions in the Middle East—bringing pride to Armenians all over the world.

The following individuals make up the Board of Trustees of Haigazian University, who reside in Lebanon as well as in the United States: Gary Phillips, Esq., Mrs. Seta Karagoezian, Mr. Robert Kurkjian, Miss Anie Boujikianian, Prof. J.B.M. Kassarian, Albert Momjian, Esq., Mr. Herair Mouradian, Dr. Ani Darakjian, Mr. John Sagherian, Rev. Robert Sarkissian, Mr. Nabil Ekmekji, Dr. Haroutune Nicolian, Dr. Joseph Zeronian, Mr. Louis Kurkjian, Dr. Vahe

AMAA Honors Robert M. Morgenthau During Annual Banquet

Peter Kougasian, Robert Morgenthau, and Levon Filian

HACKENSACK, NJ-- The Armenian Missionary Association of America (AMAA) Annual Banquet was held on October 17, 2010 at the Hackensack Golf Club in Oradell, NJ with over 230 guests from all over the world. The event was especially planned to honor Robert M. Morgenthau, Esq., former District Attorney of New York County and special friend of Armenians; to introduce Levon Filian, the new Executive Director of the AMAA; and to announce Phase II of the AMAA Capital Campaign.

The theme for the Banquet was captured in the following quotations presented during the evening: "Life is about making a commitment to a cause in which you believe." Robert M. Morgenthau, Esq., "Everything we do, we do for everyone. Our mission transcends political and denominational boundaries." Levon Filian

AMAA Board Member Peter Kougasian, Esq., served as Master of Ceremonies for the evening. Mr. Kougasian introduced and recognized the dignitaries and special friends of the AMAA who were present.

Jeanmarie Papelian, Esq., AMAA Board Member and Chair of the Armenian Children's Milk Fund, spoke of the success of the Milk Fund Program, which was founded 20 years ago to save the lives of thousands of children in Armenia and Karabagh. As a member of the Development Committee, she also announced Phase II of the AMAA's

Capital Campaign, which is being kicked off with a pledge of \$5 million from Edward and Pamela Avedisian toward the construction of a new campus for the Avedisian School in Yerevan.

Mr. Kougasian, who worked for Mr. Morgenthau for 30 years in the District Attorney's Office in New York, introduced Mr. Morgenthau, whose grandfather served as United States Ambassador to the Ottoman Empire under President Woodrow Wilson and championed the cause of the Armenian people during the Genocide.

Mr. Morgenthau reflected on the commitment that both his father and grandfather had for human rights. He said "life is about making a commitment to a cause in which you believe." He pointed out that it was because the world failed to remember adequately the Armenian Genocide which allowed Hitler to believe that he could commit the crime of genocide with impunity.

The Merlin Virtuosi Ensemble provided beautiful Armenian classical and Christian music and song throughout the evening.

Mr. Filian thanked the guests for their support and challenged them to continue their participation in AMAA activities with greater enthusiasm.

The program concluded by singing the Lord's Prayer "Hayr Mer" in Armenian. The Benediction was offered by Rev. Harout Selimian, President of the Armenian Evangelical World Council.

Karabakh Rebuilds Destroyed Mosques

Continued from page 3

differentiate with Armenian and Muslim architectural sites."

In his words, two of the three Shia mosques as well as an Islamic "madrasa" building mostly repaired by the Karabakh authorities are located in Shushi, Karabakh's second most important town. It was mostly populated by Azerbaijanis before being liberated by Karabakh Armenian forces in 1992.

Shahverdian added that the re-

pairs there were also sponsored by Archbishop Pargev Martirosian, the Shushi-based head of the Artsakh (Karabakh) diocese of the Armenian Apostolic Church. But he gave no details of that assistance.

Town residents, many of them former Armenian refugees from Baku and other parts of Azerbaijan, seemed divided in their assessment of the restoration effort. "I agree so long as they remain only historical monuments," one woman told RFE/RL. Azerbaijani war.

Nalbandian, Dr. Hrag Marganian, Mr. Hratch Sarkis, Dr. Ann Sarafian, Rev. Megrdoch Melkonian, Mrs. Joyce Stein, Mr. Levon Filian, Dr. Steven Aharonian.

To contact the Haigazian Univer-

sity Alumni Office, please email: alumni@haigazian.edu.lb or hualumniusa@gmail.com. Haigazian University's website is www.haigazian.edu.lb.

ՓԱՌՔ ՄԵԾԱՅ

ԵՂԻՇԷ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ԴՈՒՐԵԱՆ

Ծննդեան 150 եւ Վախճանման 80 Ամեակ (1860-1930)

«Թէ պաշտումի թափմ ունենաս Տէրն գոյգ մը թել քեզի կուտայ

Որպէսզի Իր կամքը անհուն Սաւառնացնես երկրի վրայ»

«ԽԱՉԸ»
Ե. Դուրեան

ԴՈՒՍ. ԶԱԻԷՆ Ա. ՔԶՆՅ.
ԱՐՁՈՒՄԱՆԵԱՆ

Արմաշի Դպրեվանքի «Հոգին» Եղիշէ Դուրեան Երանաշնորհ Պատրիարքի գոյգ տարեկիցները աննկատ չենք ուզեր թողուլ քանի ներկայ տարին կը սահի ու կ'աւարտի շուտով: Թէեւ պաշտօնական յիշատակում չհասաւ հոգեւոր իշխանութեանց կողմէ ներկայ գրութիւնը թող որ ներկայացնենք որպէս տրիտուր ի յարգանս Մեծ Պատրիարքին:

Եթէ Օրմանեան Մաղաքիա Արքեպիսկոպոս եղաւ Արմաշի Դպրեվանքին «միտքը», ապա ուրեմն անոր «հոգին» եղաւ Եղիշէ Եպիսկոպոս Դուրեան, որ իր երիտասարդական կորովն ու անսպառ գիտութիւնը որպէս տաղանդաւոր ուսուցիչ եւ դաստիարակ ի սպաս դրաւ այդ հաստատութեան, երբ հազիւ երեսուն տարեկան Պատրիարքակէն, ուր ուսուցչութիւն կը վարէր, կը հրաւիրուէր Արմաշ Օրմանեանի կողմէ: Դուրեան Արմաշ կը հասնէր 1890 թուի Թարգմանչաց Տօնին օրը որպէս ներքին տեսուչ իր «առողջ, հասակագեղ, շնորհալի, սրտագրաւ ձայնով ու վարմունքի պատկառելի քաղցրութեամբ» ինչպէս կը վկայէր իր շնորհալի աշակերտն ու կենսագիրը Թորգոմ Եպս. Գուշակեան: Գուշակեան յետագային անմիջական յաջորդը պիտի ըլլար իր ուսուցչին՝ Դուրեանի յԱթոռ Առաքելական Պատրիարքութեան Հայոց Երուսաղէմի:

Ռաբանական գրականութեան: Դուրեան Եղիշէ Սրբազան, որ վանքէ մը եւ կամ դպրեվանքէ մը շրջանաւարտ չէր եղած, այլ որպէս տաղանդաւոր հոգեւորական, միայն ինքնաշխատութեամբ, ըլլալով կրտսեր եղբայրը բանաստեղծ Պետրոս Դուրեանի, շարունակեց մեծ ուսումնասիրելն՝ Մաղաքիա Օրմանեան Սրբազանի ծրագրերը, որ արդէն Կ. Պոլիս մեկնած էր 1896-ին որպէս Պատրիարք Հայոց: Դուրեան խղճամիտ կերպով մեկնաբանեց նորայայտ «Գիրք Թղթոց» եւ «Կնիք Հաւատոյ» կոչուած Հայ Եկեղեցւոյ դաւանաբանական հատորները որոնք նոր լոյս տեսած էին այն ատեն, մին թիֆլիսի եւ միւսը Վաղարշապատի մէջ: Իր գրական վաստակը հետզհետէ կրկնապատկուեցաւ շնորհիւ իր բանասէրի, գրաբարագէտի եւ հայկաբանի բնածին եւ վաւերական ձիրքերուն: Դուրեան Սրբազանի երկերու շարքին մէջ ակնառու եղան «Ընթացք ի Գրոց Բարբառ» հատորները, որոնք մինչեւ մեր օրերը ծառայեցին որպէս անսպառ աղբիւր գրաբար լեզուի ուսուցման ուղղակի Աւետարանական ոսկեղնիկ գրաբար լեզուի մեկնաբանութեամբ: Նաեւ հոգեւորական դասի յաջորդող սերունդներու դաստիարակութեան մէջ իր ծաւալած գիտութիւնը պատմագրութեան, արուեստի եւ հոգեւոր գրականութեան մարգերէն ներս կը մնան գերազանց:

Արմաշի մէջ Դուրեան աւելցուց «հոգոյ եւ սրտի նոր շնորհներ» որպէս գերազանց ուսուցիչ եւ բարոյյախօս, որուն ամենօրեայ քայլերուն հետեւեցան Դպրեվանքի իր սաները՝ ուղղակի իր շունչին եւ ազդեցութեան տակ պահելով զանոնք: Ան Արմաշ մնաց 14 տարիներ, դասաւանդելով հայերէն լեզու, գրաբար, մատենագրութիւն, փիլիսոփայութիւն եւ կրօններու պատմութիւն, ձեռնագրելով հաւասար թիւով 14 հոգեւորականներ մինչեւ իր Զմիւռնիա որպէս թեմակալ առաջնորդ մեկնումը 1904 թուականին:

Աստուածաբանն ու Մատենագիրը

Եղիշէ Դուրեան եպիսկոպոսացաւ Օրմանեան Պատրիարքի յանձնարարութեամբ Խրիմեան Հայոց Հայրիկի ձեռնադրութեամբ 1898 թուին եւ նախ բարձրացաւ Կ. Պոլսոյ Պատրիարքութեան Աթոռին եւ ապա Երուսաղէմի Առաքելական Աթոռին, ըլլալով Հայ Եկեղեցւոյ վաւերական աստուածաբաններէն եւ հայ մատենագրութեան յայտնի բանասէրներէն մին: Արմաշի մէջ ան վերատեսութեան ենթարկեց կրօնագիտութեան նախկին ծրագիրը եւ մասնաւոր հոգածութեամբ ջանք ըրաւ Նոր Կտակարանի աստուածաբանութիւնը ուսումնասիրելու եւ համապատասխան ծրագիր մշակելու թէ՛ քրիստոնէական բարոյականի եւ թէ՛ աւետարանական մեկնութեանց, մասնաւոր կարեւորութիւն ընծայելով Հայ Եկեղեցւոյ դաւանաբանական ինքնուրոյնութեան եւ հայ-

Դուրեան Պատրիարք Կ. Պոլսոյ

Օսմանեան Թուրքիոյ 1908 թուականի Սահմանադրական ազատութեան հռչակումէն ետք Մատթէոս Իգմիրլեան նախկին պատրիարքը Կ. Պոլիս վերադարձաւ Երուսաղէմէն ուր հայոց Սրբոց Յակոբեանց վանքին մէջ աքտրեալ կը մնար լման 12 տարիներ: Վերադարձին, Օրմանեան Մաղաքիա պատրիարք հրաժարած ըլլալով իր տեղ կրկին պատրիարք ընտրեցին Իգմիրլեան Սրբազանը: Անցնող 12 տարիներուն ազգին ղեկը Օրմանեանի ձեռքն էր որ որեւէ մէկէն աւելի կրցաւ նստիլ Աթոռին վրայ այդքան երկար տարիներ եւ պահել անգործը ազգին եւ եկեղեցին: Իգմիրլեանի պատրիարքութիւնը, ինչպէս առաջին անգամ, նաեւ այս անգամ եղաւ շատ կարճ, մի քանի ամիս միայն, երբ

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս ընտրուելով իր տեղ պատրիարք ընտրեցին իր ձեռնաստունը՝ Եղիշէ Եպս. Դուրեան 1909 Մայիս 22ին:

Դուրեանի պատրիարքութեան շրջանը նոյնպէս եղաւ կարճ եւ կնճռոտ: Իրեն փոխանցուած էին տազնապալի հարցեր որոնց ինք չէր կրնար արմատական լուծում գտնել, ու այդ պատճառաւ ալ վարչական գործերու մէջ իր սահմանափակ կարողութեան հետեւանքով մէկուկէս տարի ետք հրաժարեցաւ: Կնճռոտ հարցերն էին 1909 թուի Ատանայի կոտորածին հետեւանքները, Օրմանեան նախկին Պատրիարքի անարդար ու անհարկի ամբաստանութիւնը, Երուսաղէմի հայոց պատրիարքութեան կացութիւնը, Աղթամարի վանքին կողոպուտը, եւ հայաբնակ նահանգներու մէջ եղած անիրաւութիւնները: Եղիշէ Դուրեան Պատրիարք հրաժարեցաւ 1910 Նոյեմբեր 26-ին:

Թէեւ կասկած չկար որ Դուրեան «խորապէս համակրութիւն եւ յարգանք ունեցած էր Օրմանեանի նկատմամբ Արմաշու Դպրեվանքէն սկսեալ», սակայն եւ այնպէս անհրաժաշտ էր անհիմն ամբաստանութիւնը վերցնել որպէս ներքին հարց: Դժբախտաբար ամբաստանութիւնը կը մնար Իգմիրլեանի վերջին օրերէն որ 1908 Նոյեմբեր 20-ի Ազգային Ժողովի նիստին նախագահած էր քննելու համար Օրմանեանի ամբաստանութեան հարցը: Փոխանակ հիմքէն վերցնելու գայն Օրմանեանի անպարտութիւնը ճշդելով, «Իգմիրլեան պէտք էր որեւէ կերպով նախատէր գինք, եւ իւր ազդեցութեամբ ամբաստանագրին նկատառումը քննիչ յանձնախումբի յանձնէր», ինչպէս յետագային Օրմանեան ինք կը գրէր: Իսկոյն յայտնի դարձաւ որ

Դուրեան ազդեցիկ եւ հեղինակաւոր պատրիարքութիւն չկրցաւ վարել, մնալով միշտ ժողովականներու եւ ցուցարարներու երկիւղին ներքեւ: Դուրեանի երկմիտ եւ միանգամայն Օրմանեանի համակիր ըլլալը կը յայտնուէր անկէ որ 1910 Յուլիս 17-ին կ'արտօնէր Օրմանեանի պատարագել Ղալաթիոյ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ, հակառակ ամբաստանութեան արգելքին, սակայն գործադրութիւնը կը խափանուէր:

Եղիշէ Դուրեան Պատրիարք Երուսաղէմի

1910-ին Երուսաղէմի հայոց Յարութիւն Պատրիարք Վեհապետեան վախճանած էր եւ վանքի ներքին կեանքը բոլորովին խանգարուած: Անցած էր լման տասնամեակ մը, եւ այդ միջոցին Կ. Պոլսոյ Զաւէն Պատրիարք Տէր Եղիայեանի դէպի իր ծննդավայրը Պաղատատ արտաքսուածով, Սիսի Սահակ Կաթողիկոս-Պատրիարքը նշանակուած էր Երուսաղէմի Առաքելական Աթոռին Օսմանեան Թուրք կառավարութեան որոշումով, ծիծաղելի եւ անընդունելի «կանոնագիր» մըն ալ գրելով եւ պարտադրելով իրեն: 1917-ին երբ Անգլիացիներ յաղթական Երուսաղէմ մտան, նոր յոյս բերին իրենց հետ հայոց պատրիարքութեան բնականոն վերականգնումին ի նպաստ, այս անգամ նոյն թրքական վճիռով արտաքսելով թէ՛ Սահակ Խապայեան կաթողիկոսը եւ թէ՛ Օրմանեան Սրբազան Երուսաղէմէն դէպի Դամասկոս:

Առիթը տրուեցաւ Բրիտանական կառավարութեան կողմէ պետական յատուկ հրակէրով որ Եգիպտոսի Առաջնորդ Թորգոմ Արքեպս.

Շար.ը էջ 17

A.G.B.U. - A.Y.A.
GLENDALE-PASADENA
CHAPTER
New Year's Eve Gala
Friday, December 31st @ 7:30pm
Catering by "La Fogata"
Entertainment: DJ Extreme Sounds "Stepan"
Surprises
RSVP: 626-794-7942
A.G.B.U. PASADENA CENTER
2495 East Mountain St. Pasadena, CA
TICKETS: ADULTS - \$100.-
Drinks Included
CHILDREN 4 -12 years old - \$60.-

«ՊԱՆԴՈՒԽՏԻ» ԼՈՍԱՆՃԵԼՈՍԵԱՆ ՅՈՒՇԱՊԱՏՈՒՄՆԵՐԻՑ

Մասիսի ընթերցատեր Հայրենակիցներից է, յուշագիրը խմբագրութիւն յանձնող, Լոսանձելոսաբնակ «Պանդուխտը» Լա այդպէս է անուանում իրեն իր թղթակցութիւններում

ՃԱՐՊԻԿ ՀԱՅԵՐԸ

Խնճոցի սեղանի շուրջ, բարի-գալուստի բաժակաճառեր էին ասուում, ընկերներից մէկի նորեկ բարեկամի հասցէին: Հայաստանից օրերս գաղթած մի բարեկամի պատուին էր այդ սեղանը: Հայաստանում Քոչարեանական Ռեժիմն էր հաստատուած: Նորեկը քիչ էր խօսում, իր բողոքները երկրի իշխանաւորներից: Աւելի շուտ շփոթուած մարդու տպաւորութիւն էր թողնում քան քաղաքական վիճակներից թարմ տուեաններով իրագեկուած մարդու տպաւորութիւնն էր:

Բնականաբար պիտի ծաւալուէին քաղաքական բանավէճեր: Լոս Անձելոսի Հայաստանեան շրջանակներում դա ընդունուած սովորութիւն էր: Ներկաներից մէկը սկսեց Քոչարեանի ներքին ու արտաքին քաղաքականութեան գովքը անել, մատնանշելով Քաղաքի (Երեւանի) տեսքը՝ թէ որքան է փոխուել, ռեստորանները աւելացել են, կենտրոնի փողոցները բարեկարգուել: Այստեղ մի պահ լուռութիւն տիրեց, գուցէ փորձում էր աւելին մտաբերել: Ես էլ օգտուելով այս լուռութիւնից քամահրական օգնութեան դիմեցի նրան, աւելացնելով կազմակերպչական, ստուանները, գիշերային ակումբները, եւ այլ գուարճանքի կենտրոնները: Չգալով հեզանքի տոնը, գայրոյթով դիմեց ինձ, ասելով:

- Ոչ միայն...: Կարելոյը որ Լեւոնի ցուրտ ու մութ տարիներից պրծանք,

Ես հանգիստ տոնով հարցրեցի. - Այսինքն Լեւոնի մութ տարիներից լեռնային Հայ ժողովրդի համար եկան Քոչարեանի լուսաւոր տարիները: Ճիշտ է: Դա է ասածդ: Այսինքն ճիշտ ես ասում, բայց կարճ ես ասում - աւելացրի: Լուսաւոր էր միայն իրենց համար, այն իշխանակներին, որոնք թագաւորական անօրինակ հարստութիւն դիզեցին ամենակարճ ժամանակաշրջանում:

Կարծում էի, բանավէճը ընթացում էր տրամաբանական հունով, չնայած որոշակի լարուածութեանը: Ես ներքուստ ոգեւորուել էի չափազանց ինքնավստահ - կ'ասէի աւելի շուտ գոռոզ հակաճառողիս ծնկի բերելու: Դեռ զգալի պաշարներ ունէի, պատճառահետեւանքային կապերի կենսունակ փիլիսոփայութիւնը

պէտք է թոյլ տար ինձ, Լեւոնի ժամանակների մութ ու ցուրտ տարիները համադրէի աւերիչ երկրաշարժի, շրջափակման պայմաններում Արցախեան հողերի ազատագրման բաղձալի երեւոյթի հետ: Իսկ արտաքին քաղաքականութեան հարցում Ղարաբաղեան հարցում, յետընթացը սկսուեց երբ Քոչարեանական վարչակարգի օրօք, Ղարաբաղեան կողմը բանակցութիւնների սեղանից դուրս մղուեց, իսկ այս փաստը իր հետեւանքներով, ինքնաբերաբար յետընթաց էր եւ ոչ թէ առաջընթաց:

Բանավէճի առաջին մասը յաջող ընթացք ունեցաւ, չնայած մէկը հակաճառողիս օգնութեան հասաւ, հարցնելով թէ յաղթանակը Ղարաբաղում Լեւոնի՞ գործն էր թէ ժողովրդի: Բնականաբար պատասխանը պէտք է լինէր ի հարկէ ժողովուրդին էր, իսկ նետուած թակարդը յաջողութեամբ շրջանցելու համար, աւելացրի՝ այն ժողովրդի որը 92 տոկոս ձայնեցրել է ամենակարեւորը մաքուր ընտրութեամբ երկրի նախագահ ընտրեց նոյն Լեւոնին:

Բայց օրուայ խորհուրդը քաղաքական հարցերի քննարկումը չէր: Նոր եկող բարեկամին բարեմաղթանքների եւ խորհուրդներ տալու հերթն էր. ոմանք արդէն սրտնեղուել էին շատախօսութիւնից: Լոս Անձելոսեան կեանքի լաւ ու վատ կողմերը ներկայացնելու մի տեսակ մրցոյթ սկսուեց: Սակայն սեղանի հակառակ կողմը նստած ընդիմախօս, կարծես գրոյցի էլ քիչ չէր բաւարարուել, փորձում էր առանց պատշաճութիւնը խախտելու վերադառնալ քաղաքական հարցերին:

Այսպիսով սկսուեց բանավէճի երկրորդ ռաունդը, որից անկեղծ ասած, հիասթափուեցի:

Ընդդիմախօս ընկերը պետական քարոզչամեքենայով յորջորջուող, Հայաստանի տնտեսութեան երկնիչ թռչելով աճը, յամաօրէն փորձում էր որպէս ժողովրդի կենսամակարդակի աճ ներկայացնել: Իսկ ես չէի կարող չհակադարձել, ասելով, կոռուսպացուած եւ բռնատիրական վարչակարգի պայմաններում, ազգային եկամտի զգալի բաժինը իշխող փոքրաթիւ եւ թիկնապահներով շրջապատուած անկուշտ իշխանակներն են խժուած:

Օրուայ հացի համար մաքառող եւ մեծամասնութիւն կազմող ժողովրդի բաժինը այս տնտեսական աճից նշմարուող չի կարող լինել: Թերեւս անգամ եթէ հաւատանք այս թուերին, արձանագրուած հազիւ նշմարուող բաժինը, սպառողական ապրանքների թուիչ քայլին գնաճի պայմաններում անհետանում է: Ստացուած է որ անունը կայ ամանում չկայ:

Հայաստանից նոր ժամանած բարեկամը, զարմացած հետեւում էր զրոյցին, կարծես ազատ ու անկաշկանդ բանավէճը դուր էր եկել իրեն, փորձեց մասնակցել, թէեւ ոչ այդքան համարձակ ձեւով: Անհամարձակութեան համար, կողքից մի ռեպլիք լուսեց՝ «Վախը չափել է պէտք»:

Նա ներկայիս իրավիճակի պատճառը տեսնում էր, կաշառակեր չինովիսիկների ազահութեան եւ հասարակ ժողովրդի ընչաքաղցութեան մէջ, թէ ինչ է, մէկ պարկ ալիւրի դիմաց իրենց ձայնը ծախում են, այսինքն լիարժէք չէր կարողանում քննադատութեան նետը ուղղել աւելի բարձր, ասեմք նախագահի կամ բարձր այլ պաշտօնեայի կողմը, չէ՞ որ ասում են ձուկը գլխից է հոտում այս իրավիճակի գլխաւոր պատճառը պէտք է որոնել վարչական բուրգի վերեւում:

Ստացուած է այն, որ մի պարկ ալիւրը գոյատեւման խորհրդանիշն է դարձել, իսկ Նախագահին քննադատելու վախը ինքնապաշտպանութեան խորհրդանիշ: Ապա ո՞ւր մնաց Հայ մարդու, կամ Հայաստանի քաղաքացու կամքը, ազատ արտայայտուելու իրաւունքը, իր երկրի ճակատագիրը որոշելիս:

Տունը, Հայ մարդու հիւրընկալ օճախը, անուշ ուտեստեղէնը, հրաւիրում էին դեռ անօթի մնացած հիւրերի ուշադրութիւնը: Այս ամէնի հետ միասին, մտքերի ազատ արտայայտման մթնոլորտը ներքուստ մի հաճելի լարուածութիւն էր ստեղծել: Ակամայից մի պահ յիշեցի դեռ ուսանողական շրջանից ստացած այն տպաւորութիւնը, որ եւրոպայից ժամանած մի լրագրող

բազմաթիւ շփումներից յետոյ արտայայտուել էր թէ «Հայկական սեղանները համալսարանական յատուկ դասընթացներ են յիշեցնում»: Հայաստանի տնտեսութեան զարգացման քաղաքական մասը դեռ անաւարտ էր մնացել:

Փորձեցի պնդել իմ այն տեսակէտը որ Քոչարեանական վարչակարգի հաստատումից յետոյ տարածաշրջանային զարգացման բազմաթիւ պլաններից դուրս մնալու պատճառով, Հայաստանը զգալի կորուստներ ունեցաւ, օրինակ բերելով «Պաբու-Ջեյհան» նաւթամուղը որ սկզբում նախատեսուած էր Հայաստանի հիւսիսային մասով անցնէր, որ բնականաբար պէտք է ապահովէր հսկայական թէ՛ տնտեսական, թէ՛ քաղաքական շահեր: Սակայն արտաքին քաղաքականութեան մէջ թոյլ տրուած սխալների, եւ անպտուղ ակտիւութեան պատճառով նաւթի հսկայական խողովակաշարը շրջանցեց Հայոց աշխարհը, էլ աւելի մեկուսացնելով նրան, եւ հեռացնելով տարածաշրջանի, իրադարձութիւններում թելադրողի կարգավիճակից:

Չրոյցի ընթացքում նկատուելով ինձ լսող մարդկանց հաշտեցը, թւում էր թէ այս ռաունդը ինձ տանում է յաղթական աւարտի, սակայն աւաղ հիասթափութիւնս սպասեցնել չտուեց, սեղանի իմ շարքից մէկը, արտայայտուեց լուրջ տոնով իր մտքում եղածը «Երեւի Չոկել էն որ հայերը շուտաւ են, կարող է տրուեն ծակեն եւ նաւթը գողանան»: Ես շփոթուեցի մի պահ, ոմանք ծիծաղեցին ու քրքրացին, հումորով ընդունելով ճարպիկ հայերի մասին արտայայտուած միտքը: Իսկ ես ընդհամէնը ասացի. Հայաստանը շրջանցելու համար լրացուցիչ ծախսեցին մօտ 3 միլիարդ տոլար, իսկ մեր այդ ճարպիկները հազիւ թէ այդքան գողանային: Ինձ մնում էր փոքր ինչ միլիարդներու այն թուաբանութիւնից որ ինձ ունկնդրողների շարքում, «ճարպիկ Հայերի» համար, անհոգ ծիծաղողների թիւը աւելի քիչ էր, քան ինձ նման շփոթուածներինը:

Celebrate the Holidays at PHOENICIA RESTAURANT

Now taking reservations for your business or personal family gathering holiday party.

November 25 Thanksgiving Day	January 1 New Year's Day
December 24 Christmas Eve	January 5 Armenian Christmas Eve
December 25 Christmas Day	January 6 Armenian Christmas Day
December 31 New Year's Eve	

For more information call: **818.956.7800**

343 N. Central Ave., Glendale, CA 91203 • fax: 818.956.0320 phoenicia.com

ՎԱՐՁՈՒ ՏՈՒՆ

PALM SPRINGS ԱՐՉԱԿՈՒՐԴԻ ԳԱՅՅՈՂ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Փալմ Սփրինգս գեղատեսիլ եւ կից լեռնային շրջանին, վարձու է տրուում լրիւ կահաւորուած մէկ մնջարան, մեծ նստասենեակ, խոհանոց՝ բոլոր յարմարութիւններով, մինչեւ 5-6 հոգի գիշերելու տարողութեամբ Condo: Ունի մեծ լողաւազան, քաքուղի, թեմիսի խաղաղաշտ, կանաչազարդ փիքմիքի տարածք, իր յատուկ կրակարաններով եւ 24-ժամեայ ապահովութեան սիստեմ:

Մանրամասների համար հեռաձայնել՝
(818) 246-0125

Վարձման գներն են՝	
Ուրբաթ, Շաբաթ եւ Կիրակի՝	\$ 400
Long Weekend-ների համար՝	\$ 500
Մէկ շաբաթուայ համար՝	\$ 675
Մէկ ամսուայ համար՝	\$ 1450

«ԱՆՅՐԱԺԵՇՏ ԵՇ ԴՈՒՄ» ԻՆ ԵՇ ԴՈՒՄ

ՀԱՅԿ ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Երկրորդ անգամն է որ կը գրեմ նոյն նիւթին մասին՝ արտայայտելու համար Այտա Պուճիգանեանի «Լիբանանի Հայերը իրենց անցեալը, ներկան եւ ապագան» խորագրեալ գիրքին մասին: Բայց, ըստ երեւոյթին, ան դժգոհ մնացած է առարկայական դատումներէ, որոնց դէմ իր պատասխանը տուած է «Նոր Օր»ին մէջ, «Անհրաժեշտ ձշգում մը խորագրով»: Այս երկրորդէն պիտի ուզէի խոստիած ըլլալ, եթէ «Անհրաժեշտ ձշգումով դարձեալ մոլորանքի մէջ չի յնար: Սկսին գիրքին վերնագրէն՝ «Լիբանանի հայերը, իրենց անցեալը, ներկան եւ Ապագան»: Անցեալին ու ներկային մասին արտայայտուելը հասկնալի է հիմնուելով կատարուած ու չկատարուած գործողութեանց վրայ, բայց ապագան... որ կանխատեսելու համար քիչ մըն ալ բախտագուշակ պէտք է ըլլալ:

Հեղինակը կ'ըսէ թէ գիրքը «Հանրագիտարան մը չէ, ոչ ալ ցուցակ մը՝ անունի, դէպքի, հաստատութիւններու եւ այլն: Գիրքը կազմուած է 14 գլուխներէ, նիւթերու խոր պատրաստութեամբ, որոնք ներկայացուած են Պէյրութի Հայկազեան համալսարանի հայագիտական բաժանմունքի կազմակերպած գիտաժողովին»: Այն չէ, այն չէ, հապա ի՞նչ կը պարունակեն այդ «խոր պատրաստութեամբ» գրուած 14 գլուխները: Եւ դեռ... «Գիտաժողովին մէջ տեղ չէր գտած Լիբանանի Հայկական վարժարաններու մասին առանձին գեկուցում մը»: Բայց գաղութի մը պատմութիւնը տալու համար անհրաժեշտ է ներկայացնել այդ գաղութին ազգային հաստատութիւններուն ընդհանուր պատկերը, որուն մէջ առաջնակարգ տեղ ունի հայ դպրոցը: Եւ ի պատիւ լիբանանահայութեան, որուն պատմութիւնը գրած ըլլալ կը յաւակնի Ա. Պաչէճեան, անհրաժեշտ է յիշել որ ցեղասպանութենէ ճողոպրած հայու բեկորները Լիբանանի եւ անշուշտ ամբողջ Սփիւռքի առաջին հայ դպրոցը հիմնած են 1924ին Նուպարեան անունով, որմէ կը թուի թէ տեղեակ չէ ան եւ չի գիտեր նաեւ թէ ինչո՞ւ Նուպարեան կոչուած է ան, բայց կը

յայտնէ թէ յառաջիկայ հրատարակութեան մը մէջ պիտի գտնէ «Իր աջնքան սիրած վարժարանին անունը», սինիք հեզնանքով գիտ միութարել փորձելով: Ուրիշ մոռացումներ ալ կան, որոնց մէկ հատին մասին ճարպիկ կերպով կ'ըսէ. «Տես այսինչ գլուխ, այսինչ էջ» ու կ'անցնի:

Կրկնելու գինով դարձեալ ճակատաբաց կը յայտարարեմ թէ աշխարհի վրայ ոչ մէկ անձ կամ հաստատութիւն միջազգային ճանաչում գտած հայկական ազգանունի եան վերջաւորութիւնը խեղաթիւրելու ինքն ինքն չէ: Այս մասին կատարած չքմեղանքը, թէ ինք առաջինը չէ, գինք չարդարացներ, որ քան ալ փորձէ ապաւինել Ամերիկեան քոնկրէսի մատենադարանի տառադարձութեան կանոններուն: Ամերիկեան քոնկրէսը չէ որ պիտի որոշէ հայերէն լեզուի ուղղագրութիւնը, այլ ինք է որ պէտք է հետեւի մեզի:

Տիկին Այտան իր գրութիւնը կը վերջացնէ խրատականով մը. «Կը խորհիմ նաեւ, թէ նման գիտական հրատարակութիւններ արժանի են քիչ մը աւելի պատասխանատու մօտեցումի, երբ մէկը ուզէ հրապարակաւ արտայայտուել անոնց առաւելութիւններուն եւ թերութիւններուն մասին: Այսինքն, եթէ գնահատանքի կողքին պէտք տեսեր եմ նաեւ քննադատել, անպատասխանատու եղայ: Տիկին Այտան պատրաստ էր քիչ մը աւելի յարգալիր եւ նոյնիսկ երախտապարտ ըլլալ մէկու մը հանդէպ, որ իր գիրքը ընթերցողներու լայն հասարակութեան մը ուշադրութեան առարկայ ըրաւ: Ան շատ կը սիրէ գիտական ածականը, բայց գիտաժողովներու մասնակցած այս տիկին փաստօրէն գիտական մօտեցում չունի: Որովհետեւ գիտական մօտեցում ունեցողը դիւրագրգիռ պէտք չէ ըլլալ արտայայտուած աննպաստ կարծիքներուն նկատմամբ: Արդարեւ, գիտականը եւ դիւրագրգիռութիւնը անհամերաշխ են իրարու:»

Այսուհանդերձ, կատարած քննադատութիւններու եւ գնահատանքս եզրակացնելով կը կրկնեմ, թէ օգտակար գիրք մըն է Լիբանանահայ պատմութեան համար:

ԽԱՂԸ ԵՒ ԽԱՂԱԿՔԸ ԵՐԵՒԱՆԵՐԻ ԿԵԱՆՔՈՒՄ

ԽԱՂԸ ԶԱՐԳԱՅՆՈՒՄ Է ԵՐԵՒԱՆԵՐԻ ԿԵԱՆՔՈՒՄ

Մեծահասակները ընդհանրապէս խաղին շատ կարեւորութիւն չեն տալիս, մինչդեռ խաղը մեծ նշանակութիւն ունի երեխաների անհատականութեան ձեւաւորման եւ հասարակական զարգացման տեսակէտից եւ այդ ազդեցութիւնը յարատեւում է նրանց կեանքի ամբողջ ընթացքում:

Հետազոտութիւնները ցոյց են տալիս, որ աշխոյժ, պատկերաւոր ու երեւակայական խաղերը ոչ միայն ժամանցից բացարձակապէս աւելի խորն ազդեցութիւն են թողնում երեխաների աճի վրայ, այլեւ չափազանց նպաստում են նրանց մտային կարողութեանը, ընկերային, զգացական ու ֆիզիկական զարգացմանը:

Մանկութեան շրջանի խաղերը հիմք են ծառայում երեխաների սովորելու եւ ապագայ ուսումնառութեան մէջ յաջողութիւն արձանագրելու գործին:

Ուսումնասիրութիւնները վկայում են, որ դպրոցական խաղերն ու զարմանք ուժեղացնում են երեխաներին իրենց դպրոցական դասերը սերտելու հարցում: Խաղի միջոցով երեխաները սովորում են, թէ ինչպէս համագործակցել ուրիշների հետ: Նրանք այդպիսով նաեւ զարգացնում են իրենց լեզուային կարողութիւնները, ճանաչում դժարութիւնները եւ լուծում դրանք, ապա ծանօթանում իրենց կարողութիւններին:

Այլ կերպ ասած, խաղը երեխաներին առիթ է տալիս եւ օգնում, որպէսզի իրենց տեղը գտնեն աշխարհում:

Նրանց վերացական ու մաթեմատիկական հասկացողութիւնները զարգանալով, նրանք սկսում են իրական աշխարհն աւելի լաւ ընկալել: Խաղը շատ մեծ նշանակութիւն ունի երեխայի յիշողութեան զարգացման, խնդիրների լուծման խնդրում հմտութիւններ ձեռք բերելու եւ ստեղծագործական ոգի ներշնչելու համար: Խաղը երեխաների աճի տեսակէտից ունի տարբեր ֆունկցիաներ:

Ֆիզիքական զարգացում: Ակտիւ խաղերն ու թռչկոտները խթանում են երեխաների ֆիզիկական աճը: Խաղը երեխաների գիրութիւնը կանխելու լաւագոյն միջոցն է: Խաղը նպաստում է երեխաների մկանների աճին եւ բարեկազմութեանը:

Հասարակական եւ զգացական զարգացում:

Խաղը պատճառ է լինում, որ երեխան միջավայրում իրեն համարի ակտիւ գործօն եւ ոչ թէ միանհատ, որը միմիայն գործողութիւն է կատարում:

Տանը եւ դպրոցում առհասարակ երեխաներից պահանջուած է հետեւել որոշակի ու սահմանաւոր վարքագծի, բայց խաղի աշխարհում երեխան կարող է աշխարհը փոքրացնել եւ իր հասակի չափ դարձնել, ապա ինչպէս կամենում է, այնպէս վարել: Այն երեխաները, ովքեր խմբային խաղեր են խաղում, միւսների համեմատ համագործակցելու, որոշելու եւ ղեկա-

վարելու աւելի շատ կարողութիւն ունեն: Նրանք նաեւ յաջողում են զսպել իրենց գործողութիւններն ու յոյզերը:

Դերերի փոքրում: Երեխաները յաճախ խաղալիս հանդէս են գալիս իրենց հօր, մօր, վաճառորդի, ուսուցչի եւ բժշկի դերերում: Կազմակերպած խաղերի օգնութեամբ սովորում են հերթով խաղալ եւ իրենց գործողութիւնները համադրել միւսների գործողութիւնների հետ:

Անհատականութեան ձեւաւորում:

Խաղը պատճառ է լինում, որ երեխան ինքն իրենից դուրս գալ եւ իրեն տեսնի ուրիշի հայեացքով: Այսպիսով նա կերտում է իր ինքնուրոյնութիւնն ու անհատականութիւնը:

Ուրախ լինել: Փաստերը ցոյց են տալիս, որ բոլոր տարիքի առողջ երեխաները սիրում են խաղալ: Մանկավարժներն ու հոգեբանները համոզուած են, թէ որքան ժամանակ, որ երեխաները տրամադրում են խաղին, նոյնքան աւելի ուրախ են լինում բարձր տարիքում:

Ուրեմն խաղի կարեւորութիւնը նկատի ունենալով, ծնողները, որպէսզի կարողանան այդ գործօնը լաւագոյն օգտագործել իրենց զաւակների զարգացման ու դաստիարակման հարցում, ուստի անհրաժեշտ է ուշադրութիւն դարձնել հետեւեալ կէտերին:

Պակսեցնել երեխաների հեռուստացոյց դիտելու ժամերը: Երեխաները ընդհանրապէս շատ ժամ են տրամադրում հեռուստացոյցին ու համակարգչային խաղերին, որոնք նրանց դարձնում են կոպիտ ու կուլարար, գոռոզ ու գիրուկ, ուստի եւ հարկաւոր է դրանց յատկացած ժամերը կրճատել եւ փոխարէնն աւելացնել բնական եւ օգտակար խաղերի ժամերը:

Չափից աւել երեխաների առօրեայ ծրագիրը չձանրաբեռնել զանազան դասարաններով ու լուրջ աշխատանքներով: Թոյլ տէք նրանց զբաղելու սովորական եւ օգտակար խաղերով, որպէսզի հոգեպէս ու ֆիզիկապէս առողջ մեծանան:

Հասարակ խաղալիքներ ընտրել երեխաների համար եւ թողէք փայտի, գնդակի, աւազի եւ նման այլ բաներով ու հասարակ խաղալիքներով զբաղեն, որպէսզի նրանց մէջ աճի ստեղծագործական ոգին:

Երեխաներին արկածախնդրութեան մղել. յատուկ ժամանակ յատկացրէք տնից դուրս խաղալուն, որպէսզի երեխաները կարողանան վազել, թռչկոտել, խաղալ եւ երեւակայել:

Նրանց խրախուսել մասնակցելու զանազան աշխատանքների, ինչպէս օրինակ՝ խոհարարութեան, աւտոլաւացման, որոնք նրանց համար խաղի տպաւորութիւն են թողնում: Թողէք նրանք երբեմն օգնեն տնային աշխատանքներում, որպէսզի աճի նրանց ստեղծագործական ընդունակութիւնը: Նրանք սիրում են կարճ ժամանակով օգնել իրենց մեծերին, ապա գնալ իրենց խաղի ետեւից:

«Յոյս»

Communities that vote are communities that government listens to. If we do not vote, our voices are not heard. If we want Armenians to have authority in how decisions are made involving our community, we must vote. Make your voice heard. Exercise your right. Register to vote today! Register to vote and make some phone calls for Khatchik Chahinian, who is running for Pasadena City Council - District 4. Together we can do it. **IMPORTANT VOTER DEADLINES TO REMEMBER:** Fri., Feb. 18: Last Day to Mail New Voter Registration Applications Tue., Feb. 22, 5PM: Last Day L.A. County Registrar accepts Walk-In New Voter Registration Wed., Jan. 12, 6:30 - 8:30PM: Pasadena Citywide Candidate Forum of City Council and School Board Location: La Salle High School, 3880 E. Sierra Madre Blvd., Pasadena Tue., March 8, 7AM - 8PM: Pasadena City Council and School Board Elections

massispost.com
daily news updates

ՍՏԵՊՂԻՆԸ՝ (ԳԱԶԱՐ) ՈՍԿԵ ԱՐՄԱՏ

Ըստ ժողովրդական ավանդույթի՝ օղակաձև կտրատած ստեպղինը դրամի, լիութեան, առողջութեան խորհրդանիշն է: Ստեպղինի հայրենիքը կարելի է համարել Շուկեցարիան: Բեռն քաղաքի մօտակայքում գտնուող լիճերից մէկում ափամերձ հինաուրց բնակավայրի շինութիւններու փլատակներում ժամանակին ստեպղինի սերմեր յայտնաբերուել են, որոնք ունէին աւելի քան 3000 տարուայ պատմութիւն: Որպէս մշակաբոյս՝ յայտնի է միջնադարէն: Ստեպղինի սերմերը պարունակում են էթերալին եւ ճարպալին իւղեր, ֆլավոնոիդներ:

Ճարպալիւղը պարունակում է օլեինալին, լինոլենալին եւ այլ թթուների գլիցերիդներ: Եթերալիւղերից առանձնացուել են ցիտրալը, կարատոլը, դաուկոլը, ագարոնը, ցինիոլը, ալֆապինեն սերպենները: Եթերալիւղերն ունեն այրող համ, ունակ են նօսրացնել, լուծել եւ լուանայ անօթների խցանումները: Այս առումով աւելի օգտակար են սերպենային իւղերը, որոնք գրեթէ չեն լուծուում ջրի մէջ: Կուտակուելով լեարդում, լեղապարկում, երիկամներում, միզապարկում գտնուող քարերի վրայ, սեպի պէս խրուում են նրանց մակերեսի վրայ գտնուող թէկուզ եւ աննշան ծաւալ ունեցող միկրոծաքերի մէջ: Քարերը սկսում են քայքայուել, իսկ սերպենային իւղը լուծուում է դրանց հետ: Ունի վառ արտայայտուած միզամուղ ազդեցութիւն:

Ստեպղինը խորհուրդ չի տրուում լեարդի եւ լեղապարկի հիւանդութիւնների դէպքում, որտեղ կիրառելի է եղինջի (այրող) խառնուրդը շաքարի հետ կամ տրորած սերմերը ջրով: Կարելի է օգտագործել մասուրը. 1 ճաշի գդալ մասուրը 10 րոպէ եռացնել 200 մլ լեռջրով, 2 ժամ թրմել:

Սեպտեմբեր - Հոկտեմբեր ամիսներին հաւաքել ստեպղինի սերմերը, սրճաղացով աղալ, խմել 1-ական գրամ, օրը 3 անգամ: Կամ 3 ճաշի գդալ սերմերին աւելացնել 3 գաւաթ եռջուր, գիշերը թրմել (փակ կափարիչով փաթաթած):

Խմել գոլ վիճակում, օրը 3 անգամ, 1-ական գաւաթ:

Լեղապարկի քարերը հեռացնելու նպատակով օգտագործելու դէպքում անհրաժեշտ է բժշկի հսկողութիւնը:

Խցանումներ կարող են առաջանալ:

Երիկամների կանխարգելիչ մաքրումը արդիւնաւէտ է ձմրանը: Օլեինաթթուն պատկանում է չլազեցած ճարպաթթուների շարքին: Հագուադէպ թթուներից է, որ պարունակում է կենդանական ճարպերում: Նշենք, որ մարդու ճարպը

հալչում է 150C, իսկ օլեինաթթուն 130C ջերմաստիճանում: Այս թթուն հեշտութեամբ ներծծուում է աղի քների կողմից եւ օգտագործուում նիւթափոխանակութեան ընթացքում:

Լուծում է խոլեստերինը, բարձրացնում արիւնատար անօթների ճկունութիւնը:

Ստեպղինը պարունակում է մեծ քանակութեամբ պետակարտին (գիշում է դոլոմին): Իւրացուելով օրգանիզմի կողմից՝ այն վերափոխուում է A վիտամինի: Այդ գործողութիւնն առաւել արդիւնաւէտ է, երբ, օրինակ, քերիչով անցկացրած ստեպղինը ուտում են ձիթապտղի իւղի հետ, քանի որ վերջինս 80% օլեինաթթու (արեւածաղկի իւղը՝ մօտ 40%) է պարունակում: Յատկապէս այս նիւթն է (ենթավիտամին A) բարելաւում տեսողութիւնը, կանոնաւորում նիւթափոխանակութիւնը, նպաստում օրգանիզմի աճին, ֆիզիքական զարգացմանը: Բջջանիւթի (A, B, C, D) պարունակութեան շնորհիւ, մաքրում են անօթները: Կալիումը, կալցիումը, ֆոսֆորը, երկաթը, ֆիտոցիդները կանխում են միջազգային հիւանդութիւնների զարգացումը: Ստեպղինի հիւթը եւ ստեպղինով պատրաստուած կերակրատեսակները օրգանիզմը ամրապնդող յատկութիւն ունեն: Մաքրում է արիւնը, օրգանիզմից հեռացնում է թթուները, վնասակար նիւթերը: Ստեպղինը յատկապէս օգտակար է ախտամիխողի, սակաւարիւնութեան ժամանակ: Կանխարգելում է շարորակ գոյացութիւններն ու ճարպակալումը: Ստեպղինը, ինչպէս եւ սեխը, ձմերուկը, դոլոմը, ծիրանը, դեղձը, խաղողը, լոլիկը, սպանախը, թրթնջուկը, ծնեբեկը նպաստում են մեկանիւնի արտադրմանը, որ ինչ-որ չափով պաշտպանում է մաշկը արեւայրուքներից: Ըստ 15-րդ դարի հայ բժշկապետ Ամիրդովլաթ Ամասիացու՝ ստեպղին եփուկի ջրով երեխայի ցրտահարուած ձեռքերն ու ոտքերը լուանալով կարող էք կանխել դրանց կապտելը: Իսկ վայրի ստեպղինի տերեւները հեռացնում են միջատներին: Ի դէպ, ստեպղինը մինչեւ 16-րդ դարի աւարտը եղել է մանուշակագոյն: Հոլանտացիներն ի պատիւ իշխանութեան գլուխ կանգնած դինաստիայի՝ նարնջագոյն արմատապտուղներ սկսեցին բուծել: Բետա-կարոտինը բնորոշում է ստեպղինի նարնջագոյն գունանիւթը:

Ստեպղինի ջերմային մշակման ենթարկելիս պահպանում է իր օգտակար յատկութիւնները: Կերակրատեսակների մէջ ստեպղինը հոյակապ գուգակցուում է տաւարի, ոչխարի մսի, կանաչ ոլոռի, դոմիկի, կարտոֆիլի, կիտրոնի, ցիտրուսների հետ:

ՄԱԿՆԵԶԻՈՒՄ, ՍԷԼԵՆԻՈՒՄ ԵՒ ԶԻՆԿ ՄԱԿՆԵԶԻՈՒՄ

ՄԱԿՆԵԶԻՈՒՄ

Այս հանքանիւթը անհրաժեշտ է կենսանիւթերու եւ հորմոններու գործունէութեան համար: Մարմինը զայն կը ստանայ ընդեղէններէ, պիտտակեղէնէ եւ չոր պտուղներէ: Ընկոյզ, նուշ, արեւածաղիկի եւ դոլոմի սերմեր, ձկնեղէն, պանան, կանաչ բանջարեղէններ, լման բրինձ, ցորեն, տուրմ եւ քաքաօ օգտագործելով, օրկանիզմը կը բաւարարէ մակնէզիումի իր պահանջը:

Մակնէզիումի անբաւարարութեան նշաններն են՝ մկանային դող, ցնցում, գլխացաւ-գլխապտոյտ, ընդհանուր յոգնութիւն եւ թուլութիւն, արեան գերճնշում եւ սրտի բաբախում:

Անոր աւելցուքէն կը յառաջանայ յարատեւ ծարաւի զգացում, ընդհանուր տկարացում եւ արեան ճնշումի նուազում:

ՍԷԼԵՆԻՈՒՄ

Ան սնունդ է ուղղղի համար եւ կը բարելաւէ տրամադրութիւնը:

ՄԱՆՏԱՐԻՆԻ ՕԳՈՒՏՆԵՐԸ

Յիտրուսային մրգերու մէջ ամենահաճելի գրեթէ մանտարինն է, որու կեղեւը հեշտութեամբ կը բաժուի ձեռքով:

Աշխարհի վրայ շատ մը տեղեր կ'աճեցնեն մանտարին, որովհետեւ բաւական ցրտադիմացկուն է, սակայն անոր իսկական հայրենիքը կը հանդիսանայ Չինաստանը:

Մանտարինը օգտակար է թոքերուն եւ կը թեթեւցնէ ասթման:

Մանտարինի կեղեւով կրնաք պատրաստել թուրմ, որ շատ լաւ ազդեցութիւն կը գործէ ցրտաուութեան ժամանակ, կը մեղմացնէ հազը եւ կը բարելաւէ ախորժակը:

Մանտարինի եթերաիւղը օգտակար միջոց է հոգեկան ընկճուածութեանն ազատուելու եւ տրամադրութիւնը բարձրացնելու համար: Այն օգտագործելի է գեղազիտական շատ տեսակի նիւթեր պատրաստելու, յատկապէս մաշկի

Սէլենիումի պակասը պատճառ կը դառնայ մկանացաւերու, քալցիում դժուարութեան, ջղային, յոգնած եւ անտրամադիր վիճակի:

Սէլենիում կը ստանանք ծովային ուտելիքներէն, հաւու լեարդէն, արեւածաղիկի կուտէն, պահածոյ թոնէն, ինչպէս նաեւ լոլիկ եւ պրոքտի սպառելով:

ԶԻՆԿ

Ան բարերար ազդեցութիւն ունի մորթի եւ եղունգներու վրայ: Կ'աշխուժացնէ սեռական գեղձերու աշխատանքը եւ կը բարձրացնէ մարմնի դիմադրողականութիւնը: Զինկով յատկապէս առատ են կարմիր եւ ձերմակ միսերը, հացահատիկները, ծովային ուտելիքները, դոլոմի կուտը, մութարտը, կաղամբը եւ ծաղկակաղամբը, գետնախնձորը, ճակնդեղը եւ հաւկիթի դեղնուցը: Զինկը անհրաժեշտ է նաեւ ենթաստամոքսային գեղձի հորմոնի՝ ինսուլինի ձեւաւորման համար:

Համար: Սակայն կան նաեւ հիւանդութիւններ, որոնց ընթացքին լաւ է այս պտուղէն օգտուիլ: Այն վնաս է այն մարդկանց, որոնք այլերժի ունին ընդհանրապէս ցիտրուսային պտուղներու նկատմամբ, կամ ստամոքսային, աղիքային անհանգստութիւններ ու խոցեր ունին եւ կամ թէ կը տուտային խոլեստերինն ու հեպատիտից:

Մանտարինի հիւթով կարելի է օգտուիլ որպէս դիմակ դէմքի մաշկը թարմ ու փայլուն դարձնելու համար: Այս նպատակով բամբակը թաթիւ մանտարինի հիւթին մէջ, ապա քսել դէմքին կամ թրջոցներ դնել եւ այդպէս թողնել մօտ 20 վայրկեան: Այնուհետեւ մաշկը մաքրել խոնաւ շորով եւ ապա չորցնել:

Այս դիմակը կարելի է օգտուիլ շաքաթական 2-3 անգամ, որ կու տայ ցանկալի արդիւնք:

ՎԱՐՁՈՒ ԳՐԱՍԵՆԱԿՆԵՐ
 1060 North Allen Ave
 Pasadena, CA 91107

Գրասենեակները վերանորոգուած եւ յարմար վարձքերով Յետաքրքրուողներէն հեռաձայնել՝
 (626) 398-0506

833 W. Glendale Blvd. Glendale, CA 91202 (818) 240-0065

Dr. Missak Ekmekdjian
Chiropractor

Dr. Anahid Ekmekdjian
Chiropractor

Մեծահասակներու եւ մանուկներու մայրագործքի բուժում:
 Գլխացաւ, վզի, մէջքի, յոզային եւ մկանային ցաւեր:
 Ինքնաշարժի վթարի հետեանցով պատճառած վնասուածքներու բուժում:

Չեր առողջութիւնը մեր մտահոգութիւնն է

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ
 (200 ԸՈԳԻ ԸԱՄԱՐ)

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ԸԱՄԱՐ
 1060 N. ALLEN AVE. PASADENA
 ԸՆՈԱԶԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ 55-ԱՄԵԱԿԻ ՓԱՌԱՅԵՂ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆԸ

Շարունակում է 1-ին

մէջ ծառայող հայ երեք յարանուանութեանց կրօնական առաջնորդներուն, քաղաքական երեք կուսակցութեանց ղեկավարներուն, հայ թէօտար մամուլի ներկայացուցիչներուն, Լիբանանի հայ գաղութի ներկայացուցիչներուն, ինչպէս նաեւ Հայկազեանի շրջանաւարտներուն ու անոնց բարեկամներուն: Ասոնցմէ շատերը եկած էին հեռաւոր վայրերէ որպէսզի մասնակցէին տարեդարձի այս բացառիկ հանդիսութեան, ու վերջի շէին իրենց համալսարանական տարիները - Հայկազեանի այն օրերու համեստ շէնքը, ուսուցչական մարմինը եւ դասընկերները:

Յիշատակելի այս հանդիսութիւնը պատուած էին իրենց ներկայութեամբ նաեւ Հայաստանի Հանրապետութեան Գլխաւոր Հիւպատոս՝ Գրիգոր Յովհաննէսեանը որ ուսանած էր Հայկազեանի մէջ, Կլեմէնտի քաղաքապետ՝ Արա Նաճարեանն ու այլ երեւելի անձնաւորութիւններ, որոնք կը ներկայացնէին գաղութիս գանազան կազմակերպութիւնները:

Հանդիսութիւնը սկսաւ Կարգադիր Յանձնախումբի յամառատենապետ Ռաֆֆի Քէնտրիճեանի բարի գալուստի խօսքով: Ան կոչուողեց Հայկազեանի ամերիկաբնակ բոլոր շրջանաւարտներուն, որպէսզի կազմակերպեն Շրջանաւարտից Միութիւն մը՝ աստարելու Համալսարանին բարգաւաճման: Ապա ան հրաւիրեց հանդիսականները յոտնկալս ունկնդրելու Միացեալ Նահանգներու եւ Հայաստանի Հանրապետութեան ազգային քայլերգները՝ կատարողութեամբ Րաֆֆի Քեարպապեանի՝ ու դաշնակի ընկերակցութեամբ Եսթեր Ասիլեանի:

Բացման աղօթքը մատուցանեց Համալսարանի նախկին նախագահներէն Վեր. Ժիլպէր Պիլէզիկեան: Ապա հրաւիրուեցաւ Լեւոն Ֆիլեանը՝ Ամերիկայի Հայ Աւետարանական Ընկերակցութեան վարիչ Քարտուղարը՝ իբրեւ հանդիսավար Ֆիլեան նախ իր ուրախութիւնները յայտնեց որ մեծ թիւով հանդիսականներ ներկայ էին մասնակցելու այս աննախընթաց անակատարութեան: Հաղորդել է ետք Հայ Աւետարանական Ընկերակցութեան ողջոյնները՝ Ֆիլեան շնորհակալութիւն յայտնեց Կարգադիր Յանձնախումբի անդամներուն որոնք ջանք չէին խնայած ծրագրելու այս բացառիկ հանդիսութիւնը:

Գեղարուեստական ընտիր յայտագրով մը հանդէս եկաւ գաղութիս սիրուած ու գնահատանքի արժանացած «էլըմընթ» նուագախումբը՝ որ ներկայացուց երաժշտական բարձրորակ յայտագիր մը՝ ինչ որ մեծապէս խանդավառեց բոլոր հանդիսականները, անխտիր:

Ճաշի սպասարկութենէն ետք՝ խօսք տրուեցաւ Համալսարանի նախագահին՝ Դոկտ. Փօլ Հայտոսթեանին: Հակիրճ անդրադարձ մը կատարելէ ետք Համալսարանին իրագործումներուն ու յառաջխաղացքին՝ ան պարզեց այս հանդիսութեան ետին կեցող նպատակներէն մէկը՝ որ էր հաստատումը հիմնադրամի մը՝ յօգուտ համալսարանի

ուսումնական ծրագիրներուն իրագործման: Ան իր սրտաբուխ շնորհակալութիւնը յայտնեց այս հաստատութեան վարդէմի ու նաեւ ներկայ բարերարներուն: Ան շնորհակալութիւն յայտնեց նաեւ ժրջան օժանդակ մարմիններուն՝ որոնք անսակարկ ու բոլորանուէր կերպով նեցուկ կը կանգնին Համալսարանին՝ ի խնդիր անոր գոյատեւումին ու յառաջխաղացքին:

Ապա հանդիսավար Լեւոն Ֆիլեանը բեմ հրաւիրեց օրուայ գլխաւոր բանախօս Դոկտ. Մանուկ Մանուկեանը: Ան ձեռնհասօրէն ծառայած է Հայկազեան Համալսարանին իբրեւ դասախօս գիտական նիւթերու: Արդարեւ իր նախաձեռնութեամբ եւ ջանքերով՝ Հայկազեանի գիտական կաճառը յաջողեցաւ հրթիռներ արձակել Տըպպայայի բարձրունքէն՝ հիացում առթելով Լիբանանեան մամուլին ու հանրութեան: Յիշատակութեան արժանի է նշել որ Դոկտ. Մանուկեանի ջանքերով հաստատուած է Հայագիտական Ուսումնասիրութեանց կեդրոն մը՝ Հարաւային Ֆլորիտա Համալսարանին մէջ, ուր ան գիտական նիւթերու դասախօս է 1968էն ի վեր:

55րդ տարեդարձի «Կարկանդակի Հատում»ին մասնակցեցան Համալսարանին այժմու եւ նախկին նախագահները: Հոսակ ապա հանդիսավար Պրն. Ֆիլեան յայտարարեց օրուայ մեծագոյն անակնկալը՝ Տէր եւ Տիկ. Ճօզէֆ եւ Ճօյս Սթայնի 55 հազար տոլարի իշխանական նուիրատուութիւնը, ի խնդիր Համալսարանի բարգաւաճման:

Իրենց «Սրտի խօսք»ը հաղորդեցին Հայ Կաթողիկէ Համայնքին Հոգեւոր Հովիւր՝ Հոգ. Արմենակ Վրդ. Պետրոսեան, էջմիածնական թեմէն՝ Հոգ. Տ. Տաճատ Մ. Վրդ. Եարտըմեան, (ներկայացուցիչ Առաջնորդ Գերշ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանի), Անթիլիասական Թեմին Առաջնորդ Գերշ. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան եւ Հայ Աւետարանական Եկեղեցիներու Վարիչ Քարտուղար Վեր. Ճօզէֆ Մաթոսեան:

Հոսակ՝ Համալսարանին բարերարներէն Տիկ. Ճօյս Փիլիպոսեան՝ Սթայն բեմ հրաւիրեց օրուան մեծարեանը՝ Համալսարանի Հիմնադիր նախագահ Վեր. Դոկտ. Ճան Մարգարեանը, պարգեւատրուելու Կարգադիր Յանձնախումբին կողմէ: Մարգարեան՝ իր շնորհակալութեան խօսքին մէջ թարգման հանդիսացաւ ներկաներուն ուրախութեան զգացումներուն: Ապա ան մաղթանքներ ըրաւ ի խնդիր համալսարանին յաջողութեան ու ապագայի նորանոր նուաճումներուն:

Այս պահուն էր որ հանդիսավար Լեւոն Ֆիլեան հրաւիրեց Համալսարանի Լոս Անձելըսի Տիկնանց Օժանդակ Մարմնի անդամները որ պարգեւատրուին՝ իրենց աւելի քան կէս դար անխնայ ծառայութեան համար:

Հանդիսութեան փակման Օրհնութեան Աղօթքը մատուցելու համար Համալսարանի նախկին նախագահներէն Վեր. Դոկտ. Ճան Խանձեան հրաւիրեց բոլոր հոգեւորականները որպէսզի իրենց մասնակցութիւնը բերեն: Հանդիսութիւնը իր աւարտը գտաւ գոհունակութեան եւ երախտագիտութեան ընդհանուր մթնոլորտի մէջ:

ԵՂԻՇԷ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ԴՈՒՐԵԱՆ

Շարունակում է 8-ին

Գուշակեան այցի երթար Երուսաղէմ բերելու համար իր բարերար ազդեցութիւնը վանքին իրաւասութեանց եւ ներքին գործերու դասաւորումին մէջ: Գուշակեանի թելադրութիւնները տուին իրենց նախնական արդիւնքը, որ ինքնին հիացող մըն էր իր վաղեմի ուսուցչին Դուրեան Պատրիարքի, երբ միաբանութիւնը իր ակնարկը սեւեռեց Դուրեան Սրբազանի վրայ, որ անպաշտօն կը մնար Կ. Պոլիս տասնամեակէ մը ի վեր, եւ 1918 թուին նախագահած էր վախճանեալ Մաղաքիա Պատրիարք Օրանեանի յուղարկաւորութեան՝ ի բացակայութեան աքտրեալ Զաւէն Պատրիարքի: Զաւէն Պատրիարք Կ. Պոլիս իր պաշտօնին վերադարձաւ երեքուկէս տարի ետք՝ 1919 Փետր. 19-ին:

Երուսաղէմի հոգատար կառավարութիւնը այլեւս պիտի չարտօնէր Կ. Պոլսոյ հայոց պատրիարքութեան կողմէ կատարուած Երուսաղէմի պատրիարքի ընտրութեան իրաւունքն ու կերպը, քանի որ Սահմանադրական ձեւը այլեւս խանգարուած էր եւ անգործադրելի, նկատի ունենալով անշուշտ Օսմանեան տիրապետութեան չգոյութիւնը Պաղեստինի վրայ: Փոխարէն Բրիտանական կառավարութիւնն էր որ պիտի վաւերացնէր Երուսաղէմի հայոց պատրիարքին ընտրութիւնը: Սակայն որպէսզի կարենային յաջողցնել Եղիշէ Արքեպս. Դուրեանի անյապաղ ընտրութիւնը, Ազգային Ժողովը ընդարձակ տեղեկագիր մը ներկայացուց Բրիտանիոյ հոգատար իշխանութեանց ինդրելով որ «այս անգամ եւս», վերջին անգամն ըլլալով, արտօնէր ընտրութիւնը Ազգային Սահմանադրութեան համաձայն, եւ ընտրութիւնը վաւերացուէր Անգլիոյ Թագաւորէն:

Ստանալով հարկ եղած արտօնութիւնը, Կ. Պոլսոյ մայր եկեղեցւոյ մէջ 1921 Սեպտեմբեր 5-ին գումարուեցաւ յատուկ նիստ եւ 68 ներկաներու 62-ի քուէներով Երուսաղէմի պատրիարք ընտրուեցաւ Եղիշէ նախկին Պատրիարք Կ. Պոլսոյ, եւ նոյն թուի Նոյեմբերի 7-ին կատարուեցաւ գահակալութիւնը յԱթոռ Առաքելական Երուսաղէմի Անգլիոյ Թագաւորին հրովարտակը ստացուելէն ետք:

Դուրեան Պատրիարքի Վաստակը

Դուրեան Պատրիարքի գրական վաստակը գերազանց եղած է իր վարչական գործին բարդատմամբ: Գրաբար լեզուի «Ընթացք»էն ետք, ան շուտով հրատակարեց

նաեւ իր «Պատմութիւն Հայ Մատենագրութեան» դասագիրքը՝ երեք բաժիններով (անգիր շրջանի Գողթան Երգեր, Միջին Մատենագրութիւն, Նոր Մատենագրութիւն), «Ընտիր Ասացուածք Օտարագրի Ականաւոր Անձանց» կենսագրական հատորը, «Բառագիտութիւն կամ ութ մասունք բանի հայերէն քերականութեան» հատորը: Աւելի ուշ հրատարակուեցան բանաստեղծ եւ արձակագիր Դուրեանի Պատրիարքի «Հովուական Սրինգ»ը, «Մշակն ու Վարձքը», եւ «Սրբազան Քնար» բանաստեղծութեանց հատորը: Հոյակապ գրութիւններ եղան իր «Խաչը» եւ «Ս. Մեսրոպի ԱԲԳ-ի Դասը»:

Հայ Երուսաղէմ վերագործնք ապրեցաւ Դուրեան Պատրիարքի իննամեայ գահակալութեան շրջանին երբ ինք «Արմաշէն Երուսաղէմ եկաւ» իր լիաբուռն իմաստով՝ Արմաշը Երուսաղէմ փոխադրելով, ուր «սուրբ վրէժիւնդութիւն» կատարելու սրբազան գործին ձեռնարկեց, իր իսկ բացատրութեամբ: Իր հրաւերով Երուսաղէմ փութաց Արմաշական անդրանիկ սան Բաբգէն Եպիսկոպոս Կիւլիսէրեան ուսուցչապետի հանգամանքով, եւ ինչպէս Թորգոմ Եպս. Գուշակեան ըսեր էր այն ատեն: «Դուրեան, Դպրեմանքի մեր վաստակաւորը, առանց այդ անունին՝ միեւնոյն հաստատութիւնն էր որ կը փոխադրէր այդ օր Հայ Երուսաղէմի պարիսպներէն ներս»:

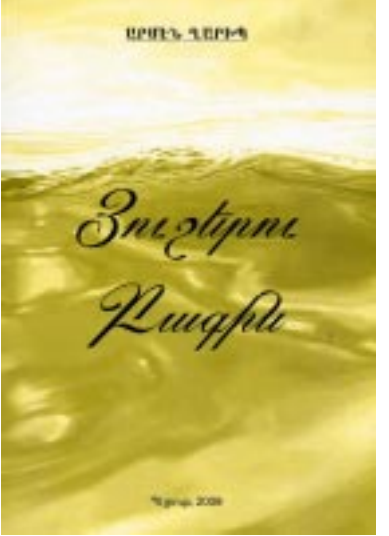
Դուրեան Պատրիարքի ձեռքով հոյ մը նուիրեալ հոգեւորականներ ձեռնադրուեցան Երուսաղէմի մէջ՝ Տրդատ Պէրպէրեան, Յովհաննէս Մանտաճեան, Կիւրեղ Իսրայէլեան (յետագային Պատրիարք), Մամբրէ Գալֆայեան (յետագային Առաջնորդ Ամերիկայի թեմերուն), Նորայր Պողարեան (ներհուն բանասէր եւ ձեռագրագետ, եւ Տիրան Ներսոյեան (յետագային Առաջնորդ Ամերիկայի թեմին եւ ընտրեալ Պատրիարք Երուսաղէմի): Իսկ իր ձեռնասուն սարկաւազները, թիւով ինը, ինք իր ձեռքով պիտի ձեռնադրէր եւ օծէր 1930 թուականին, երբ վերահաս վախճանը վրայ հասաւ նոյն տարուոյ սկիզբը, թիւը հասցնելով 15-ի: Դուրեան Արմաշի մէջ ձեռնադրած էր 14 հոգեւորականներ որոնց վրայ հայոց կրած ցեղասպանութենէն ետք կ'աւելնային վերելի 15-ը, լրացնելով պատկառելի թիւ մը 29 հոգեւորականներու՝ փառքն ու պսակը կազմելով երախտաշատ Պատրիարքին:

Դուրեան Եղիշէ Պատրիարք կը վախճանէր Երուսաղէմի իր բնակարանին մէջ 1930 թուի Ապրիլի 27-ին յետ կարճատեւ հիւանդութեան 70 տարիքը լրացուցած:

Հրապարակի վրայ է

«Յուշերու Բագին»
 հեղինակ՝
 Արմէն Ղաթիպ
 (տպ. Պէյրուք 2009)
 Գինը՝ \$20

Ստանալու համար դիմել
«Մասիս» Շարաքաթերթին
 1060 N Allen Ave
 Pasadena, CA 91104
 626-797-7680

ՐԱՅ ՔՈՅՐԵՐՈՒ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՓԱՌԱՏՕՆ

Շարունակում է 8-էն

կական ճաշերն ու համով հայկական պանիրն ու լաւաշը եւ յատուկ պատրաստուած Ղաբամաններն էին...

Այո՛ իսկական հայկական փառասուն, վարժարանէն ներս խանդավառութիւն կը տիրէր, ամէն կողմ լեցուն էր ծնողներով, աշակերտներով, ուսուցիչներով, որոնք բոլորը հագուած էին վարժարանի 25 ամեակի նշանակը կրող յատուկ պատրաստուած շապիկներ, եկած էին նաեւ շրջանաւարտ աշակերտներ, որոնք մեծ կարօտով վերադարձեր էին եւ արդէն հին օրերու մտերմութեամբ կը վարուէին:

Յաջողեցաւ Հայկական բաժանմունքի ծրագիրը, յամառ աշխատանքով եւ զօրակցութեամբ տնօրէնութեան, նախակրթարանի եւ մանկապարտէզի ծնողաօժանդակ մարմիններու, դասարաններու պատասխանատու ծնողներուն, բոլոր ուսուցիչներուն եւ աշակերտներուն, որոնք մեծ բծախնդրութիւն ցուցաբերեցին իրենց վստահուած բաժինները կատարեալ ներկայացնելու, գիտակցելով որ այս տարի հանդիսատեսը միայն աշակերտներ չէին այլ ծնողներ, հիւրեր, մեծ ծնողներ, նախկին աշակերտներ եւ մեծ բազմութիւն: Հոս անհրաժեշտ է շնորհակալութիւն յայտնել բոլոր զօրակցողներուն, որոնք քաջալերեցին նիւթապէս, բարոյապէս, աշխատանքով եւ ներկայութեամբ, անգամ մը եւս փաստելով իրենց հաւատքը հայ մշակուցի անհրաժեշտութեան եւ հայ դպրոցի առաքելութեան հանդէպ:

Այս խանդավառ մթնոլորտի մէջ, հեզասահ ընթացաւ նաեւ օրուան պաշտօնական բաժինը իր բազմազան յայտագրով, ուր բեմ բարձրացան դպրոցի նոյնիսկ մանկամտերի աշակերտները, հերթով բոլոր դասարանները ներկայացան եւ իրենց բաժինները ներկայացուցին, երկար յայտագիրը հերթափոխութեամբ կատարուեցաւ, ծնողներ հաճոյքով կը դիտէին իրենց գաւակներու ներկայացումները, ապա կը շարունակէին իրենց հաճոյքը՝ մասնակցելով սրահէն դուրս տեղի ունեցող խաղերուն եւ այլ յայտագրերու, իրենց տեղը տալով նոր եկողներուն, եւ այսպիսով բոլորը վայելեցին իրենց հրամցուածները հաւասարապէս:

Հանդիսութեան տեւողութեան յայտագրի բոլոր մասերուն՝ թատրոն, երաժշտութիւն թէ ասմունք իր հմտութեամբ դաշնամուրով կ'ընկերակցէր վարժարանիս երաժշտութեան ուսուցչուհի՝ Տիկ. Վարդուհի Պաղտասարեան, իսկ օրուան հանդիսավարն էր վարժարանիս հայերէն լեզուի ուսուցչուհի Տիկ. Լինտա Գանտիլեան, որ բացման խօսքով բարձրատական եզր մը գծեց ուսուցչի եւ մշակի զգացած գոհունակութեան միջեւ՝ ի տես իրենց ձեռնակերտը եղող հասուն «բերքին», ապա Տիկ. Լինտա երկու ժամ անընդհատ ներկայացուց աշակերտները եւ խօսեցաւ անոնց ներկայացուցած հայ մշակուցի բնագաւառներու մասին: Արդարեւ հանդիսութիւնը ունէր քանի մը մասեր՝

Առաջին բաժնով ներկայացան մանկապարտէզի աշակերտները, երգելով եւ արտասանելով հայրենաշունչ երգեր ու ոտանաւորներ, ապա իրենց ծնողներուն հետ բաժնուեցան սրահէն եւ միացան իրենց համար յատուկ պատրաստուած խաղերու բաժնին ապրելով անմոռանալի օր մը:

Յաջորդ բաժնով հանդէս եկան նախակրթարանի աշակերտները, դարձեալ երգելով պարերով, ներկայացումով եւ հայկական տարագներու ցուցադրութեամբ: Այս տարուան նորութիւնն էր տարագներու ցուցադրութիւնը, որ պատրաստեց Տիկ. Մարօ Գուլումճեան չորրորդ եւ հինգերորդ դասարանի աշակերտներուն համար, ընդգրկեց հայոց պատմութեան 1900էն մինչեւ Արցախեան նորագոյն պայքարը եւ ներկայացուց պատմական յատկանշական դէմքեր:

Վերջին բաժնէն առաջ, խօսք առաւ վարժարանիս տնօրէնուհի քոյր Լուսիա, որ աշակերտները յորդորեց հայկական մշակուցի լիցքաւորելու եւ քաջալերեց գանձեր իրենց տարած աշխատանքին համար: Քոյր Լուսիա իր խօսքի աւարտին յատուկ կերպով շնորհաւորեց հայերէն լեզուի դասատուները, երաժշտութեան ուսուցչուհին եւ շնորհակալութիւն յայտնեց կատարած ազգանուէր աշխատանքին համար, մինչ ներկաները ծափողոյններով եւ ծաղկեփունջերով իրենց երախտագիտութիւնը յայտնեցին ուսուցչուհիներուն:

Ապա տեղի ունեցաւ ՀՕՄԻ Հարիւրամեակի Հիմնադրամի Յանձնախումբի կազմակերպած Շարագրութեան մրցումին մասնակցող եւ մրցանակի արժանացող աշակերտներու պարգեւատրումը ձեռամբ Յանձնախումբի անդամներէն՝ Լինտա Գանտիլեանի: Յիշենք որ այս մրցումին ընդհանուր վարժարաններու մէջ եօթերորդ կարգերու մակարդակին վարժարանէս Ալէք Քիլիսեան արժանացաւ երրորդութեան իսկ ներքին վարժարանի մակարդակով վեցերորդ դասարանէն Ամելի Թէյչըր առաջին, իսկ եօթերորդ դասարանէն Ալէք Քիլիսեան առաջին, Գէորգ Արապեան երկրորդ, վեր-

ջապէս ութերորդ դասարանէն Մարինա Սթանպուլեան առաջին:

Հանդիսութեան վերջին բաժինը ստանձնած էր վարժարանի միջնակարգ բաժինը, անոնք երգելու եւ արտասանելու կողքին ութերորդ դասարանի աշակերտները ներկայացուցին «Քաջ Նազար», թատրերգութիւնը: Գնահատելի էին բոլոր աշակերտները, անոնք շատ մեծ ապրումով եւ շատ բնական կատարեցին իրենց բաժինները, սակայն Արին Շահճադանեան բացառիկ էր, ան ճարտարութեամբ ներկայացուց Նազարի տիպարը՝ ներկաներուն պարգեւելով հաճոյքի երկար պահեր: Թատրերգ աւարտեցաւ Նազարի հարսանիքով, որ վերածուեցաւ հայկական հարսանիքի երբ աշակերտական խումբ մը ձեռքերնին Ղաբամա մեկնաբանեցին «Ղաբամա» երգը թմբուկով ու տաբով, Նազարն ու իր հարսնուորները հրաւիրելով պարի, մինչ աշակերտները ուղղուեցան դէպի բակ ներկաները միացան իրենց, իսկ այս օրուան առիթով յատուկ հրաւիրուած պարուստացներ՝ Պրն. Մարօ եւ Տիկ. Տալիլա Բանտագօս գլխաւորեցին հայկական շուրջպարը, որ ծայր առաւ եւ շարունակուեցան մինչեւ ուշ ժամեր, մթնոլորտը վերածելով իրական հայկական հարսանիքի:

Խորախոսիչ էր լրիւ ամսուան ձեռնարկները՝ Մանկապարտէզի համար կատարողութեամբ Տիկ. Մարօ Գուլումճեանի, Հայկական ճաշերու ներկայացում՝ միջնակարգի բաժին եւ տակաւին նմանօրինակ ծրագիրներ, որ հայ վարժարանը կը պահէ իր առաքելութեան մէջ եւ հայ ուսուցիչը պատնէշի վրայ, հաւատարմով որ հայ մշակուցի «Տունն է հայուն աշխարհի չորս ծագերուն», կ'աշխատի զայն անաղարտ պահել, պահպանել եւ որպէս մասունք բաժնել եւ հասցնել ամէն հայ մտքի ու հոգիի մասնաւանդ մատղաշ հոգիներուն ու մտքերուն մէջ զայն դրոշմել:

Շարունակէ առաքելութիւնը Հայ Մշակի տիրուս աշխարհի, որ կանգուն մնայ հայ ազգն ու հայրենիքը:

INVITATION FOR BIDS (IFB) NO. 1702
EXTERIOR PAINTING OF BUILDINGS AT MAR VISTA GARDENS

The Housing Authority of the City of Los Angeles (HACLA) invites vendors to submit bids for the exterior painting located at Mar Vista Gardens, 11965 Allin Street, Culver City, CA 90230. Copies of the IFB may be downloaded from the internet at www.hacla.org/cgs. Bids will be accepted at 2600 Wilshire Blvd., 3rd Floor, Los Angeles, CA 90057 until 1:00 p.m. (local time), November 24, 2010.

INVITATION FOR BIDS (IFB) No. 1703
EXTERIOR PAINTING OF BUILDINGS AT NICKERSON GARDENS

The Housing Authority of the City of Los Angeles (HACLA) invites vendors to submit bids for The Exterior Painting located at Nickerson Gardens, 1590 East 114th Street., Los Angeles, CA 90059. . Copies of the IFB may be downloaded from the internet at www.hacla.org/cgs. Bids will be accepted at 2600 Wilshire Blvd., 3rd Floor, Los Angeles, CA 90057 until 1:30 p.m. (local time), November 24, 2010.

11/11, 11/18/10
 CNS-1978940#
 MASSIS WEEKLY

INVITATION FOR BIDS (IFB) NO. 1704
THE LEAD-BASE PAINT ABATEMENT AT MAR VISTA GARDENS

The Housing Authority of the City of Los Angeles (HACLA) invites vendors to submit bids for The Lead-Base Paint Abatement located at Mar Vista Gardens, 11965 Allin Street, Culver City, CA 90230. Copies of the IFB may be downloaded from the internet at www.hacla.org/cgs. Bids will be accepted at 2600 Wilshire Blvd., 3rd Floor, Los Angeles, CA 90057 until 2:00 p.m. (local time), November 24, 2010.

INVITATION FOR BIDS (IFB) No. 1705
THE LEAD-BASE PAINT ABATEMENT AT NICKERSON GARDENS

The Housing Authority of the City of Los Angeles (HACLA) invites vendors to submit bids for The Lead-Base Paint Abatement located at Nickerson Gardens, 1590 East 114th Street, Los Angeles, CA 90059. Copies of the IFB may be downloaded from the internet at www.hacla.org/cgs. Bids will be accepted at 2600 Wilshire Blvd., 3rd Floor, Los Angeles, CA 90057 until 2:30 p.m. (local time), November 24, 2010.

11/11, 11/18/10
 CNS-1978977#
 MASSIS WEEKLY

BURBANK AIRPORT

BID REQUEST

Qualified "B" licensed General Building Contractors are invited to submit a sealed bid on Project E10-31, Module 12.6 to the Burbank-Glendale-Pasadena Airport Authority by 2:05 PM, December 22, 2010. The Work includes, but is not limited to, the following: Installation of new doors, new windows, air conditioning, insulation and correction of some code deficiencies for 30 Single Family residences. Bidders may obtain construction documents from the Bob Hope Airport Web Site at bobhopeairport.com under Business Opportunities and are encouraged to do so prior to the mandatory pre-bid conference. All Bidders shall register with the Airport Engineering Department either via web site or in person. Bids submitted by firms who have not registered with Airport Engineering will be considered non-responsive. A mandatory Pre-bid conference has been scheduled for December 2, 2010, at 10:00 A.M. at the Bob Hope Airport Engineering Offices, 2800 N. Clybourn Ave., Burbank, California.

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք «Մասիս» Շաբաթաթերթին

T: (626) 797-7680 F: (626) 797-6863

massis2@earthlink.net

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՍԸ ԹՈՐԵԱԼ ԶՈՒՐԻ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ԵՒ ԱՆՄՇԱԿ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐՈՒ ՈՌՈԳՄԱՆ ՄԱՐՏԱՀՐԱՒԷՐԻ ԱՌԱՋ

Շարունակում է 1-էն

կողմին, առկայ էր այլ հիմնական տազմապ մը, որ կապ ունէր գիւղացիներու ապրուստի հոգացման հետ:

Անմշակ կը մնային աւելի քան հարիւր հազար էֆր տարածութիւն ունեցող խոպան հողատարածքներ, ռոտգիչ ջուրի չգոյութեան պատճառաւ: Գիւղատնտեսութեան շարժիչ ուժը համարուող ռոտգոյ ջուրի չգոյութեան պատճառաւ, հայ գիւղացին կը գրկուէր ցանքու քերֆէ, երեսոյթ՝ որ գիւղացին կը գրկէր երկրագործական հասոյթէ:

Այս ողորմելի կացութեան դուրս գալու առաջադրանքով, Հայաստան Համահայկական Հիմնադրամը յառաջ կը մղէ ծրագիր մը, որ գիւղերու սահմանամերձ սարերու աղբիւրներուն մօտ պէտքէ կառուցուէին ջրամբարներ եւ մաքրման կայաններ: Այս կայաններէն մաքրուած ջուրը ինքնահոս խողովակներու միջոցաւ պիտի ամբարնական զիւղէն ներս գործող կեդրոնական ջրամբարի, մաքրման եւ ննջման կարգաւորիչ կայաններու մէջ: Նոր կառուցուած խողովակաշարի ներքին ցանցով մաքրուած ջուրը պիտի հասնէր գիւղացիին տունը, այս կերպով ապահովելով խմելու եւ ռոտգման ջուրը:

Շուտով դիտելի պիտի ուզէինք տալ, որ Հայաստան Համահայկական Հիմնադրամի նախաձեռնած ներկայ ծրագիրը ունի յստակ, գործնական եւ օգտաշատ գործընթաց մը, որ ոգեւորիչ է: Տարակոյս չկայ, որ անգամ մը, որ ջրամբարները, մաքրման կայանները կառուցուին եւ ննջման կարգաւորիչ կայանէն տուն առ տուն արձակուող ջուրի խողովակաշարերը խմելու ռոտգման ջուրը կը հասցնեն հայ գիւղացիին բնակարանը՝ ապա նոյն այն գիւղացին պիտի սկսէր իր ցանք ու քերֆի աշխատանքին, իր իսկ բազուկի օգտագործման, շրջանի արդիւնաբերական գործունէութեան, յօգուտ իր ընտանիքին տնտեսութեան քարելուման, գիւղի կեանքի պայմաններուն քարելուման, յառաջընթացին, քարեզարդման ու հայրենիքին՝ Արցախ աշխարհի ինքնապաշտպանութեան առաւել հզօրացման:

Արդարեւ, խիստ զնահատելի, խոստումնալից եւ կառուցողական

նախաձեռնութիւն մըն է Հայաստան Համահայկական Հիմնադրամի մշակած ծրագիրը, որ յաջողութեամբ պէտքէ պսակուի ամէն գնով եւ ամենէն կարն ժամանակի մէջ:

Թորեալ խմելիք ջուրի մշտական մատակարարումը եւ խոպան, անջրդի արտերը ռոտգելու մնայուն ապահովութիւնը երաշխիք են նոր գարբօնի: Անոնք, Թորեալ խմելիք ջուրի մշտական մատակարարումը եւ խոպան անջրդի արտերը ռոտգելու մնայուն ապահովութիւնը կոչուած են, նաեւ՝ վերականգնելու հայ գիւղացիի բարոյական կորույթը, աշխատանքի եռանդը, արդիւնաւորելու իր երկրագործական փորձառութիւնը: Անոնք կոչուած են դուրս քերելու հայ գիւղացին իր ջղասպառ սպասողական հիւանդագին վիճակէն, փրկելու զինք իր վիատեցուցիչ անգործունեայ կացութենէն: Տարակոյս չկայ, որ Հայաստան Համահայկական Հիմնադրամի՝ աւելի քան երկու հարիւր գիւղերը աշխատանքի մղելու կոչուած իր ծրագրի յաջողութեան նիւթապէս, բարոյապէս եւ գործնապէս օրափոխ պիտի կանգնի մէն մի հայրենասէր հայ մարդ, ուր ալ գտնուելու ըլլայ ան աշխարհի չորս ցամաքամասերուն վրայ: Այս խոր գիտակցութեամբ, բարձր տրամադրութեամբ եւ ջերմագոյն հայրենասիրութեամբ պիտի դիմաւորուի 25 Նոյեմբեր 2010-ին, նման ամէն տարիներուն, տեղի ունեցող Գոհաբանութեան տօնական օրուան զուգարկապող Հայաստան Համահայկական Հիմնադրամի կազմակերպած Թեւեթոնը, որ եզակի նշանակութիւն ունի, ինչպէս դիտել տուինք մեր յօդուածի սկիզբը:

Կը հաւատանք, որ այս տարի, ծրագրով եԶԱԿԻ նշանակութիւն ունեցող Արցախ աշխարհի սահմանային լիուած 200 գիւղերուն վերականգնումին եւ անոնց 70 հազար բնակիչներու կեանքի պայմաններու բարելուման նուիրուած 25 Նոյեմբեր 2010-թ. թեւեթոնային դրամահաւաքը պիտի արձանագրէ եԶԱԿԻ յաջողութիւն, շնորհիւ որուն, շուտով 200 գիւղի 70 հազար բնակիչ պիտի ունենայ մաքուր ջուր, խմելու համար, եւ ռոտգման ջուրի չգոյութեամբ 100 հազար էֆր անմշակ հողատարածք՝ մշտական ռոտգում:

ՄՏՈՐՈՒՄՆԵՐ ԻՆՏԵՆՍԻՎԱՐԱԹՈՆԻ ԱՌԹԻ

Շարունակում է 6-էն

կոնգրեսի վրայ, քանի դեռ հայ-թրքական բանակցութիւնները ընթացքի մէջ են: Որքանով է ճիշտ այդ լուրը չգիտեմ, սակայն այն խառնաշփոթ ստեղծեց հայութեան մէջ: Սփիւռքի գոյութիւնը պայծառ նաւորուած է նաեւ միջազգային հանրութեանը Հայերի ցեղասպանութիւնը ճանաչելի դարձնելու պայքարով, սակայն ըստ բացառապատուած գաղտնի տեսագրութեան, Հայաստանի նախագահը գաղտնի գործարք է կնքում ԱՄՆ-ի փոխնախագահին հետ Հայերի ցեղասպանութեան հարցով: Միւս կողմից էլ Սփիւռքի նախարարութիւնը յայտարարութիւններ է կատարում ներգաղթի մասին, երբ Հայաստանի ժողովրդի սոցիալ-տնտեսական պայմանները նախանձելի վիճակում չեն:

Հեռուստամարաթոնը կատարուած է հիմնականում Արցախի եւ մասամբ էլ Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական կարիքները հոգալու համար, բայց Արցախի շատ գիւղերում այսօր միայն մեծահասակներ են մնացել: Երիտասարդութիւնը լքում է հայրենի գիւղն ու իր կեանքը կապում քաղաքի հետ: Արցախի հայաթափման գործընթացին նպաստում են նաեւ Հայաստանի կառավարութեան արցախցի դեկավարները, Երեւան բերելով իրենց գերդաստաններին ու չմտածելով Արցախի ապագայի մասին: Այսօր համարեա բնակչութիւն չկայ Արցախի սահմանամերձ գիւղերում: Եթէ բնակչութիւն չկայ, ո՞վ է տէր կանգնելու հայրենի հողին ու ունեցուցքին...: Կարծում ենք, որ Հայաստանի կառավարութիւնը ժամանակին մեծ սխալ թող տուեց՝ Երեւանի արցախցի փախստականներին չստիպեց վերադառնալ Արցախ:

Հայաստանում անընդհատ յայտարարում է, որ Արցախն ու Հայաստանն ունեն հօր բանակներ: Դա անհրաժեշտ, բայց բաւարար պայման չէ անվտանգութեան համար: Այդ բանակներին թիկունք է

պէտք: Եթէ Աստուած չանի պատերազմ սկսուի, ո՞վ պիտի ապահովի բանակի մատակարարումը, երբ գիւղերում բնակչութիւն չկայ:

«Հայաստան» հիմնադրամի օգնութեամբ կառուցուած Արցախի գիւղերն իրար կապող ճանապարհները, Գորիս-Ստեփանակերտ ռազմաքաղաքական եւ տնտեսական մեծ նշանակութիւն ունեցող մայրուղին ու այլ կառուցներ, Արցախի գիւղերի զարգացման համար հիանալի պայմաններ են ստեղծում: Ուստի անյապաղ պէտք է բնակեցնել դատարկ գիւղերը եւ ազատագրուած տարածքները, որի համար շատ ենք ուշացել: Պետութիւնը կամ երկիրը ժողովրդի թուաքանակով է հօր, եթէ բաւարար ժողովուրդ չկայ, միայն բանակը բաւարար չէ երկրի սահմաններն ապահով պահելու համար:

Սփիւռքն աշխատում է բոլոր հնարաւոր նիջոցներով օգնել հայրենիքին, այդ թւում նուիրատուութիւններով «Հայաստան» հիմնադրամին, որպէսզի հայրենիքը արագ ոտքի կանգնի: Նա պէտք է շարունակի իր օգնութիւնը բոլոր ապարիչներում, որպէսզի բարելաւուի Հայաստանի հայի սոցիալ-տնտեսական պայմանները եւ վերջինս մոռանայ արտագաղթելու մասին: Իսկ Հիմնադրամի գրասենեակները պէտք է համալրուեն ազգասէր ու բանիմաց աշխատողներով:

Հաւատում ենք «Հայաստան» հիմնադրամի հեռուստամարաթոնի յաջողութեանը, որ կը սատարի նաեւ հայութեան համախմբանը, իսկ հիմնադրամի միջոցով 2011 թ. կը շարունակուի տնտեսական զարգացումներն Արցախում ու Հայաստանում խաղաղ պայմաններում:

Յաջողութիւն մաղթելով «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի Նոյեմբերին կայանալիք հեռուստամարաթոնին, չոչտով ենք նաեւ, որ վերոնշեալ հարցերն ուշադրութեան կ'արժանան Հայաստանի համապատասխան գերատեսչութիւնների կողմից:

ԱՆՂԱՄԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Ս. Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան «Սապահ Կիւլ» մասնաճիւղի անդամական ժողովը տեղի պիտի ունենայ Չորեքշաբթի 24 Նոյեմբեր 2010ին, Երեկոյեան ժամը 8ին, Կլենտէյլի կեդրոնին մէջ:
Ծանօթ. Ներկաներուն թիւը մեծամասնութիւն պիտի նկատուի:
Ներքին Դիւան

ՇՆՈՐԱԿՈՐԱՆԵՐ

ՕՐ. ԱԼԻՍ ԹԱԻՈՒՔՃԵԱՆ ԵՒ ՊՐՆ. ՃՈՐՃ ՊԱԹԹԱ
Ամուսնացեալք, 13 Նոյեմբեր, 2010 Մոնթեպելլօ
«Մասիս» կը շնորհաւորէ նորապսկաները եւ կը խնդակցի իրենց ծնողներուն, մասնաւորաբար Տէր եւ Տիկ. Գէորգ եւ Մարալ Թաւուքճեանին:

ՅԱՄԱԿՑԱԿԱՆ

ԱՐՓԻՆԷ ԱՆՈՒՇԵԱՆԻ մահուան տխուր աւիթով Նոր Սերունդ Մշակութային Միութիւնը կը ցաւակցի հանգուցեալի զաւակներուն, մերձաւորներուն եւ մասնաւորաբար Մանկրեան եւ Թաթուլեան ընտանիքներուն:

ՄԱՍԻՍ **ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ**

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly

Enclosed a check for (one year)

* \$50,00 for USA

* \$60,00 (second class), \$ 75,00 (Air Mail) for Canada.

* \$85,00 (second class), \$ 125,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----

Address: -----

City: ----- State:----- Zip Code:-----

Country: -----

Tel :----- Fax :-----

ArmenienInfo.net

News. Informationen. Kommentare.

Armenia Fund & Karoun Dairies Present

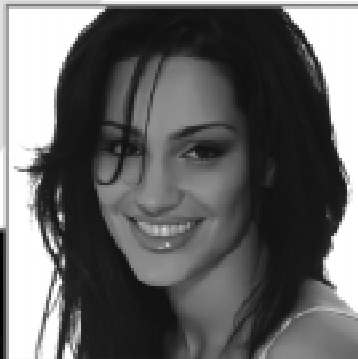
1st Annual Benefit Concert

ArmeniaFund

All Proceeds to Benefit Armenia Fund Telethon 2010 Water Projects

Sunday, November 21, 2010 | 7:30PM

Sofi
Mkheyan

Eva
Rivas

WATER IS LIFE

Andre

Razmik
Amyan

Students of the Armenian State Theater of Song
Musical Director

Artur Grigoryan

Masters of Ceremony
Hrant Tokhatyan & Anita Hakhhverdyan

Pasadena Civic Auditorium
300 East Green Street
Pasadena, CA 91101

ticketmaster

Tickets start at \$30

For Tickets
Call 1-818-265-0506 or 1-800-888-8897
or log on to www.ticketmaster.com